

ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาตรัง

Attitude Towards Agricultural Occupation of Students
in Matthayomsuksa 6 under the Office
of Educational Area Service in Trang

พีระพัฒน์ เพ่งพิศ
Peerapat Pengpit

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Science in Agricultural Development
Prince of Songkla University

2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาตรัง

Attitude Towards Agricultural Occupation of Students
in Matthayomsuksa 6 under the Office
of Educational Area Service in Trang

พีระพัฒน์ เฟ่งพิศ
Peerapat Pengpit

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Science in Agricultural Development
Prince of Songkla University

2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาตราง
ผู้เขียน นายพีระพัฒน์ เฟ่งพิศ
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา รัตนไชย)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิชัย ทองดีเลิศ)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. บัญชา สมบูรณ์สุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา รัตนไชย)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เถลิง วงศ์ศิริโชติ)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(3)

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ .....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา รัตนไชย)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ .....
(นายพีระพัฒน์ เฟ่งพิศ)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ .....

(พีระพัฒน์ เพ่งพิศ)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง
ผู้เขียน	นายพีระพัฒน์ เฟงพิศ
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม การติดต่อสื่อสาร ระดับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมและ ปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง จำนวน 355 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.00 ปีตาและมารดามีอาชีพรับจ้าง มีประสบการณ์ทำการเกษตรน้อยกว่า 10 ปี ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรจึงไม่มีกิจกรรมทางการเกษตร นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรและไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร มีต้องการระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.64) ให้โรงเรียนสนับสนุนเกี่ยวกับการทำอาชีพเกษตรกรรมในโรงเรียนด้านพื้นที่ทำการเกษตร วัสดุอุปกรณ์ และการได้รับแรงบันดาลใจจากผู้ประสบความสำเร็จทางการเกษตร ภาพรวมของนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในระดับมาก ในด้านการพึ่งพาตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.98) ด้านความภาคภูมิใจ (ค่าเฉลี่ย 3.96) ด้านความเชื่อมั่นในอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.93) ด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.90) และด้านเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนพบว่า ปัจจัยที่มีผลทางบวก ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพ เกรดเฉลี่ย เพชฌกูฏ นักวิชาการเกษตร ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว และอาชีพของมารดา ปัจจัยที่มีผลทางลบ คือ ครูเกษตร โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ประชาชนชาวบ้าน และอาชีพของบิดา ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย คือ เลือกช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรให้เหมาะสมตรงกับความต้องการของนักเรียน ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของสื่อบุคคลรวมทั้งเพิ่มข่าวสารผ่านสื่อมวลชนให้มากยิ่งขึ้นและมีความต่อเนื่อง

Thesis Title	Attitude towards Agricultural Occupation of Students in Matthayomsuksa 6 under the Office of Educational Area Service in Trang
Author	Mr. Peerapat Pengpit
Major Program	Agricultural Development
Academic Year	2022

ABSTRACT

The goal of this study was to examine the Matthayomsuksa 6 students' personal information, economic and social aspects, communication, attitude level for agriculture, and factors influencing that degree of attitude toward the agricultural occupation. The sample consisted of 355 Matthayomsuksa 6 students under the Office of Trang Education Service Area. Data was collected using a questionnaire, by accidental sampling. The descriptive statistics were used to evaluate the data, and stepwise multiple regression was used to test the hypothesis. The results of the study showed that the most of the students are female and GPA between 2.51 – 3.00 both parents are self-employed. They have less than 10 years of experience in farming. Most families do not have agricultural land and activities. Most of the students did not receive agricultural information and were not members of the agricultural groups. They had a moderate level need (mean 2.64) for the school to support for farming in the school, farming areas, materials, and being inspired by successful farmer. The overall of the students had a good attitude towards the agricultural occupation at a high level, in terms of self-reliance (mean 3.98), pride (mean 3.96), confidence in agricultural (mean 3.93), social (3.90), and economic (mean 3.75). The result of hypothesis test, it found that factors positively affecting students' attitude toward agricultural careers were occupational requirements, grade point average, facebook, agricultural officers, family farming experience and mother's occupation. The factors that had a negative effect on the attitude towards the agricultural occupation were agricultural teachers, television, newspapers, expert farmers, and father's occupation. The suggestion from the researcher is to select appropriate channels for disseminating agricultural news with the needs of students.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญา รัตน์ไชย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทำวิจัย พิจารณาตรวจแก้ไข ปรับปรุง รวมถึงให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พิชัย ทองดีเลิศ ประธาน คณะกรรมการสอบ และศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติสุข กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ คณะครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตรังทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการประสานงานและให้ข้อมูลเพื่อการทำวิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนเจ้าหน้าที่คณะทรัพยากรธรรมชาติทุกท่าน เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ คำแนะนำ และช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จนประสบความสำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบคุณบิดา มารดา ที่คอยสนับสนุนด้านการศึกษา คอยให้ความรัก ความห่วงใย ซึ่งเป็นกำลังใจที่สำคัญ ที่ทำให้ชนะทุกอุปสรรคต่าง ๆ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาครั้งนี้

พีระพัฒน์ เพ่งพิศ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	5
ABSTRACT	6
กิตติกรรมประกาศ.....	7
สารบัญ.....	8
สารบัญตาราง.....	13
สารบัญภาพ	14
บทที่ 1..	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	3
บทที่ 2..	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ	5
องค์ประกอบของทัศนคติ	7
ลักษณะของทัศนคติ	8
การเกิดทัศนคติ	9
ประเภทของทัศนคติ.....	11
การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ	12
การวัดทัศนคติ.....	14
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	19
2.2.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Hierachy of Needs Theory).....	19
2.2.2 ความต้องการของเกษตรกร.....	20
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพ	22

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Traits and Factor Theory)	22
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม	24
2.4.1 ความหมายของเกษตรกรรม	24
2.4.2 ความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม	26
2.5 บริบทการเกษตรในพื้นที่จังหวัดตรัง	30
2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร	30
2.6.1 ความหมายของสื่อ	30
2.6.2 สื่อที่ใช้นำเสนอสารสนเทศทางการเกษตร	31
2.6.3 แนวคิดการเปิดรับข่าวสาร	31
2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ	33
2.7.1 ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน	33
2.7.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	34
2.7.3 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติ	34
2.7.4 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารที่มีผลกับทัศนคติ	35
2.7.5 ปัจจัยด้านความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่มีผลต่อทัศนคติ	37
2.7.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร	37
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	40
บทที่ 3	41
3.1 สถานที่ทำการวิจัย	41
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	41
3.2.1 ประชากรในการวิจัย	41
3.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	41
3.3 การจัดระดับของข้อมูล	43
3.3.1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล	43

3.3.2 ความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตร	43
3.3.3 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม.....	43
3.3.4 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม.....	44
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
3.5 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	45
3.5.1 การตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา.....	45
3.5.2 การวัดความเที่ยงตรง (Validity)	45
3.5.3 การวัดค่าความเชื่อมั่น (Reliability).....	46
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4.....	50
4.1 เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล การติดต่อสื่อสาร ความต้องการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563	50
4.1.1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล.....	50
4.1.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน	53
4.1.3 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม.....	58
4.2 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม	61
4.2.1 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านพึงพาตนเอง.....	62
4.2.2 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม	63
4.2.3 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม.....	64
4.2.4 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม	65
4.2.5 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ	66
4.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563.....	68
4.4 การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนทศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	72
1) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนทศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านการพึ่งพาตนเอง.....	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม	75
3) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม	79
4) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านสังคม	82
5) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ในด้านเศรษฐกิจ	85
6) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ในภาพรวม.....	88
บทที่ 5..	94
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	94
5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาตรัง	94
5.1.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง	94
5.1.3 ผลการศึกษาความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง	95
5.1.4 ผลการศึกษาทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง	95
5.1.5 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านการพึ่งพาตนเอง.....	97
5.1.6 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม	97
5.1.7 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม.....	97
5.1.8 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านสังคม	97
5.1.9 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านเศรษฐกิจ	97
5.1.10 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในภาพรวม	98

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	98
5.2.1 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย	98
5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	99
บรรณานุกรม.....	101
_____ภาคผนวก	107
_____ภาคผนวก ก.....	108
_____ภาคผนวก ข	117
_____ภาคผนวก ค.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	124

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่สังกัด.....	
	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง ปีการศึกษา 2563 แยกตามโรงเรียน.....	42
ตารางที่ 2	ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563.....	51
ตารางที่ 3	การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน.....	54
ตารางที่ 4	ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน	58
ตารางที่ 5	ความต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรของนักเรียน	60
ตารางที่ 6	เหตุผลที่ต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรของนักเรียน.....	60
ตารางที่ 7	เหตุผลที่ไม่ต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรของนักเรียน.....	61
ตารางที่ 8	ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านต่าง ๆ	62
ตารางที่ 9	ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านการพึ่งพาตนเอง	63
ตารางที่ 10	ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม..	64
ตารางที่ 11	ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม	65
ตารางที่ 12	ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านสังคม	66
ตารางที่ 13	ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านเศรษฐกิจ	67
ตารางที่ 14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณแบบ ขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	69
ตารางที่ 15	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน	70
ตารางที่ 16	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านการพึ่งพาตนเอง	74
ตารางที่ 17	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความภาคภูมิใจ ในอาชีพเกษตรกรรม.....	78
ตารางที่ 18	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคง ในอาชีพเกษตรกรรม	82
ตารางที่ 19	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม	85
ตารางที่ 20	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ	88
ตารางที่ 21	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยภาพรวม	92

สารบัญภาพ

ภาพ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	40
-------	----------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เกษตรกรรมเป็นอาชีพที่คู่กับประเทศไทยมาอย่างยาวนานและมีความสำคัญมากต่อประเทศ เช่น เป็นแหล่งความมั่นคงทางอาหาร เป็นแหล่งสร้างรายได้ เป็นรากฐานของวัฒนธรรมต่าง ๆ (สมจิตร, 2550) พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดของประเทศคิดเป็นร้อยละ 35.10 จากพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) แต่ระยะเวลาที่ผ่านมาภาคเกษตรประสบปัญหาสำคัญหลายประการ คือ ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ เกษตรกรมีหนี้สินสูง ต้นทุนการผลิตสูง สถาบันการเกษตรขาดความเข้มแข็ง และปัญหาที่กำลังเผชิญในปัจจุบันคือ เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมากขึ้น กลายเป็นเกษตรกรสูงอายุ ส่งผลให้แรงงานในภาคเกษตรกรรมขาดแคลน การเข้าถึงเทคโนโลยีหรือการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัย การใช้และการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นไปได้ยาก เพราะมีความคุ้นชินกับการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ซึ่งมีผลโดยตรงต่อผลผลิตทางการเกษตร ทำให้การพัฒนาระบบการเกษตรเป็นไปอย่างล่าช้า (เลิศภูมิ, 2560) ด้วยสาเหตุนี้รัฐบาลจึงมีนโยบายในการแก้ปัญหา ซึ่งระบุเป็นแนวทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ถึงความต้องการที่จะสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตรมากขึ้น โดยการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม การสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม ทั้งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการเกษตรให้กับคนรุ่นใหม่เพื่อกระตุ้นให้หันมาสนใจประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น (สำนักงานสภานโยบายอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2561)

จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ทั้งหมด 3,088,399.37 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 1,701,611 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.36 ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพส่วนใหญ่โดยทั่วไปเป็นเนินสูงต่ำ สลับด้วยภูเขาที่ใช้เพาะปลูกข้าวเป็นหลัก สำหรับพื้นที่ที่อยู่ติดกับทะเลมีป่าชายเลนที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมต่อการทำประมงเป็นอย่างมาก มีจำนวนประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 33.82 ของประชากรทั้งหมด พื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดคือ อำเภอห้วยยอด รองลงมา คือ อำเภอวังวิเศษ และอำเภอปะเหลียน พืชที่สำคัญ คือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว และไม้ผล สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญคือ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง โคเนื้อ แพะ กระบือ และเป็ด ผลผลิตที่สำคัญจากการประมง คือ กุ้งทะเล ปลาทะเล และปลาน้ำจืด ในปี 2563 มีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตร ด้านพืชรวม 18,532.17 ล้านบาท ด้านปศุสัตว์รวม 2,187,976,989 ล้านบาท และมีรายได้จากสัตว์น้ำทะเลคิดเป็นมูลค่า 10,377,828,000 บาท (กลุ่มสารสนเทศสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตรัง, 2564) ผลผลิตการเกษตรที่ผลิตได้ส่วนหนึ่งใช้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงประชากรภายในจังหวัดและภูมิภาค ส่วนที่เหลือใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูป ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มของผลผลิตและการจ้างแรงงาน นอกจากนี้ยังเป็นสินค้าส่งออกช่วยเพิ่มรายได้จากเงินตราต่างประเทศอีกด้วย

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ภาคการเกษตรมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในจังหวัดตรังเป็นอย่างมากแต่จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวแล้วนั้น การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม การสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการเกษตร

ให้คนรุ่นใหม่ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจและกระตุ้นความสนใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการ ดังนั้นการศึกษาทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ได้ข้อมูลภาพรวมในเบื้องต้น เกี่ยวกับทัศนคติของคนรุ่นใหม่ที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ซึ่งจะนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน หาแนวทางหรือกำหนดวิธีการสร้างเสริมทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมแก่นักเรียนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคมบางประการของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563
2. เพื่อศึกษาการติดต่อสื่อสารของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563
3. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล การติดต่อสื่อสาร ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลต่อทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการวิจัยเรื่องทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง คาดว่า ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บุคลากรในสถาบันการศึกษา เช่น ครู อาจารย์หรือฝ่ายบริหารหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้เกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด และทักษะทางการเกษตรที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการเกษตรให้แก่ผู้เรียนได้
2. บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการเกษตร เช่น นักวิชาการ นักวิจัย นักส่งเสริม สามารถนำวิธีการศึกษาของการวิจัยนี้ไปใช้ในการออกแบบการวิจัยในพื้นที่อื่น เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนในพื้นที่และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบุคคลเป้าหมายในพื้นที่ได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาคเกษตรมากขึ้น

3. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลสำหรับการออกแบบถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรไปสู่นักเรียนผ่านสื่อหรือวิธีการที่เหมาะสม เพื่อช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมต่อไป

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 3,180 คน คำนวณขนาดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ Taro Yamane ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 355 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

2) ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน การติดต่อสื่อสารของนักเรียน ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และระดับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง

3) ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งหมด 24 เดือน ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2562 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน เมษายน พ.ศ. 2564 ถึงเดือน กันยายน พ.ศ. 2564

1.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง

ผลการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนในภาคเรียนสุดท้ายของปีการศึกษา 2563

อาชีพของบิดา หมายถึง อาชีพหลักของบิดา ได้แก่ เกษตรกร รับราชการ บริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย รับจ้างทั่วไป พนักงานรัฐวิสาหกิจ

อาชีพของมารดา หมายถึง อาชีพหลักของมารดา ได้แก่ เกษตรกร รับราชการบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย รับจ้างทั่วไป พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว หมายถึง ระยะเวลาการทำกิจกรรมทางการเกษตรที่ผ่านมามีของครอบครัวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หน่วยเป็นปี

กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว หมายถึง กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัวที่เคยทำแต่ปัจจุบันอาจหยุดทำไปแล้วและยังทำอยู่ในปัจจุบันของครอบครัว

รายได้จากการทำการเกษตร หมายถึง รายได้หรือผลตอบแทนทั้งหมดที่เคยได้รับจากการทำการเกษตรทั้งในอดีตและปัจจุบันของครอบครัว หน่วยเป็นบาทต่อปี

การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว หมายถึง ลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว ได้แก่ มี / ไม่มี พื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง พื้นที่ให้ทำกิจกรรมฟรีจากพี่น้องหรือญาติ

จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว หมายถึง จำนวนพื้นที่ที่ครอบครัวใช้ประกอบกิจกรรมทางด้านการเกษตรในปัจจุบัน หน่วยเป็นไร่

การเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตรของนักเรียน หมายถึง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรทางการเกษตรต่างๆ ทั้งที่อยู่ในโรงเรียนและชุมชน ได้แก่ กลุ่มยุวเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร จากสื่อทั้ง 3 ประเภทของนักเรียน โดยการวิจัยครั้งนี้กำหนดสื่อไว้ 3 ประเภทดังนี้

- 1) สื่อบุคคล ได้แก่ พ่อแม่ ครูเกษตร ญาติพี่น้อง ปู่ย่าตายาย เพื่อนบ้าน นักวิชาการเกษตร เกษตรกรตัวอย่าง ปราชญ์ชาวบ้าน
- 2) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ นิตยสารหรือวารสารทางการเกษตร
- 3) สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์
- 4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์ Google Facebook Youtube

ความถี่ในการติดต่อสื่อสาร หมายถึง จำนวนครั้งต่อสัปดาห์ที่นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรผ่านสื่อต่าง ๆ หน่วยเป็นครั้ง/สัปดาห์

ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม หมายถึง ความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จะเลือกประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอนาคต

ทัศนคติของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมทั้ง 5 ด้านได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม ด้านการพึ่งพาตนเอง และ ด้านสังคม ใช้การวัดโดยแบ่งเป็นระดับ จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

อาชีพเกษตรกรรม หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และทำประมง เช่น สวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน สวนผลไม้ พืชผัก เลี้ยงไก่ หมู

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตรัง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารในประเด็นเกี่ยวกับทฤษฎี แนวความคิดและผลงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ
  - 1) ความหมายของทัศนคติ
  - 2) องค์ประกอบของทัศนคติ
  - 3) ลักษณะของทัศนคติ
  - 4) การเกิดทัศนคติ
  - 5) ประเภทของทัศนคติ
  - 6) การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
  - 7) การวัดทัศนคติ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม
  - 1) ความหมายของอาชีพเกษตรกรรม
  - 2) ความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม
5. บริบทการเกษตรในจังหวัดตรัง
6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

2.1.1 ความหมายทัศนคติ

ออลพอร์ต (Allport, 1935) ทัศนคติ หมายถึง สถานะความพร้อมทางจิตใจ หรือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์มีอิทธิพลโดยตรงต่อการตอบสนองของแต่ละบุคคลหรือ พฤติกรรมต่อวัตถุและ สถานการณ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับบุคคล

เคลนท และ คลัทฟิลด์ (Krech and Crutchfield, 1948) ทัศนคติ หมายถึง องค์ประกอบของกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจ อารมณ์ความรู้สึก การรับรู้ของแต่ละบุคคล

อีกลีย์ และ ไชเกนท (Eagly and Chaiken, 1993) ทัศนคติ หมายถึง แนวโน้มทาง จิตวิทยาที่แสดงออกโดยการประเมินอารมณ์ความรู้สึกของแต่ละบุคคลออกมาเป็นระดับความชอบ หรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ

นิภา แก้มศรีงาม (2532) ทัศนคติ หมายถึง ลักษณะของความรู้สึกนึกคิดที่แต่ละ บุคคลมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น สิ่งของ สิ่งเร้า สภาพแวดล้อม หรือเหตุการณ์การณ์ต่างๆ ขึ้นอยู่

กับความชอบของแต่ละบุคคลหากชอบ บุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมในทางที่ดี แต่หากไม่ชอบก็จะแสดงพฤติกรรมในทางที่ไม่ดีออกมา

อรุณ รักธรรม (2532) ทศนคติ หมายถึง เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมของคน อันมีผลมาจากความรู้สึกนึกคิด ความรู้สึกทางใจทำให้มีการแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534) ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ ในเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความคิดต่างๆ จะเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนั้นได้รับรู้เหตุการณ์ หรือมีการไตร่ตรองสิ่งที่เกิดขึ้นทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกไปกับการรับรู้ นั้น ส่งผลให้บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาทั้งที่สังเกตเห็นได้และ สังเกตไม่ได้

จำรอง เงินดี (2537) ทศนคติ หมายถึง การโน้มน้าวของบุคคลที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มากกระตุ้น เช่น คน สัตว์ สิ่งของ เวลา สถานที่ และเหตุการณ์ต่างๆ

นพมาศ อีร์เวคิน (2539) ทศนคติ หรือเจตคติ หมายถึง การที่บุคคลเชื่อ และมีการตอบสนองกับบางสิ่งบางอย่างในสิ่งแวดล้อม ซึ่งเราจะได้รับทศนคติจากการเรียนรู้และ ทศนคติอยู่กับเราไปตลอด และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยประสบการณ์

ทรงพล ภูมิรัตน์ (2540) ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า และแสดงออกมาลักษณะของพฤติกรรมตามความชอบของแต่ละบุคคล หากชอบมากก็มีการแสดงออกที่มากกว่า

พิมพ์ใจ สายภูวิ (2541) ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ได้จากการประสบเหตุการณ์และ สิ่งที่อยู่รอบตัวเราทำให้มีการแสดงพฤติกรรมโต้ตอบต่อสิ่งเร้านั้นๆ ในท่าทางที่ดี และท่าทางที่ไม่ดี

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2546) ได้ให้ความหมายว่า ทศนคติคือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ในการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นไปในทิศทางที่สม่ำเสมอ โดยมีองค์ประกอบในการเกิดทศนคติ 3 ส่วนคือ (1) ส่วนของความเข้าใจ (Cognitive component) (2) ส่วนของความรู้สึก (Affective component) (3) ส่วนของพฤติกรรม (Behavior component)

เสรี วงษ์มณฑา (2542) ได้กล่าวถึง ทศนคติ (Attitude) หมายถึง การเรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จากความหมายที่ได้ค้นคว้ามาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยเกิดจากการประเมินสิ่งแวดล้อม และเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นผ่านการได้รับความรู้ที่ตนเองพบเจอ ส่งผลให้มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ๆ ทั้งในด้านที่ดี (ทางบวก) และในด้านที่ไม่ดี (ทางลบ) ซึ่งในการวิจัยนี้จึงให้ความหมายของทศนคติของนักเรียน ว่าเป็นความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ซึ่งความรู้สึกนั้นเกิดจาก

การประเมินสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม ผ่านการได้รับความรู้จากการพบเจอด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกต่ออาชีพเกษตรกรรมทั้งในทางที่ดี (ทางบวก) และทางที่ไม่ดี (ทางลบ)

2.1.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติเป็นปฏิกิริยาของคนเราที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นคน ความคิดหรือสิ่งของ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาในชีวิตของคนเรา

ซิมบาโด และ เอบบีเซน (Zimbardo and Ebbesen, 1970) อ้างถึงใน พรทิพย์ บุญนิพันธ์ (2531) สามารถแยกองค์ประกอบของ ทัศนคติ ได้ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) คือ ความเชื่อของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่ชอบ และไม่ชอบ ถ้าบุคคลมีความรู้ว่สิ่งใดดีมีกจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้ว่สิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นตามไปด้วย

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component) คือ เป็นส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพของแต่ละคน เป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละบุคคลนั้นไป

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งหรือบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึกซึ่งมีความสอดคล้องกับ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2546) ที่ได้เขียนถึงองค์ประกอบของทัศนคติไว้ว่าทัศนคติมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเรียกว่า ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) ส่วนที่สองเรียกว่าความชอบ (Affective) และส่วนที่สามเรียกว่า ความตั้งใจก่อพฤติกรรม (Behavioral) มีองค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) คือ ทัศนคติที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่บุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคิดของคนแต่ละคน ที่แต่ละบุคคลตอบสนองต่อสิ่งเรานั้นๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) คือ ความรู้สึกเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบส่วนบุคคล ซึ่งได้จากสิ่งเร้าหรือสิ่งที่เกิดขึ้นทำให้เกิดทัศนคตินั้นๆ เช่น ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ การแสดงออกหรือการประพฤติในทางใดทางหนึ่ง โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้สึกของบุคคลหรือทัศนคติของบุคคล มีความสอดคล้องกับ

เจฟฟรีย์ และ มาโย (Geoffrey and Maio, 2004) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของทัศนคติจะประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

1. องค์ประกอบด้านปัญญา (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบที่อธิบายถึงความเชื่อหรือความคิดมีความเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าหรือวัตถุของบุคคลอาจขึ้นอยู่กับ การพิจารณาถึงคุณลักษณะเชิงบวกและเชิงลบของสิ่งเร้าหรือวัตถุนั้น

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ (Affective Component) เป็นส่วนที่อธิบายถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ได้รับการกระตุ้นมาจากสิ่งเร้าและวัตถุ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นส่วนที่อธิบายถึงพฤติกรรมในอดีตหรือพฤติกรรมต่าง ๆ มีผลมาจากประสบการณ์เดิมหรือประสบการณ์ที่ได้รับมาใหม่

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ได้ว่า การที่นักเรียนจะมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมต้องเกิดขึ้นจาก 3 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม องค์ประกอบทางด้านความคิดหรือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรมและ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมเป็นส่วนประกอบขั้นพื้นฐานของทัศนคติในตัวนักเรียนและมีความสัมพันธ์กัน หากนักเรียนมีความรู้สึก เข้าใจต่ออาชีพเกษตรกรรมมากพอ นักเรียนจะเกิดความรู้สึกต่ออาชีพเกษตรกรรมทั้งชอบและไม่ชอบแตกต่างกันไป โดยความรู้สึกชอบและไม่ชอบเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกมาในแต่ละบุคคล

2.1.3 ลักษณะของทัศนคติ

ฉัตยาพร เสมอใจ และมัทนียา สมมิ (2545) รายงานไว้ว่า ทัศนคติมีลักษณะเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งค่อนข้างจะคงที่และไม่เปลี่ยนแปลงง่ายๆ ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือการปรับตัวของสถานการณ์อาจจะทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2537) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ฉะนั้นทัศนคติจึงมีบวกและมีลบ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติอาจจะเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็นลบ หรือจากลบเป็นบวก บางครั้งจึงเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรือการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากน้อย

นวม สงวนทรัพย์ (2535) กล่าวว่า ทัศนคติมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1) ทัศนคติ คือ เป็นพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท กล่าวอีกนัยหนึ่งทัศนคติ คือ การแสดงออกแห่งภาพทางสมอง-ทางจิตเกี่ยวกับวัตถุ ปัจเจกชนและสถานการณ์ต่างๆ

2) ทัศนคติไม่ใช่สิ่งที่เกิดมาแต่กำเนิดหากเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์

3) ทัศนคติทำหน้าที่กระตุ้นให้บุคคลประพฤติกรรม หรือแสดงปฏิกิริยาในอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกชน วัตถุหรือสถานการณ์ต่างๆ

จากศึกษาข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสรุปประเด็นของลักษณะทัศนคติว่า ทัศนคติมีลักษณะ เป็นความรู้สึกต่ออาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเกิดขึ้นในตัวนักเรียนและจะแสดงออกอย่างมีทิศทาง คือ ทางที่ดี(ทางบวก) และทางที่ไม่ดี (ทางลบ)

2.1.4 การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติเป็นความคิดหรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งทำให้ เราแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อตอบสนองต่อความคิดและ ความรู้สึกนั้นๆ แต่ทัศนคติไม่ได้มีมาแต่ กำเนิด แต่เกิดจากการได้รับความรู้หรือประสบการณ์ต่างๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นตัวกระตุ้นให้ เกิดขึ้นซึ่ง

ออลพอร์ต (Allport, 1968) ได้ให้ความเห็นเรื่องทัศนคติว่า มักเกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1) เกิดจากการเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ หรือได้รับการอบรมหรือการสั่งสอนเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและประเพณีจากครอบครัว โดยทางตรงและทางอ้อม และได้เห็นแนวการปฏิบัติของบิดา มารดา

2) เกิดจากการแยกแยะความแตกต่าง คือแยกสิ่งใดดีไม่ดี เช่น ผู้ใหญ่แต่ละคนกับ เด็กแต่ละคน จะมีการกระทำแตกต่างกันออกไป

3) เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น เด็กบางคนมี ทัศนคติไม่ดีต่อครูเพราะเคยทำโทษตน แต่บางคนมีทัศนคติที่ดีต่อครูคนเดียวกันนั้น เพราะเด็กบางคน เคยได้รับคำชมเชยตนเสมอ

4) เกิดจากการเลียนแบบหรือรับเอาทัศนคติของบุคคลอื่นมา เช่น เด็กแต่ละคนจะ รับเอาทัศนคติของบิดามารดาหรือครูที่ตนเองนิยมชมชอบมาเป็นทัศนคติของตนเองได้

5) การตอบสนองความต้องการของบุคคล เนื่องจากความต้องการของบุคคลนั้นไม่ อยู่กับที่ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายแต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงตาม

Krech and Crutchfield (เคลนท์ และ ครัสฟีลด์, 1948) ให้ความเห็นว่าทัศนคติเกิดขึ้นจาก

1) การตอบสนองความต้องการ คือสิ่งใดที่สามารถตอบสนองความต้องการของ ตนเองได้ทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น หากสิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนไม่ได้หรือไม่ดีพอ ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นตามไปด้วย

2) การได้เรียนรู้ และการได้สัมผัสความจริงต่าง ๆ จากการอ่าน คำบอกเล่าของผู้อื่น ก็ได้ ซึ่งทำให้บางคนอาจเกิดทัศนคติไม่ดีต่อผู้อื่น จากการฟังคำติฉินที่ใคร ๆ มาบอกไว้ก่อนก็ได้

3) การเข้าไปเป็นสมาชิกหรือสังกัดกลุ่ม คนส่วนมาก มักจะรับเอาทัศนคติของกลุ่ม มาเป็นของตนเองหากทัศนคตินั้นไม่ขัดแย้งกับทัศนคติของตนเองมากจนเกินไป

4) ทักษะและบุคลิกภาพของบุคคลที่มีบุคลิกภาพสมบูรณ์มักมองผู้อื่นในแง่บวก ส่วนผู้ปรับตัวยากจะมีทัศนคติในแง่ลบคือ มักมองว่ามีคนคอยอิจฉาริษยา หรือ คิดร้ายต่าง ๆ ต่อตนเองทำให้เกิดเป็นทัศนคติที่ไม่ดี

ธงชัย สันติวงษ์ (2537) กล่าวว่า ทักษะเกิดก่อตัวเกิดขึ้นมา และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัย ต่าง ๆ หลายประการด้วยกันคือ

1) การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) ทักษะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้น มีการตอบสนองตามความต้องการหรือได้รับแรงผลักดันทางร่างกาย ซึ่งจะสร้างทัศนคติที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งของที่สามารถช่วยให้ตอบสนองความต้องการของตนได้

2) ข่าวสารข้อมูล (Information) ทักษะนี้อาจมีพื้นฐานมาจากชนิดหรือขนาดของข่าวสารที่ได้รับรวมทั้งในลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสารด้วยกลไกของการมองเห็นและความเข้าใจปัญหาต่าง ๆ (Selective Perception) ข่าวสารข้อมูลที่เข้ามาสู่ตัวบุคคลนั้นทำให้เกิดการเก็บไปคิดและสร้างเป็นทัศนคติขึ้นมาได้

3) การเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) ทักษะนี้มักเกิดมาจากกลุ่มต่าง ๆ ที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคมต่าง ๆ โดยกลุ่มเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งรวมของค่านิยมต่าง ๆ แต่ยังมี การถ่ายทอดข้อมูลไปสู่บุคคลในกลุ่ม ทำให้สามารถสร้างทัศนคติขึ้นได้โดยเฉพาะครอบครัวและกลุ่มเพื่อนร่วมงานเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญที่สุด (Primary Group) ที่จะ เป็นแหล่งสร้างทัศนคติให้แก่ตัวบุคคลได้

4) ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของคนเราที่มีต่อวัตถุหรือสิ่งของย่อมมีความสำคัญสำคัญที่จะทำให้บุคคลต่าง ๆ ประเมินค่าสิ่งที่เขาได้มีประสบการณ์มาจนเกิดเป็นทัศนคติ

5) ลักษณะท่าทาง (Personality) ลักษณะบุคลิกภาพท่าทางต่าง ๆ ก็มี ส่วนสำคัญ ในการสร้างทัศนคติให้กับตัวบุคคล

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะสามารถเกิดได้จากหลายปัจจัยคือ การเรียนรู้ เช่น การเลียนแบบ ประสบการณ์ การจูงใจทางร่างกาย การได้รับข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกลุ่ม แต่เราไม่สามารถบอกได้บอกว่าปัจจัยใดที่มีความสำคัญมากที่สุดหรือน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับความรู้และ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคลได้รับซึ่งมีความแตกต่างกัน แต่เราสามารถที่จะพิจารณาได้ว่าการสร้างทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ปัจจัยใดมีผลหรือมีความเกี่ยวข้องมากที่สุด โดยเราสามารถพิจารณาจาก การเรียนรู้ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้รับมา พิจารณาได้โดยอาศัยเครื่องมือในการวัดทัศนคติเพื่อหาปัจจัยใดที่มีผลหรือมีความเกี่ยวข้องต่อการเกิดทัศนคติในแต่ละบุคคล

2.1.5 ประเภทของทัศนคติ

จากความหมายและองค์ประกอบของทัศนคติรวมทั้งการเกิดทัศนคติทำให้ทราบว่าทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีทิศทาง

ดาร์ณี พานทอง (2542) แบ่งทิศทางหรือประเภทของทัศนคติออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกันดังนี้ คือ

1) ทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) คือ ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ดีหรือการยอมรับ ความพึงพอใจ เช่น นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน เพราะวิชาการโฆษณาเป็นการให้บุคคลได้มีอิสระทางความคิด

2) ทัศนคติเชิงลบ (Negative Attitude) คือ ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ไม่พอใจ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย เช่น สร้อยไม่ชอบเลี้ยงสัตว์ เพราะเห็นว่า สัตว์มีความอันตราย

3) การไม่แสดงออกทางทัศนคติหรือมีทัศนคติเฉยๆ (Passive Attitude) คือ มีทัศนคติที่เป็นกลาง เพราะที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ หรือสิ่งใดมาก่อน เช่น เรามีทัศนคติที่เป็นกลางต่อร้านอาหารร้านหนึ่ง เพราะเราไม่มีความรู้เกี่ยวกับรสชาติหรือลักษณะของร้านอาหารมาก่อน ทำให้เห็นว่าการแสดงทัศนคติ นั้นเกิดจากการก่อตัวของความคิด และความรู้สึกจนบุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาตามทัศนคติต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้สึก ความเชื่อ ที่มีต่อบุคคลสิ่งของการกระทำหรือสถานการณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ

ศิริพร อัจฉริยโกศล (2550) ที่ว่า ทัศนคติสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) เป็นทัศนคติที่ทำให้บุคคลแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการยอมรับความคิดหรือข้อมูลใหม่ๆ

2. ทัศนคติเชิงลบ (Negative Attitude) เป็นความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบุคคลมักเกิดขึ้นร่วมกับความไม่พอใจ ไม่เชื่อถือและไม่ไว้วางใจ มีความระแวงสงสัยทัศนคติในด้านลบนี้ก่อให้เกิดอคติขึ้นในใจของบุคคล นำไปสู่การด่วนสรุปตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

3. ทัศนคตินิ่งเฉย (Passive Attitude) บางครั้งบุคคลอาจไม่มีความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็เป็นได้ เนื่องจากบุคคลส่วนใหญ่จะอยู่ห่างจากผลกระทบที่เกิดขึ้น หรือบุคคลขาดข้อมูลที่ชัดเจนที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ทัศนคติแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ทัศนคติเชิงบวก ทัศนคติเชิงลบ ทัศนคตินิ่งเฉย ซึ่งการแสดงทัศนคติจะเกี่ยวข้องกับประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนและส่งผลถึงความรู้สึกต่ออาชีพเกษตรกรรมอย่างมีทิศทางจะมีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนด้วย หากนักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางที่ดี แต่หากมีทัศนคติเชิงลบก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางที่ไม่ดี ส่วนทัศนคตินิ่งเฉยคือ

การไม่ออกความคิดเห็น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ที่มากพอจะทำให้แสดงทิศทางของอารมณ์ความรู้สึกออกมาได้

2.1.6 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ทัศนคติเป็นสิ่งที่มีความหมายเจือปนอยู่ เช่น เราชอบสิ่งใดพอใจในสิ่งใด ทำให้มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นในทางที่ดี แต่เราไม่ชอบสิ่งใดก็ทำให้มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นในทางที่ไม่ดี ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป และเนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่มีความหมายมาเกี่ยวข้อง ทำให้ทัศนคติเป็นสิ่งที่มักมีความคงที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

เคลแมน (Kelman, 1967) มีการแบ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากความเชื่อที่ว่าทัศนคติ เดียวกันหรือเรื่องเดียวกันสามารถเกิดในตัวบุคคลด้วยวิธีที่ต่างกัน จากความคิดนี้สามารถแบ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติออกเป็น 3 ประการ คือ

1) การยินยอม (Compliance) การยินยอม ซึ่งเกิดได้เมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อตนเองและมีมุ่งหวังจะได้รับความพอใจจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่จะทำให้บุคคลยอมรับกระทำตามสิ่งที่อยากให้เราทำนั้น ไม่ใช่เพราะบุคคลเห็นด้วยกับสิ่งนั้นแต่เป็นเพราะเขาคาดหวังว่า จะได้รับรางวัลและการยอมรับจากผู้อื่นในการเห็นด้วย ดังนั้นความพึงพอใจที่ได้รับจากการยอมรับกระทำตามนั้น มีผลมาจากอิทธิพลทางสังคมหรืออิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับนั้นกล่าวได้ว่า การยอมรับกระทำตามนี้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ นั้นจะมีแรงผลักดันให้บุคคลยอมรับกระทำตามมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนหรือ รางวัลและบทลงโทษที่ได้รับ

2) การเลียนแบบ (Identification) การเลียนแบบเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือได้รับสิ่งกระตุ้น การยอมรับนี้เป็นผลมาจากการที่บุคคลต้องการจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้อื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นการเลียนแบบนี้ มีผลทำให้ทัศนคติของบุคคลจะเปลี่ยนไปมากหรือน้อย นั้นขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการเลียนแบบกล่าวได้ว่า การเลียนแบบเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งมีพลังผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความโน้มแน้วใจของสิ่งเร้าที่มีต่อบุคคลนั้น การเลียนแบบนี้จะขึ้นอยู่กับพลัง (Power) ของผู้ส่งสารบุคคลจะรับเอาบทบาทของคนอื่นมาเป็นของตนเองหรือแลกเปลี่ยนบทบาทซึ่งกัน ทำให้บุคคลเชื่อในสิ่งที่ตัวเองเลียนแบบ แต่ยังไม่รวมถึงเนื้อหาและรายละเอียดในการเลียนแบบทัศนคติของผู้อื่น จะเปลี่ยนไปมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งเร้ามีพลังมากพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

3) ความต้องการที่อยากเปลี่ยนแปลง (Internalization) คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคล มีการยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า ซึ่งจะตรงกับความต้องการภายใน ทำให้พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในลักษณะนี้จะสอดคล้องกับความพึงพอใจ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับเนื้อหารายละเอียด ของพฤติกรรมนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ถ้าหากความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมถูกกระทบ จะในระดับใดก็ตามจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ นอกจากนี้องค์ประกอบต่าง ๆ ในกระบวนการ

สื่อสาร เช่น ผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ลักษณะของข่าวสาร ตลอดจนช่องทางในการสื่อสารล้วนมีผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ทั้งนั้น ทัศนคติของบุคคลเมื่อเกิดขึ้นแล้วนั้น จะมีความมั่นคงทนทานแต่สามารถเปลี่ยนได้ ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่า ข่าวสารการชวนเชื่อและสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใหม่ๆ แต่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมเดิมของบุคคลนั้น นอกจากนี้อาจเกิดจากการยอมรับโดยการบังคับ เช่น กฎหมายหรือข้อบังคับ การเปลี่ยนทัศนคติมี 2 ประเภท คือ

1) การเปลี่ยนแปลงในทางเดียวกัน หมายถึง ทัศนคติของบุคคลนั้นเป็นไปในทางบวกก็จะสามารถเพิ่มมากขึ้นในทางบวกด้วยและทัศนคติที่เป็นไปในทางลบก็จะสามารถเพิ่มมากขึ้นในทางลบได้ด้วยเช่นกัน

2) การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง หมายถึง การเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกก็จะลดลงไปในทางลบหรือถ้าเป็นไปในทางลบก็จะสามารถกลับเป็นไปในทางบวกได้ เมื่อพิจารณาที่มาของทัศนคติแล้วจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงบุคคลให้เกิดทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ก็คือ การสื่อสารเพราะ จะทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์เฉพาะอย่าง และการสื่อสารกับผู้อื่น กล่าวได้ว่า การสื่อสารเป็นกิจกรรมที่มีสำคัญมาก ซึ่งมีผลทำให้บุคคลเกิดทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ โรเจอร์ (1973) ที่ได้แสดงไว้ว่า การสื่อสารทำให้เกิดผล 3 ประการคือ

- 1) การสื่อสารจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้รับสาร
- 2) การสื่อสารจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้รับสาร
- 3) การสื่อสารจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร

การเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ประการนี้นั้นจะเกิดในลักษณะต่อเนื่องกัน เมื่อผู้รับสารได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ และการเกิดความรู้ความเข้าใจนี้มีผลทำให้เกิดทัศนคติต่อเรื่องนั้น ๆ สุดท้ายก็ทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมต่อเรื่องนั้น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่อารมณ์เจือปนอยู่มากจะมีความคงที่และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ยากแต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยสาเหตุ 4 ประการด้วยกันคือ การยินยอมของตัวนักเรียน การเลียนแบบ ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน การติดต่อสื่อสารซึ่งในแต่ละกระบวนการจะต้องมีสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลมากพอเพื่อที่จะทำให้บุคคลนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เช่น การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรทำให้ทราบถึงความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมที่มีต่อประเทศ ชุมชน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการที่ไม่ชอบอาชีพเกษตรกรรม ได้หันมาสนใจและให้ความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

2.1.7 การวัดทัศนคติ

ในการวัดทัศนคติซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึก ความคิด ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีทิศทาง คือ ทัศนคติในเชิงบวก ทัศนคติในเชิงลบ และทัศนคตินิ่งเฉย การวัดทัศนคติจึงต้องใช้เครื่องมือในการวัดเพื่อให้สามารถระบุระดับและทิศทางของทัศนคติได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2530) ได้รายงานถึงเครื่องมือในการศึกษาเจตคติไว้ว่าประกอบด้วย 6 วิธี ดังนี้

1. การสังเกต หมายถึง การเฝ้ามองหรือการจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากสังเกตไปพิจารณาว่าบุคคลนั้นจะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นอย่างไร

2. การสัมภาษณ์ คือ การถามให้ตอบด้วยปากเปล่า ผู้ที่เก็บข้อมูลจะทำการจดบันทึกคำตอบหรืออัดเสียงของผู้ตอบไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์ในภายหลัง วิธีการสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลครอบคลุมทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต รวมทั้งสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่มีข้อจำกัดเพราะวิธีการสัมภาษณ์เป็นการตอบหรือเล่าพฤติกรรมของตนหรือผู้อื่น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกถามเล่าให้ฟัง แต่พฤติกรรมที่ตนเองได้รับฟังนั้นเห็นสมควรจะนำมาเปิดเผยตามที่สังคมยอมรับ

3. แบบสอบถาม วิธีนี้ใช้กับผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจพอสมควร คือสามารถอ่านออกเขียนได้แบบวัดเจตคตินั้น มีข้อคำถามและคำตอบต่าง ๆ ไว้ให้เลือกตอบ ซึ่งจะทำได้เป็นมาตรฐานแบบแผนเดียวกันสำหรับผู้ตอบคำถาม การใช้แบบวัดเจตคติเป็นวิธีการที่นิยมมากที่สุดในการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติ เพราะใช้เวลาน้อยและได้คำตอบที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่าวิธีอื่น

4. การสร้างจินตภาพ เป็นวิธีการสร้างจินตนาการโดยอาศัยภาพเพื่อใช้วัดเจตคติบุคลิกภาพของบุคคล โดยภาพนั้นจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดหรือความรู้สึกออกมาทำให้สามารถสังเกตได้ว่าบุคคลนั้นมีการแสดงความรู้สึกไปในทิศทางไหน ซึ่งวิธีการวัดเจตคติโดยการสร้างจินตภาพนี้ ผู้ทำการศึกษามีประสบการณ์และความสามารถเพียงพอในการใช้วิธีนี้

5. การวัดแบบผู้ถูกศึกษาไม่รู้ตัว เป็นวิธีการนี้ผู้ที่เก็บข้อมูลไม่จำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษาโดยตรงทั้งในลักษณะเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล และผู้ถูกศึกษาเองจะรู้สึกตัวว่ากำลังถูกศึกษาอยู่

6. การวัดทางสรีระ คือการใช้เครื่องมือไฟฟ้าหรือเครื่องมืออื่นๆ ในการสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เนื่องด้วยเจตคติต่อสิ่งหนึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือมีความรู้สึกไปในทิศทางที่ชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกนี้อาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงขึ้นอยู่กับเรื่องราวต่าง ๆ และบุคคลเมื่อถูกกระตุ้นด้วยสิ่งที่เขาชอบหรือไม่ชอบ นั้นจะทำให้ระดับอารมณ์ในขณะนั้นเกิดเปลี่ยนแปลงไป ถ้าใช้เครื่องมือวัดในทางสรีระที่มีความละเอียดก็จะสามารถตรวจพบความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ได้ แต่เนื่องจากเครื่องมือวัดทางสรีระ มีราคาที่สูงและผู้ใช้ต้องมีความรู้ความชำนาญ ดังนั้นวิธีการนี้ยังไม่แพร่หลายในการวิจัยทางเจตคติในจิตวิทยาสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับ

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2552) วิธีการวัดทัศนคติให้ออกมาในลักษณะของ ทิศทางและปริมาณซึ่งวิธีวัดนั้นประกอบด้วยกันหลายวิธีดังนี้

1. วิธีการสังเกต (Observation) เป็นวิธีการที่ใช้ตรวจสอบบุคคลอื่น โดยการเฝ้า มองและจดบันทึกข้อมูลพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีแบบแผน เพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลที่เราสังเกต ทัศนคติ มีความเชื่อและอุปนิสัยแตกต่างกันอย่างไร การสังเกตเป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และใช้กัน มากจนถึงปัจจุบัน ซึ่งวิธีนี้เป็นที่นิยมและใช้แพร่หลายอยู่ในทุกๆ สาขาวิชาโดยเฉพาะการศึกษาที่ เกี่ยวกับพฤติกรรม เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น ข้อมูลที่ได้จากวิธีการสังเกต จะถูกต้องใกล้เคียงกับความจริงหรือเป็นที่เชื่อถือได้เพียงใดนั้นมีข้อจำกัด มีข้อควรคำนึงหลายประการ กล่าวคือควรจะมีการศึกษาหลายๆ ครั้ง ทั้งนี้เพราะทัศนคติของบุคคลมาจากหลายสาเหตุนอกจากนี้ตัว ผู้สังเกตเอง จะต้องทำให้เป็นกลางไม่มีความลำเอียงและการสังเกตควรไปสังเกตหลายๆ ช่วงเวลา ไม่ใช่เฉพาะเวลาใดเวลาหนึ่ง

2. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาจะต้องออกไปสอบถามบุคคล นั้นๆ ด้วยปาก (การพูดคุย) ของตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ผู้สัมภาษณ์จะต้องทำให้ ลักษณะบรรยากาศในการสัมภาษณ์เป็นกันเองยิ่งถ้าเป็นกันเองมากเท่าใดข้อมูลที่ได้ก็ยิ่งถูกต้องมาก ยิ่งขึ้นทั้งนี้เพราะผู้เล่าสบายใจไม่เคร่งเครียดข้อควรคำนึงที่สำคัญในการสัมภาษณ์โดยเฉพาะในตอน เริ่มแรกของการสัมภาษณ์ไม่ควรทำให้เป็นพิธีที่มีแบบแผน ถึงแม้ผู้สัมภาษณ์จะมีแบบล่วงหน้ามาแล้ว ก็ตาม การเก็บข้อมูลผู้สัมภาษณ์อาจจดบันทึกจากแบบฟอร์มที่เตรียมไป แต่ควรบันทึกจากข้อเท็จจริง ซึ่งจะไม่ทำให้กระทบกระเทือนต่อบรรยากาศของการสัมภาษณ์หรือใช้เทปบันทึกไว้ก็ได้ วิธีการ สัมภาษณ์นี้นับได้ว่าเป็นวิธีการหาข้อมูลที่ดีทำได้สะดวก สามารถหาข้อมูลได้ทั้งอดีต ปัจจุบันและ อนาคต แต่ข้อเสียก็คือข้อมูลที่จะเป็นไปที่เสื่อมเสียแก่ผู้ที่เราจะศึกษาอาจจะไม่ถูกเปิดเผย ซึ่งเรา จะต้องใช้วิธีการอื่นๆ

3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นวิธีที่นิยมใช้เมื่อผู้ศึกษาไม่สามารถ ติดต่อกับผู้ที่ศึกษาได้โดยตรง แบบสอบถามนั้นจะมีข้อคำอธิบายไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ตอบทุก คนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกัน การใช้วิธีส่งแบบสอบถามนี้เป็นวิธีที่ใช้กันมากในการวัดทัศนคติ ทั้งนี้ เพราะเราสามารถที่จะสร้างและถามได้ในหลายๆ ด้านตามความต้องการของผู้ศึกษา อีกทั้งยังเป็น การประหยัดเวลาอีกด้วย เพราะผู้ศึกษาสามารถที่จะส่งแบบสอบถามไปให้คนเป็นจำนวนมากๆ ในเวลา เดียวกัน ส่วนด้านการลงทุนก็นับได้ว่าใช้ทุนน้อยที่สุด การวัดทัศนคตินิยมใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม มากที่สุด และมีผู้คิดแบบสอบถามถามกันอยู่เรื่อยๆ แบบสอบถามที่นิยมใช้โดยทั่วไป ได้แก่ มาตรฐาน จิต อรรถภาพ มาตรฐานวัดแบบเธอร์สตัน มาตรฐานวัดแบบลิเคิร์ท และมาตรฐานวัดแบบ Semantic Differential เป็นต้น ซึ่งแบบที่นิยมให้กันมากที่สุดคือ มาตรฐานวัดแบบลิเคิร์ท

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2556) ได้นำเสนอวิธีการวัดทัศนคติ สามารถวัดได้

6 วิธี ดังนี้

1. การสังเกต เป็นการเฝ้ามองและจดบันทึกอย่างมีแบบแผน มีข้อเสียคือ ศึกษาได้เฉพาะ เจตคติที่แสดงออก ซึ่งเป็นปัจจุบันของแต่ละบุคคล ในสภาวะแวดล้อมเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน

2. การสัมภาษณ์ เป็นการถามให้ตอบ ซึ่งอาจไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ตอบ เนื่องจากผู้ตอบอาจรู้สึกไม่เป็นอิสระในการตอบหรือไม่คุ้นเคยกับผู้ถามทำให้ข้อมูลที่ได้อาจบิดเบือนไป

3. การใช้มาตรวัดหรือแบบสอบถามเจตคติ เป็นการวัดโดยใช้เครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของผู้ศึกษา เป็นวิธีที่มีระเบียบวิธีวิจัยหรือก็คือแบบสอบถามนั่นเอง

4. วิธีการสะท้อนภาพ เป็นการใช้คำถามตรงๆ ในเรื่องที่จะถาม เช่น การถามด้วยวิธีการโต้ตอบให้จบประโยค การถามด้วยวิธีการโยงความสัมพันธ์การยกตัวอย่างของคำต่างๆ และการถามด้วยวิธีการเล่าเรื่องราวจากภาพหรือเหตุการณ์ที่ผ่านมา แต่คำตอบที่ได้ อาจเป็นคำตอบที่บิดเบือน และผู้วิเคราะห์เนื้อหาคำตอบที่ได้รับนั้นต้องมีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญ

5. การวัดร่องรอยการกระทำ เป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดแต่อาจจะมีข้อมูลที่มีความคลาดเคลื่อนสูง

6. การวัดทางสรีระ เป็นการวัดโดยใช้เครื่องมือไฟฟ้า หรือเครื่องมืออื่นๆ กับร่างกายของผู้ถูกศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและไม่บิดเบือน แต่วิธีการวัดทำได้ยากต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะและต้นทุนสูง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปประเด็นของวิธีการวัดทัศนคติแบบต่าง ๆ ได้ว่า วิธีการวัดทัศนคติที่เป็นที่นิยมกันมาก ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม โดยใช้มาตรวัดของลิเคิร์ท ซึ่งสามารถถามได้หลายด้าน ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล เป็นการไม่กดดันผู้ให้ข้อมูลและมีอิสระในการตอบ ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นจริง และเป็นแบบแผนเดียวกัน

ธีระวุฒิ เอกะกุล (2550) ได้กล่าวว่า วิธีการวัดเจตคติโดยใช้มาตรวัด มีมาตรวัดซึ่งเป็นที่ยอมรับดังนี้

1. แบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's Method) เป็นการวิเคราะห์ค่าความคิดเห็นก่อนนำไปใช้จริง เทอร์สโตนมีความเห็นว่า เราไม่สามารถวัดเจตคติโดยตรงได้ เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่อยู่ภายใน จึงต้องวัดโดยการแสดงออกในรูปความคิดเห็น ภาษาพูดและพฤติกรรมของบุคคล โดยมีการทำเป็นปกติวิสัยขึ้นมาก่อนโดยอาศัยความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มหนึ่ง การวัดเจตคติของเทอร์สโตนแบ่งระดับความรู้สึกออกเป็น 11 ช่วงเท่าๆกัน และกำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละช่วง

อย่างชัดเจน เช่น (Psychological Scale, Judgement Method, Method of Equal Appearing, Priori Approach)

2. แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) เป็นวิธีวิเคราะห์ค่าความคิดเห็น Item Analysis หลังจากนำไปทดลองใช้ มาตรฐานวัดเจตคติของลิเคิร์ตประกอบด้วยข้อความความคิดเห็นหลายๆข้อ แบ่งระดับการวัดเป็นมาตราส่วน 5 ช่วงโดยมีสเกลมีระดับค่าต่อเนื่องจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 สำหรับข้อความทางบวก และ 1, 2, 3, 4, 5 สำหรับข้อความทางลบในระดับความคิดเห็นเดียวกัน

3. แบบวัดเจตคติตามวิธีของออสกู๊ด (Osgood) แบบวัดของออสกู๊ดมักถูกเรียกชื่อ มาตรฐานวัดเจตคติโดยใช้ความแตกต่างในความหมายของคำ (Semantic Differential Scales) โดยอาศัยคำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบายคุณลักษณะของสิ่งเร้าในลักษณะเป็นคำตรงกันข้ามอย่างมีเหตุผล (Logical Opposite) คำคุณศัพท์ที่ใช้ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการประเมินค่า เช่น ดี-เลว ชอบ-ไม่ชอบ น่าเกลียด-สวยงาม องค์ประกอบด้าน ศักยภาพ เช่น หนัก-เบา แข็งแรง-อ่อนแอ เป็นต้น และองค์ประกอบด้านกิจกรรม เช่น ช้า-เร็ว ใจ-ฉลาด ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น โดยทั่วไปมาตรวัดนี้ประกอบด้วยข้อที่ให้เลือก 7 ข้อโดยให้กลุ่มบุคคล ประเมินค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่ง

4. แบบวัดเจตคติตามวิธีของกัทท์แมน (Guttman) แบบวัดนี้มีชื่อเรียกว่า การวิเคราะห์มาตราส่วน (Scalogram Analysis) โดยใช้หลักของรูปแบบข้อคำถามที่มีลักษณะต่อเนื่อง แล้วนำมาสร้างเป็นสเกลต่อเนื่องกันไป โดยเริ่มจากข้อคำถามที่กว้างๆ ไปสู่ข้อคำถามที่แคบลงหาก บุคคลใดมีเจตคติที่เห็นด้วยในเรื่องนั้นแล้ว บุคคลนั้นจะตอบข้อคำถามในเชิงเห็นด้วยเรียงลำดับไปเรื่อยๆ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า สเกลมิติร่วม (Unidimensional Scale) เช่น ถ้ามีข้อคำถาม 10 ข้อ บุคคลโดยยอมรับข้อความข้อที่ 8 นั้นแสดงว่าบุคคลนั้นยอมรับข้อคำถามข้อที่ 1-7 มาก่อนแล้ว เป็นต้น

5. การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Projective Techniques จะเป็นการศึกษาทัศนคติ ทางอ้อม (Indirect Method) จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติมากกว่าการศึกษาโดยใช้มาตรา ประเมินค่า (Scales) วิธีการศึกษาทางอ้อมที่กล่าวในที่นี่ คือ วิธีการที่เรียกว่า Projective Techniques ซึ่งกระทำด้วยหลายวิธีด้วยกัน คือ

5.1 การต่อประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion)

5.2 วิธีการใช้ภาพการ์ตูนเป็นสิ่งเร้า

5.3 วิธีการแปลความหมายโดยใช้ภาพเป็นสิ่งเร้า (Picture Interpretation)

5.4 การใช้นิทานหรือเรื่องที่แต่งขึ้นเป็นสิ่งกระตุ้น (Stories)

5.5 การใช้วิธีการเล่น (Play Techniques)

5.6 การใช้วิธีการทดลอง (Experiments)

วิธีการวัดทัศนคติที่กล่าวมานั้น บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์ (2552) ยังให้การสนับสนุนวิธีการเหล่านั้น โดยมีข้อเขียนเกี่ยวกับการวัดทัศนคติว่า การวัดทัศนคติโดยใช้แบบสอบถามมีการพัฒนาให้มีคุณภาพแตกต่างกัน มีข้อจำกัดและนำไปใช้แตกต่างกัน ผู้วิจัยจะต้องศึกษาแต่ละวิธีก่อน โดยสามารถแบ่งการวัดทัศนคติออกได้เป็น 4 วิธี ได้แก่

1. แบบวัดทัศนคติแลลธอร์สโตน (Thurstone's Type Scale) การออกแบบและการพัฒนามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 กำหนดโครงสร้าง และตัวชี้วัดทัศนคติ
1.2 สร้างข้อคำถามเพื่อใช้วัดทัศนคติ ควรกำหนดมากกว่า 100 ข้อความขึ้นไป

1.3 กำหนดคะแนนโดยนำไปให้คณะบุคคลพิจารณาและตัดสินใจ
1.4 นำแบบวัดทัศนคติไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. แบบลิเคอร์ท (Likert Scale) แบบวัดลิเคอร์ทมีข้อกำหนดเบื้องต้นว่าลักษณะการกระจายที่มีการแจกแจงเป็นแบบปกติ (Normal Curve) มีการใช้กันอย่างแพร่หลายมีการประเมินค่าวิธีการสร้างและพัฒนา ดังนี้

2.1 การสร้างข้อความวัดทัศนคติเป็นการวัดแบบภาพรวม สามารถใช้ข้อความหลายข้อผสมกันในลักษณะตรวจสอบ ทั้งในเชิงบวกและในเชิงลบสามารถแบ่งมาตรวัดเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.2 การหาความเที่ยงตรงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสร้างแบบวัดทัศนคติไม่น้อยกว่า 3 ท่าน นั้นตรวจสอบความตรงของเนื้อหาที่ใช้โดยใช้ความเป็นเอกฉันท์หรือน้อยใน 3 เกณฑ์ตัดสินแล้วนำไปปรับปรุงตามให้ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและนำมาทดสอบก่อนนำไปใช้จริงโดยการนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 30 คน

2.3 การหาอำนาจจำแนกของแต่ละข้อความวัดทัศนคติที่ดีต้องสามารถแบ่งแยกผู้เห็นด้วยกับผู้ไม่เห็นด้วยอย่างชัดเจน วิธีการหาอำนาจของแต่ละข้อมี 2 วิธี คือ การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อคำถามกับคะแนนรวมและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ร้อยละ 25

2.4 การคัดเลือกข้อความที่มีความเหมาะสม

2.5 การหาความเที่ยงตรงของข้อความ

2.6 การนำไปใช้เพื่อให้เข้ากับการสัมภาษณ์ควรแบ่งคำตอบเป็น 2 กลุ่มคือ การให้ผู้ตอบเลือกตอบว่า เห็นด้วย ไม่แน่ใจ หรือไม่เห็นด้วย ถ้าตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยให้ถามต่อไปว่า มีความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอยู่ในระดับใด ถ้าตอบว่ามากก็ให้ความหมายว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การวิเคราะห์ตามหลักการควรวเคราะห์เป็นรายข้อความด้วย เพื่อจะ

ทำให้ทราบว่าผู้ที่ตอบมีจำนวนไม่น้อยเพียงใดที่มีความรู้สึกที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในแต่ละประเด็นที่กำหนดไว้

3. แบบกัตต์แมน (Guttman Scale) เป็นวิธีการประเมินชุดข้อความ ซึ่งสามารถเรียกได้ว่าการวิเคราะห์มาตราส่วนต่างๆ คือในชุดข้อความการวัดทัศนคติหนึ่งนั้น ผู้ตอบจะต้องเห็นด้วยกับข้อความที่ 2 และ 1 มาก่อนเป็นลักษณะอย่างนี้เรื่อยไป

4. แบบออสกู๊ด (Osgood's Scale) มีลักษณะคล้ายกับการหาความหมายของแนวคิดนอกจากจะใช้วัดทัศนคติแล้ว ยังสามารถวัดบุคลิกภาพความคิดเห็น ความเชื่อและความรู้สึกได้อีกด้วย สามารถแยกความแตกต่างของแนวคิดได้เป็นอย่างดี แต่มีข้อจำกัดในการเลือกใช้คำคุณศัพท์

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า วิธีการวัดทัศนคติที่เป็นที่นิยมกันคือ มาตราวัดแบบลิเคิร์ต เพราะสร้างได้ง่ายและได้ผลมากพอสมควร ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการวัดทัศนคติของ Likert (ลิเคิร์ต) มาเป็นแนวทางในการวัดทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 13 และแบ่งระดับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด, เห็นด้วยมาก, เห็นด้วยปานกลางเห็นด้วยน้อย, เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

2.2.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Hierarchy of Needs Theory)

นงนุช โกสีย์รัตน์ (2553 อ้างถึง เสรี วงศ์มณฑา, 2542) กล่าวว่า หลักการพื้นฐานของมนุษย์ ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยมาสโลว์นั้นได้ลำดับขั้นตอนในแต่ละขั้นตอนเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานในขั้นที่ 1 ก็จะมีความต้องการในขั้นถัดไปเรื่อย ๆ จนถึงขั้นที่ 5 โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ระดับของความต้องการระดับแรกซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐาน เป็นความต้องการเพื่อให้ชีวิตอยู่รอดความต้องการทางสรีระ ได้แก่ ความต้องการเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอด ความต้องการทางเพศ ความต้องการขั้นปฐมภูมินี้เป็นสิ่งที่สำคัญมากในแง่การตลาดเพราะมนุษย์ต้องมีความต้องการนี้เกิดขึ้นมาก่อน

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) คือ ความต้องการปกป้องคุ้มครองต้องการความมั่นคงของชีวิต ต้องการระเบียบวินัยในชีวิต ต้องการพ้นจากอันตราย หรือความต้องการสุขภาพแข็งแรง ต้องการมีอนามัยที่ดี

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความรู้สึกที่ดี ความเป็นมิตร ความต้องการความรัก คือ ความรู้สึกที่ดีต่อกัน ซึ่งบางครั้งต้องการยอมรับในสังคมทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ การใช้สินค้ายี่ห้อดัง การรับประทานอาหารในที่หรูหรา การซื้อของขวัญให้ผู้อื่นราคาแพง เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ความภาคภูมิใจในความเป็นตัวเอง ชื่อนี้มักเกิดกับคนที่มีฐานะดี เพราะขั้นนี้ไม่ได้ทำอะไรเพื่อคนอื่น แต่ทำเพื่อแสดงสถานภาพของตัวเองทำเพื่อให้รางวัลกับชีวิตกับตัวเอง

ขั้นที่ 5 ความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ตอบสนองศักยภาพส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วยทุกสิ่งทุกอย่างที่บุคคลมีความสามารถจะต้องเป็นตามคำอธิบายของมาสโลว์ที่ว่า สิ่งที่คุณสามารถเป็นไป เขาก็จะต้องเป็นให้ได้ เช่น ความต้องการเป็นดารา นักกีฬาที่มีความสามารถในด้านกีฬาประเภทต่าง ๆ เป็นความต้องการในความสามารถของบุคคลเพื่อการสร้างสรรค์ เป็นต้น

จากทฤษฎีลำดับขั้นตอนความต้องการของมาสโลว์ ผู้วิจัย พบว่า เป็นหลักที่จะต้องรู้หลักการความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยมาสโลว์ได้ลำดับขั้นตอนในแต่ละขั้นตอน เพื่อสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานในขั้นที่ 1 ก็จะมีความต้องการในขั้นถัดไปเรื่อย ๆ จนถึงขั้นที่ 5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ต้องเรียนรู้และรับทราบความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อนำมาใช้ในการบริหาร การวางแผนในการนำเสนอข่าวสารทางการเกษตรที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง

2.2.2 ความต้องการของเกษตรกร

Sander (1966) ได้แบ่งความต้องการของเกษตรกรออกเป็น 3 ประการ คือ

- 1) ความต้องการทางสังคม ซึ่งให้เห็นลักษณะค่านิยม ทศนคติ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การเข้าร่วมอยู่ในสังคม ประเพณี และความเชื่อ
- 2) ความต้องการทางเศรษฐกิจ ซึ่งให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรงในท้องถิ่นสามารถวิเคราะห์ปัญหาของเกษตรกรทั้งหมดในการเข้าถึงเกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นประเทศและทั่วโลก ข้อมูลทางเศรษฐกิจของเกษตรกรสามารถนำมาพิจารณาแหล่งที่มาของรายได้ที่ดินต่าง ๆ การใช้ที่ดิน และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติของเกษตรกร
- 3) ความต้องการทางด้านเทคโนโลยี สามารถชี้แจงปัญหาของเกษตรกรได้เช่นเดียวกันโดยเฉพาะในเรื่องประกอบอาชีพเกษตรกร

จากความต้องการของเกษตรกรทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความต้องการของเกษตรกรในด้านต่าง ๆ สามารถชี้ให้เห็นถึงลักษณะค่านิยม ทศนคติ ที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรง ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัย คือ ความต้องการของเกษตรกรเป็นไปในทางด้านไหน มีความต้องการมากน้อยแค่ไหนหรือไม่มีความต้องการเลย สามารถชี้ให้เห็นถึงลักษณะหรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เพื่อที่จะนำข้อมูลจากความต้องการของเกษตรกรมาวางแผนในการนำเสนอข่าวสารทางการเกษตรที่ตอบสนองความต้องการของเกษตรกร และปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น

มาสโลว์ (Maslow, 1970) อ้างถึงใน พรพิมล ภูมิฤทธิกุลและ คณะ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด กรอบความคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้มี 3 ประการคือ

1. บุคคลมีความต้องการ และความต้องการนี้มีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจส่งผลต่อความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่เหตุจูงใจอีกต่อไป

2. ความต้องการของบุคคลนั้นมีลำดับชั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐานทั่วไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

3. เมื่อความต้องการลำดับที่ต่ำกว่าได้รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไปตามลำดับ

มาสโลว์ กล่าวว่าความต้องการของบุคคลมี 5 กลุ่มจัดแบ่งได้เป็น 5 ระดับจากระดับต่ำไปสูงดังนี้

ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs)

เป็นความต้องการที่มีลำดับต่ำที่สุดเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ปัจจัย 4 ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย หากบุคคลมีรายได้จากการทำงานเพียงพอจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยมีอาหารและที่พักอาศัยทำให้มีกำลังที่จะทำงานต่อไป รวมทั้งการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศ

ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว หมายถึง ความต้องการสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยจากอันตรายทั้งด้านทางกายและด้านจิตใจ ความมั่นคงในหน้าที่การงานการใช้ชีวิตและสุขภาพ การตอบสนองความต้องการนี้สามารถทำได้หลายอย่าง เช่น การทำประกันชีวิตสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรมต่อสหภาพแรงงานความปลอดภัยต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ความต้องการทางสังคม (Social Needs)

เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในหน้าที่การงานแล้ว คนเรามักจะต้องการความรัก มิตรภาพ ความอบอุ่น ความใกล้ชิดจากผู้อื่น และมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น เพื่อให้ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs)

เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเรามักจะต้องการสร้างสถานะของตัวเองให้สูงขึ้น มีความภาคภูมิใจ และสร้างการนับถือตนเองชื่นชมในความสำเร็จของหน้าที่การงานที่ทำความรู้สึกมั่นใจตัวเองและเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ เช่น ตำแหน่ง ยศ รายได้รายได้เดือนที่สูง งานที่มีความท้าทายได้รับการยกย่องจากผู้อื่น โอกาสแห่งความก้าวหน้าในสายอาชีพ เป็นต้น

ความต้องการเติมความสุขสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs)

เป็นความต้องการที่มีระดับสูงสุด มีต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเองต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเองความเจริญก้าวหน้า และมีการพัฒนาทักษะความสามารถ มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ การพัฒนาอาชีพและสามารถทำให้ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการงาน เป็นต้นมาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ความต้องการที่เกิดมาจากความขาดแคลน (Deficiency Needs) เป็นความต้องการระดับต่ำ ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็นความต้องการที่จะก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง (Growth Needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคมและความต้องการความสมบูรณ์ให้ชีวิต จัดเป็นความต้องการระดับสูงสุดและสามารถ อธิบายได้ว่า ความต้องการระดับต่ำส่วนใหญ่ จะได้รับการตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ส่วนความต้องการระดับสูงส่วนใหญ่จะได้รับการตอบสนองจากปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ นั้นมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะอาชีพนั้น ไม่ใช่เพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของคนเราในด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องสนองความต้องการด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ด้านสังคมและด้านใจ เพราะมนุษย์นั้นต้องมีสัมพันธ์กับบุคคลอื่นย่อมมีความเป็นตัวของตัวเองและมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน การเลือกประกอบอาชีพจึงมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเราเป็นอย่างมาก เพราะถ้าบุคคลหนึ่งสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง ส่งผลให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและมีความเจริญก้าวหน้า แต่ในทางตรงกันข้ามกันนั้น หากบุคคลหนึ่งเลือกอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง ทำให้เขาไม่สามารถสนองความต้องการของตนเองได้ ส่งผลให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานอย่างแน่นอน (ไพลิน บรรพโต, 2561)

2.3.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Traits and Factor Theory)

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลนั้น มีพื้นฐานจากความรู้ด้านจิตวิทยา คือ บุคคลใช้วิจารณญาณตัดสินใจเลือกอาชีพโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

1.1 การวิเคราะห์ตนเอง บุคคลจะทำการวิเคราะห์คุณสมบัติของตนเองและบุคลิกภาพความสามารถ ความสนใจและความถนัดของตน

1.2 การวิเคราะห์อาชีพ เป็นที่บุคคลแสวงหา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ตลาดแรงงาน รายได้ ความมั่นคง ผลตอบแทนต่างๆ โอกาสในการเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพ

1.3 การใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ตนเองและการวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ในการศึกษาทฤษฎีนี้ได้ให้ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลที่มีต่อการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. ความถนัดและสติปัญญา มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพและยังเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในชีวิตการทำงานของคนเรา

2. ความสนใจมีอิทธิพลต่อการเลือกและยังมีอิทธิพลต่อความบากบั่นในการประกอบอาชีพด้วยเช่นกัน

3. ค่านิยม ในแต่ละบุคคลก็จะมีค่านิยมที่แตกต่างกัน เช่น ในบุคคลที่มีค่านิยมเรื่องความรักความยุติธรรม ยึดถือหลักในการดำรงชีวิตก็จะเลือกอาชีพเป็นข้าราชการ ตำรวจหรือทหาร

4. บุคคลที่สภาพแวดล้อมการเลือกประกอบอาชีพที่เกิดจากต้นแบบที่ชื่นชอบและประทับใจมาตั้งแต่เด็ก เช่น เด็กประทับใจตำรวจ ก็อาจจะมีความคิดที่อยากประกอบอาชีพตามต้นแบบที่ชอบ คือ ตำรวจหรือทหาร

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคคลที่มีผลการเรียนที่ดีมาก ๆ ในวิชาหนึ่งก็อาจจะใช้ความรู้ความสำเร็จในวิชานั้นเป็นหลักในการประกอบอาชีพ เช่น หากนักเรียนมีผลการเรียนในภาษาอังกฤษที่ดีอาจมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับนักแปลภาษาหรืออาชีพที่ต้องใช้ภาษาเป็นต้น

6. ครอบครัว การเลือกอาชีพตามพ่อแม่ หรือเลือกตามสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว

7. บุคลิกภาพและการปรับตัว การที่แต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน มีแนวโน้มที่บุคคลนั้นจะเลือกอาชีพที่แตกต่างกันด้วย

8. ถิ่นที่อยู่และค่านิยมในชุมชน บุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดหรือชนบทก็มักจะเลือกอาชีพที่ไม่ค่อยมีเกียรติและรายได้อาจไม่สูงเป็นเพราะค่าครองชีพหรือการแข่งขันในอาชีพในชนบทต่ำกว่าในเมือง (หนึ่งฤทัย เจียรพงศวัฒน์, 2546)

ฮอปพอค (Hoppock, 1968) อ้างถึงใน อมรรัตน์ เหล่าบุญมาก (2550) ที่มีกล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพ 10 ประการคือ

1. การเลือกอาชีพเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล สืบเนื่องมาจากที่บุคคลแต่ละบุคคลมีความต้องการไม่สิ้นสุด

2. บุคคลจะเลือกตัดสินใจเลือกอาชีพใด ๆ มักเกิดจากความเชื่อว่าอาชีพนั้น ๆ จะสามารถตอบสนองความต้องการสูงสุดของตนเองได้เป็นอย่างดีที่สุด ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

3. ความต้องการของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งอิทธิพลนี้จะเป็นตัวดึงดูดให้บุคคลนั้น ๆ เลือกประกอบอาชีพนั้นความต้องการของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน
4. การพัฒนาอาชีพเริ่มเมื่อบุคคลทราบว่าอาชีพนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ คือทำแล้วได้รับความพึงพอใจและสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นได้ จึงจะทำให้เกิดการเริ่มพัฒนาอาชีพ
5. พัฒนาการทางการเลือกอาชีพมีความก้าวหน้าก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นเข้าใจว่าอาชีพที่ตนเลือกประกอบตอบสนองความต้องการมากเพียงใด
6. ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ ซึ่งจะเป็นตัวช่วยให้บุคคลเข้าใจว่าตนเองมีความต้องการอะไรและจะต้องปรับปรุงอย่างไร เพื่อให้สามารถสรุปผลให้กับตัวเองได้ว่าตนเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับอาชีพใด ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
7. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ ซึ่งการมีข้อมูลที่ถูกต้องของอาชีพแต่ละอาชีพที่ต้องการจะเลือกถือเป็นพื้นฐานข้อมูลที่มีความสำคัญที่จะนำมาประกอบการพิจารณาเพื่อให้เกิดการตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความเป็นจริง
8. ระดับความพึงพอใจในงานขึ้นอยู่กับอาชีพ เกิดจากการที่เลือกประกอบอาชีพตรงตามความต้องการของเรา
9. ความพึงพอใจในงาน เป็นมาจากการที่เราเลือกประกอบอาชีพนั้น สามารถตอบสนองความต้องการในปัจจุบันได้และคาดหวังในอนาคต
10. การเลือกอาชีพสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอเมื่อบุคคลคิดว่างานที่เปลี่ยนแปลงใหม่จะตอบสนองความต้องการได้ดีกว่าเดิม

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม

2.4.1 ความหมายของเกษตรกรรม

เกษตรกรรม (cultural practice) มีความหมายว่า วิธีทำการเกษตร ซึ่งเกษตรกรรมหมายความรวมถึงวิธีการปลูกพืช ซึ่งมีคำเฉพาะว่า “กสิกรรม” รวมไปถึงการเลี้ยง สัตว์ซึ่งอาจจะเป็นสัตว์บกหรือสัตว์น้ำก็ได้ เพราะไม่ว่าจะเป็นการกสิกรรมหรือการเลี้ยง สัตว์ต่างก็เป็นการปฏิบัติกับที่ดินเพื่อให้เกิดผลผลิตทั้งสิ้น คำว่า “การเกษตร” มาจากศัพท์ ภาษาอังกฤษว่า “agriculture” ซึ่งหมายถึงการเพาะหรือปฏิบัติกับที่ดินเพื่อให้เกิดผลผลิตที่อาศัยกระบวนการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์เป็นพื้นฐาน โดยมีเกษตรกร (farmer) เป็นผู้ดำเนินการเร่งให้ทั้งพืชและสัตว์มีการเจริญเติบโตในพื้นที่กว้างหรือคอกปศุสัตว์ (farm) กระบวนการผลิตและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่จัดได้ว่าเปนครุกิจนั้นต้องมีการคำนึงถึงต้นทุน (cost) และผลตอบแทนที่ได้รับ (benefit) เป็นประการอย่างแรก ซึ่งทาง

วิชาการด้านการเกษตรสามารถขยายความต่อไปอีกได้ว่า การเกษตร คือ การประยุกต์ใช้ศิลปะและวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติกับที่ดินเพื่อให้เกิดการผลิต (ชูศักดิ์ คงคานนท์, ม.ป.ป.)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2555) กล่าวว่า เกษตรกรรม หมายถึง การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชต่าง ๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และการป่าไม้

สมจิต โยธะคง (2555) อ้างถึง ฟินเลย์ และ ไพร์ท (Finley and Price, 1994) อธิบายว่าคำว่าเกษตรกรรมในยุคหลังๆมีความหมายกว้างขวางขึ้นมิได้หมายถึงเฉพาะการใช้ที่ดินเพื่อการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์การประมง และการป่าไม้เท่านั้น แต่มีความหมายรวมถึงการทำธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องรวมถึงกระบวนการเกี่ยวกับการตลาดการกระจายสินค้าเกษตรในรูปแบบต่างๆ และยังเน้นว่า เกษตรกรรม คือ ธุรกิจรูปแบบหนึ่ง (agriculture is a business) เป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการต้องมีความรู้และทักษะในการดำเนินกิจการในทุกๆระยะที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่การผลิตการดำเนินการแปรรูปผลิตภัณฑ์การกระจายสินค้าและการตลาดเป็นอย่างดีจึงจะทำให้การประกอบกิจการประสบผลสำเร็จ

สมจิต โยธะคง (2555) อ้างถึง เบอร์ตัน (Burton , 2010) กำหนดนิยามคำว่า เกษตรกรรม ในมุมมองฐานะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การผลิตทางด้านพืช ด้านสัตว์และที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการจัดหา การให้บริการ การให้ความช่วยเหลือ เครื่องจักรกลผลิตผลการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการตลาด เบอร์ตัน ยังเน้นว่าเกษตรกรรมสมัยใหม่สามารถ ดำเนินการครอบคลุมหลากหลายกิจกรรมและอยู่ในหลายรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมและที่สามารถ ดำเนินการได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำฟาร์ม งานการทำปศุสัตว์เช่น กิจกรรมการขายเครื่องจักรกล การเกษตร การจัดหาปัจจัยการผลิต การรวบรวมสินค้าเกษตร การวิจัยเกี่ยวกับพืชและสัตว์ การแปรรูป ผลิตภัณฑ์เกษตร การให้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรการดูแลรักษาเกี่ยวกับสุขภาพพืชและสัตว์และ การประกอบธุรกิจเกษตรอื่นๆที่สนับสนุนเกษตรกรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เกษตรกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิตทางด้านพืช สัตว์ ประมงซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำฟาร์ม และป่าไม้ รวมถึงกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำฟาร์มด้วย เช่น การใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกล การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การตลาด การวิจัยเกี่ยวกับพืชและสัตว์ อุตสาหกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตอีกด้วย ทั้งนี้ต้องตระหนักถึงการรักษา และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย

2.4.2 ความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม

ประชากรในโลกมีชีวิตอยู่ได้เพราะการเกษตร ถ้าเราหันมาดูประเทศเราก็จะพบว่าเนื้อที่ส่วนใหญ่ของประเทศจะเป็นที่ที่ใช้ทำการเกษตร นอกจากนั้นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีการประกอบอาชีพทางการเกษตร และถ้าเราหันมาพิจารณาถึงความสำคัญของการเกษตร ก็จะพบว่าเกษตรมีความสำคัญดังต่อไปนี้ (ศิลาชัย คำชู, 2540)

1. การเกษตรเป็นแหล่งที่มาของอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์

2. การเกษตรมีอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวได้ว่า ประเทศในแถบเอเชียส่วนใหญ่หลายประเทศที่มีรายได้หลักจากการทำกิจกรรมเกษตรและส่งออกจำหน่ายต่างประเทศทั้งนี้รวมประเทศไทยด้วย เช่นกัน

3. การเกษตรช่วยให้ประชากรแต่ละประเทศมีงานทำ โดยเฉพาะประเทศไทย ประชากรประมาณร้อยละ 75 มีอาชีพในการเกษตร นอกจากผู้ประกอบการเกษตรโดยตรงแล้ว งานการเกษตรยังต้องการบุคคลที่มีความสามารถในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย เช่นการค้นคว้าวิจัยงานทางด้านส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร การขายสินค้าที่เป็นผลผลิตทางการเกษตร การขนส่งและการบรรจุผลิตผลในหีบห่องานดังกล่าวต้องการคนงานในระดับต่างๆ กัน ตั้งแต่ นักวิชาการ นักส่งเสริม พ่อค้า คนงานที่ใช้แรงงาน ดังนั้นประชากรมีงานทำการเกษตร

สมจิต โยธะคง (2555) ที่ได้ให้ความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมไว้ว่า

1. **การสร้างความมั่นคงทางอาหาร (food security)** เป็นความสามารถผลิตอาหารของภาคเกษตรกรรมของไทยสามารถผลิตอาหารได้เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ และที่เหลือสามารถส่งออกไปขายต่างประเทศ ภาคการเกษตรกรรมสามารถผลิตอาหารได้เกินความต้องการเท่ากับเป็นการสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประเทศ เพราะความมั่นคงทางอาหารคือความมั่นคงทางสังคมและความมั่นคงทางการเมือง ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถที่จะทำเช่นนี้ได้ประเทศที่ผลิตอาหาร ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ก็จะเกิดการจลาจล ฆ่าฟันกัน เกิดวิกฤติการณ์อาหาร เกิดความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ดังนั้นวิกฤติการณ์ทางอาหารจึงเป็นวิกฤติการณ์ของประเทศที่ขาดความมั่นคงทางอาหารส่วน ประชากรของไทยซึ่งมีอาหารรับประทานเพียงพอแก่ความต้องการของร่างกายเพียงแต่การบริโภคอาหารยัง ต้องได้รับการพัฒนา เพราะส่วนใหญ่ยังบริโภคอาหารไม่ถูกหลักโภชนาการ

2. **การเป็นรากฐานการทำให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีงาม** ภาคเกษตรกรรมของไทยมีโครงสร้างที่ทำให้ เกิดประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เพราะการมีบริโภคเกินความต้องการสามารถช่วยเหลือเอื้ออาทรกันได้ ในยามมีความจำเป็นไม่เหมือนสังคมฝรั่งหรือเอเชียและแอฟริกาบางประเทศที่เคยเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งที่เข้ามาจับจองที่ดินและทำเกษตรกรรมเป็นแบบ

เกษตรพาณิชย์กรรมเต็มรูปแบบไม่ใช่เป็นการ ทำเกษตรกรรมแบบครัวเรือน หรือแบบเกษตรกรรม รายย่อย มีที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อย แต่มีความเป็น เจ้าของที่ดินเป็นส่วนมากดังชาวชนบทแบบไทยๆ ความเป็นครอบครัว เพื่อนบ้านยังมีความฝังแน่นอยู่ใน สังคมซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ว่า เป็นรากฐาน การทำให้เกิดประเพณีและวัฒนธรรมที่ตงามขึ้นมาในสังคม

3. การเป็นแหล่งสร้างรายได้ ภาคเกษตรกรรมเป็นแหล่งหาเงินตราต่างประเทศ สินค้าเกษตรส่งออกของไทย ทั้งในรูปวัตถุดิบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารสิ่งของเครื่องใช้เริ่ม ตั้งแต่สมัยมีการส่งวัตถุดิบ เช่นข้าวยางพาราป่าไม้และดีบุกมาตั้งแต่กลางรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้ว ข้าวยางพาราป่าไม้และดีบุกยังเป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญ เรื่อยมาจนถึงสมัยเริ่มพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อทดแทนการนำเข้า ในระหว่างปีพ.ศ.2500-2510 การ พัฒนาสินค้าอุตสาหกรรมจึงส่งออกกันจริงจังหลัง ปีพ.ศ.2510โดยเริ่มจากอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและสิ่ง ทอซึ่งต้องอาศัยวัตถุดิบจากภาคเกษตรกรรมเป็นส่วน ใหญ่แล้วจึงกระจายไปสู่อุตสาหกรรมอื่นๆที่เป็น อุตสาหกรรมเกษตร(agro-industry) เช่นสับปะรดกระป๋อง ผลไม้กระป๋อง อื่นๆ ได้แก่ ไก่กึ่ง ปลาหูน้ำ กระป๋องผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปในรูปอาหารกระป๋องหรือใน รูปอื่น ๆ

4. การเป็นตลาดสำคัญรองรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แม้ว่าการส่งออกของสินค้า อุตสาหกรรมจะขยายตัวและกระจายตัวมากขึ้น ยังต้องอาศัยตลาดในประเทศเป็นฐาน กระจายสินค้า เพราะ มีความได้เปรียบค่าขนส่งค่าและต้องแข่งขันกับคู่แข่ง อื่นๆ ถ้าหากสภาพอากาศดีราคาสินค้า ส่งออกดีทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศดีความต้องการสินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตในประเทศจะสูงขึ้น เมื่อเกษตรกรหรือผู้คนในภาคเกษตรกรรมของไทยมีรายได้มากขึ้นก็จะมีอำนาจซื้อสินค้าที่ผลิตใน ประเทศมากขึ้น ซึ่งต่างจากคนในเมืองเมื่อรายได้ดีขึ้นส่วนมากจะนิยมซื้อสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ มากขึ้นหรือไม่ก็เดินทางไปใช้จ่ายซื้อข้าวซื้อของ ดังนั้นผู้คนที่อยู่ใน ภาคเกษตรกรรมและอาศัยอยู่ใน ชนบทจึงเป็นทั้งผู้ผลิตสินค้าและผู้บริโภคสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผลิตภายในประเทศมาก ที่สุด

5. การเป็นแหล่งสร้างงานให้กับคนไทย ภาคเกษตรกรรมถือว่าเป็นแหล่งสร้างงาน ในประเทศมาเป็น เวลาช้านานแล้วเมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่2 ภาคเกษตรกรรมโอบอุ้มแรงงานใน ประเทศมากกว่าร้อยละ80 (ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและแรงงานที่เกี่ยวข้อง) อีกร้อยละ 20 แรงงานจะอยู่ในภาคอุตสาหกรรมและ ภาคบริการ เช่นตามโรงงานอุตสาหกรรมการค้าส่งค้าปลีกและ การขนส่ง เพียงเล็กน้อยต่อมาสัดส่วนของ แรงงานในภาคเกษตรกรรมลดลงเป็นประมาณร้อยละ 60 ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่5 และลดลงมาเรื่อยๆ จนขณะนี้แรงงานภาคเกษตรกรรมจริง (การทำ เกษตรกรรมเต็มเวลา) จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 35 และจะมีการลดลงเรื่อยๆ แต่จะมีแรงงานที่อยู่ใน ภาคอื่นเช่นภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งมาทำการ เกษตรกรรมแบบไม่เต็มเวลามากขึ้น ในลักษณะการทำอาชีพเสริมงานอดิเรกและเพื่อการพักผ่อนยอมแสดง ให้เห็นว่า ภาคเกษตรกรรมยัง

เป็นแหล่งสร้างงานให้กับคนไทย เพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังมีความเกี่ยวข้อง กับเกษตรกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตอยู่

6. การเป็นภาคเศรษฐกิจที่แข่งขันกับต่างประเทศ ภาคเกษตรกรรมของไทยเป็นภาคเศรษฐกิจ ที่สามารถแข่งขันกับประเทศใด ๆ ในโลกได้แทบจะไม่มีประเทศกำลังพัฒนาประเทศใดสามารถพัฒนา ตัวเองเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรกรรมรายใหญ่ของโลกได้ผู้ส่งออกสินค้าเกษตรกรรมรายใหญ่ล้วนเป็นของ ประเทศพัฒนา ที่รัฐบาลของประเทศเหล่านั้นใช้ภาษีอากรของประชาชนนอกภาคเกษตรกรรม ขดเซยกการ ส่งออกทั้งสิ้น แต่สำหรับประเทศไทย สินค้าเกษตรกรรมที่ผลิตโดยเกษตรกรไทย เป็นสินค้าส่งออกอันดับ ที่หนึ่งและที่สองหรือไม่เกินที่ห้าของโลกหลายสินค้าที่เป็นหนึ่งของโลก ได้แก่ข้าว ยางพารามันสำปะหลัง ผักและผลไม้อื่น ๆ สินค้าเกษตรกรรมของไทยจึงมีความสำคัญกับภาคเศรษฐกิจที่ทำให้แข่งขันกับต่างประเทศได้

7. การเป็นฐานความเชื่อมโยงของการผลิตอื่น ถึงแม้ว่าผลผลิตของภาคเกษตรกรรมโดยตรงจะมีไม่หากเทียบกับภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ ซึ่งจะมีประมาณร้อยละ12-15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติหรือ ประมาณร้อยละ12-15 ของรายได้ประชาชาติหรือเพียงร้อยละ12-15 ของการผลิตมูลค่าเพิ่มประชาชาติแต่ ผลผลิตทางอ้อมที่เกิดจากภาคเกษตรกรรมจะมีมากกว่านั้น เช่นอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับการเกษตร ได้แก่ อุตสาหกรรมห้องเย็น อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูป อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมพอกหนัง อุตสาหกรรมน้ำมันพืช และอื่น ๆ การขนส่งก็เป็นการขนส่งสินค้าเกษตรกรรมเสีย เป็นส่วนใหญ่ถ้านับจำนวนตันที่ขนส่งก็จะเห็นว่ามากกว่าสินค้าอุตสาหกรรมอย่างอื่นการค้าส่งค้าปลีก การส่งออกส่วนใหญ่เป็นการค้าสินค้าเกษตรกรรมเป็นสัดส่วนที่มากภาคเกษตรกรรมของไทยจึงมีส่วนไปสร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการอย่างมากมาย

8. การเป็นความสำคัญทั้งต่อชีวิตและธุรกรรมทุกภาคส่วนของมนุษย์ เกษตรกรรมทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตยังคงเป็นแหล่งปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพของมนุษย์ซึ่งเดิมคือ อาหาร (food) เครื่องนุ่งห่ม (fiber) รวมถึงที่อยู่อาศัยที่อาศัยไม้และยารักษาโรคที่เรียกว่าสมุนไพรและเมื่อมีการเลี้ยง สัตว์เป็นอุตสาหกรรมทำให้การเกษตรกรรมเป็นส่วนสำคัญอีกขั้นตอนคือเป็นฐานการผลิตของอาหารสัตว์ (feed) ทั้ง ไก่สุกรกุ้งปลาและนม รวมถึง โคกระบือ แพะ แกะที่ใช้หญ้าเป็นอาหารมาจากทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ที่เป็นภาคเกษตรกรรมเช่นกัน พลังงานจากฟอสซิลต่าง ๆ เช่น น้ำมัน ก๊าซ ถ่านหิน กำลังจะหมดไป ทำให้ต้องหันกลับมาพึ่งพลังงานชีวภาพจากผลผลิตเกษตรเป็นการทำให้ภาคเกษตรกรรมมีความสำคัญอีกด้าน เพิ่มขึ้น คือพลังงาน (fuel) ดังนั้นจะเห็นว่าเกษตรกรรมเป็นส่วนสำคัญต่อการดำรงชีพของมนุษย์เพิ่มขึ้นใน ทุกด้านไม่เพียงปัจจัยที่เท่านั้น รวมถึงการทำธุรกรรมด้านอื่น ๆ และกลายเป็นรากฐานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ มนุษย์ ถึง 8f (เอฟ)ด้วยกันได้แก่ อาหารมนุษย์ (food) เครื่องนุ่งห่ม (fiber) อาหารสัตว์ (feed) ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยชีวภาพ

(fertilizer) พลังงาน (fuel) การใช้ประโยชน์ (function) การเฉลิมฉลองงานรื่นเริงและ นิทรรศการ ประเภทงานแสดง (fair and festival) และสิ่งอำนวยความสะดวก (facility)

9. การเป็นแหล่งสนับสนุนการท่องเที่ยว เกษตรกรรมเป็นรากฐานของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro-tourism) และแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปแหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้เพราะเป็นกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับผู้คนหลายภาคส่วน โดยเฉพาะเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ผู้จัดบริการนำเที่ยว และผู้มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเกษตรกรรมซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งใน Amazing Thailand คือการเกษตรไทยหรือ Amazing Agricultural Heritage ซึ่งแบ่งเป็นกิจกรรมย่อยๆได้แก่

1) การทำนา (rice cultivation) การทำนาในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการทำนาปี นาปรัง การทำนาหว่านน้ำตม ทำนาขั้นบันได ความรู้เรื่องข้าวสายพันธุ์ต่าง ๆ ประเพณีที่มีความเกี่ยวข้องกันกับข้าว เช่น พิธีกรรมเกี่ยวกับข้าว วัฒนธรรมการกิน ข้าวไทย เป็นต้น

2) การทำสวนไม้ตัดดอก (cutting flowers) การทำสวนดอกไม้เพื่อตัดดอกขาย เช่น สวนกุหลาบ ฟาร์มกล้วยไม้ สวนไม้ดอกไม้ประดับนานาชนิดต่าง ๆ

3) การทำสวนผลไม้ (horticulture) การทำสวนผลไม้หลายชนิดรวมถึงการทำวนเกษตรการทำเกษตรแบบผสมผสานรวมถึงการทำสวนยางพารา สวนไม้สวนปาล์มน้ำมัน

4) การทำสวนครัวสวนผัก (vegetables) การปลูกพืชผักสวนครัวทุกประเภทรวมถึงการทำสวนผัก ถั่ว ข้าวโพดหวาน และพริกไทย เป็นต้น

5) การทำสวนสมุนไพร (herbs) การปลูกพืชสมุนไพรหลายชนิดเพื่อใช้เป็นอาหารเสริมพืช ผักสวนครัว เพื่อใช้เป็นเครื่องดื่ม เป็นเครื่องสำอางและเพื่อใช้ในการแพทย์แผนไทยรวมทั้งแพทย์แผนปัจจุบัน

6) การทำฟาร์มปศุสัตว์ (animal farming) การเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ เช่น การเลี้ยงหม่อนไหม ผึ้ง ปลา หอยแมลงภู่ หอยแครง หอยนางรม หอยตะเภา ฟาร์มจระเข้ และฟาร์มขยายพันธุ์สัตว์ป่าหายาก เช่น ฟาร์มนกยูง ฟาร์มไก่ฟ้า ฟาร์มกวาง เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า อาชีพเกษตรกรรมมีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมในด้านเศรษฐกิจเป็นอาชีพที่ทำให้คนมีงานทำ มีการสร้างรายได้กับประชาชน และประเทศชาติ ไม่ว่าจะเป็นการส่งออกสินค้าเกษตร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การพัฒนาอุตสาหกรรม การแข่งขันกับประเทศต่างๆ ส่วนในด้านสังคมนั้น เป็นรากฐานที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมในชุมชน เป็นแหล่งปัจจัย 4 ที่มีความสำคัญต่อชีวิต เป็นงานสร้างงานให้กับประชาชน

2.5 บริบทการเกษตรในพื้นที่จังหวัดตรัง

จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ทั้งหมด 3,088,399.37 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 1,701,611 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.36 ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพส่วนใหญ่โดยทั่วไปเป็นเนินสูงต่ำ สลับด้วยภูเขาที่ใช้เพาะปลูกข้าวเป็นหลัก สำหรับพื้นที่ที่อยู่ติดกับทะเลมีป่าชายเลนที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมต่อการทำประมงเป็นอย่างมาก มีจำนวนประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 33.82 ของประชากรทั้งหมด อำเภอที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอห้วยยอด รองลงมา ได้แก่ อำเภอวังวิเศษ และอำเภอปะเหลียน พืชที่สำคัญคือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว และไม้ผล สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญคือ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง โคเนื้อ แพะ กระบือ และเป็ด ผลผลิตที่สำคัญจากการประมง คือ กุ้งทะเล ปลาทะเล และปลาน้ำจืด ในปี 2563 มีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตร ด้านพืชรวม 18,532.17 ล้านบาท ด้านปศุสัตว์รวม 2,187,976,989 ล้านบาท และมีรายได้จากสัตว์น้ำทะเลคิดเป็นมูลค่า 10,377,828,000 บาท (กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตรัง, 2564) ผลผลิตการเกษตรที่ผลิตได้ส่วนหนึ่งใช้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงประชากรภายในจังหวัดและภูมิภาค ส่วนที่เหลือใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูป ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มของผลผลิตและการจ้างแรงงาน นอกจากนี้ยังเป็นสินค้าส่งออกช่วยเพิ่มรายได้จากเงินตราต่างประเทศอีกด้วย

2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร

2.6.1 ความหมายของสื่อ

สื่อ หมายถึง ตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารให้ติดต่อสื่อสารกันได้ ถ้าการติดต่อสื่อสารขาดสื่อ จะทำให้การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารไม่สามารถทำได้หรือทำได้ไม่ดีพอ สื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ๆ กัน ตามวัตถุประสงค์ในการจำแนกสื่อแต่ละประเภท ผู้ใช้จำเป็นต้องรู้จักวิธีการใช้สื่อที่มีความเหมาะสม จึงจะเกิดผลตามวัตถุประสงค์และความต้องการในการติดต่อสื่อสาร สื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารจำแนกออกเป็น 5 ประเภท ดังต่อไปนี้ เจตน์ตย์ เพชรศรี (2552 อ้างถึง บุษบา สุธีธร, 2538)

- 1) สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ
- 2) สื่อมวลชน การสื่อสารมวลชนเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารที่มีลักษณะโดยทั่วไปที่แตกต่างจากการสื่อสารในรูปแบบอื่นๆ มีความหลากหลาย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าว โปสเตอร์ ใบปลิว จดหมายข่าว แผ่นพับ ภาพยนต์ โทรทัศน์
- 3) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ แผ่นปลิว โปสเตอร์ จดหมายข่าว วารสาร จุลสาร หนังสือคู่มือปฏิบัติงานต่างๆ
- 4) สื่อโทรทัศน์ ได้แก่ สื่อที่ผู้รับสารได้ทั้งภาพและเสียง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สื่อวัสดุ และสื่ออุปกรณ์ เพื่อเสนอกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน
- 5) สื่อกิจกรรม ในปัจจุบันสื่อหมายถึงความรวมถึงกิจกรรม วิธีการต่าง ๆ มากมายตามแต่วัตถุประสงค์ที่จะได้จัดทำขึ้นเพื่อสื่อสารสู่กลุ่มเป้าหมาย สื่อประเภทกิจกรรมจึงมีบทบาทใน

การสื่อสารระดับต่างๆ หลายรูปแบบ เช่น การประชุม การสัมมนา การสาธิต การจัดนิทรรศการ การประกวด การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม จัดกิจกรรมทางการศึกษา การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

2.6.2 สื่อที่ใช้นำเสนอสารสนเทศทางการเกษตร

เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2554) ได้กล่าวว่า สื่อที่ใช้ในการนำเสนอสารสนเทศทางการเกษตรมีหลายรูปแบบ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อที่ไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

1) สื่อบุคคล สื่อนำเสนอข่าวสารหรือสารสนเทศได้ดีและใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุด คือ บุคคล เช่น บุคคลในครอบครัว เพื่อนร่วมอาชีพ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเผยแพร่ทำได้โดยการไปเยี่ยมเยียนเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นประสบการณ์ การสาธิต และการจัดฝึกอบรม

2) สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์และวารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีการกำหนดออกต่อเนื่องและแน่นอน เป็นสื่อที่นิยมใช้ในปัจจุบันและมีจำนวนมาก หากต้องการสารสนเทศด้านการเกษตร ควรเลือกอ่านหนังสือพิมพ์และวารสารที่เน้นการเผยแพร่สารสนเทศทางการเกษตรโดยตรง เช่น วารสารแก่นเกษตร วารสารเกษตรก้าวหน้า เป็นต้น

3) วิทยุกระจายเสียง การรับข้อมูลข่าวสารจากรายการวิทยุสามารถรับได้ช่องทางเดียว คือ การฟัง มีข้อเสีย คือ เวลาของรายการอาจไม่ตรงกับเวลาว่างของเกษตรกรแต่เกษตรกรก็สามารถฟังวิทยุไปพร้อมกับการทำงานอื่น ๆ ได้

4) รายการโทรทัศน์การเผยแพร่สารสนเทศทางรายการโทรทัศน์เป็นสื่อที่นำเสนอสารสนเทศได้ดี เพราะมีการนำเสนอทั้งภาพและเสียง ทำความเข้าใจได้ง่าย แต่มีข้อจำกัดในด้านค่าใช้จ่ายในการถ่ายทำหรือผลิตรายการ ทำให้มีเวลาจำกัดและมักเผยแพร่ในช่วงเช้าประมาณ 04.00-06.00 น. เพราะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าช่วงอื่นๆ

5) เว็บไซต์เป็นสื่อที่เข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ จึงเป็นที่นิยมสำหรับนักวิชาการและประชาชนทั่วไป สำหรับเกษตรกรอาจจะมียข้อจำกัดในการเข้าถึงอยู่บ้าง เพราะเป็นสื่อที่ต้องอาศัยอุปกรณ์และทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตัวอย่างเว็บไซต์ทางการเกษตร เช่น เว็บไซต์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เว็บไซต์กรมวิชาการเกษตร และเว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.6.3 แนวคิดการเปิดรับข่าวสาร

การเปิดรับข่าวสารและการติดต่อสื่อสารเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทำให้เกิดการรับรู้ข่าวสาร การพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของมนุษย์ การเปิดรับสื่อและข่าวสารจะแตกต่างกันตามแบบฉบับของผู้รับสาร ซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างไปจากผู้อื่นก็ได้

ความหมายของการเปิดรับข่าวสาร

การเปิดรับสื่อหรือการเปิดรับข่าวสาร (Media Exposure) หมายถึง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน หรือสื่ออื่น ๆ การเปิดรับข่าวสารมีความสำคัญที่ทำให้บุคคลรู้เท่าทันเหตุการณ์ ก้าวทันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถนำไปใช้ประโยชน์และช่วยในการตัดสินใจในการ

ทำกิจกรรมตามความต้องการของคุณ และการที่คนเรามีความต้องการข้อมูลข่าวสารมากขึ้น การเปิดรับข้อมูลข่าวสารก็มากขึ้นตามไปด้วย (เจตน์ยธ เพชรศรี, 2552)

เหตุผลในการเปิดรับข่าวสาร

ชวรัตน์ เชิดชัย (2541) ให้ความเห็นว่า ผู้ส่งสารหรือผู้รับสารจะเลือกรับข่าวสารจากสื่อใดนั้นย่อมเป็นไปตามบทบาทและสภาพสภาพแวดล้อมในสังคมในสังคมของผู้รับสารและเหตุผลในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งผู้รับสารจะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและข่าวสารตามแบบเฉพาะของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป แรงผลักดันทำให้บุคคลได้มีการเลือกรับสื่อ นั้น เกิดจากปัจจัยพื้นฐานหลายประการ ดังนี้

1) ความเหงา เป็นเหตุผลทางจิตวิทยาที่ว่า ปกติคนเราจะไม่ชอบอยู่ตามลำพัง เกิดจากความรู้สึกสับสนวิตกกังวล หวาดกลัว และการเฝ้าเฉยจากสังคมจึงชอบหรือพยายามที่จะรวมกลุ่มเพื่อสังสรรค์กับบุคคลอื่นเท่าที่มีโอกาส เมื่อไม่สามารถติดต่อสังสรรค์กับผู้อื่นได้โดยตรง สิ่งที่ดีที่สุดคือการอยู่กับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสื่อในการสื่อสาร

2) ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้นการสื่อสารมวลชนจึงถือเอาความอยากรู้อยากเห็นเป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่งในการเสนอข่าวสารซึ่งมนุษย์จะอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวมากที่สุดจนไปถึงสิ่งที่อยู่ห่างตัวมากที่สุด

3) ประโยชน์ของตนเอง โดยพื้นฐานมนุษย์เป็นผู้เห็นแก่ตัวในฐานะที่เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารจึงต้องแสวงหาและใช้ข่าวสารบางอย่างที่จะใช้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดของตนเองบรรลุ เพื่อให้ข่าวสารที่ได้เสริมสร้างความน่าเชื่อถือ หรือทำให้ตนเองเกิดความสนุกสนาน

4) ลักษณะเฉพาะของสื่อ โดยทั่วไปแล้วนอกจากองค์ประกอบด้านอายุ เพศ การศึกษา ความคาดหวัง ความกลัว เป็นต้น จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการใช้สื่อแล้ว สื่อแต่ละชนิดมีลักษณะเฉพาะที่ผู้รับสารแต่ละคนแสวงหา และทำให้ได้ประโยชน์ไม่เหมือนกัน

ลักษณะการเปิดรับสื่อของผู้รับสาร

สุภวัฒน์ สงวนงาม (2557 อ้างถึง Mc Combs and Becker, 1979) ได้กล่าวว่า บุคคลทั่วไปแต่ละบุคคลมีการเปิดรับข่าวสารหรือการเปิดรับสื่อต่าง ๆ เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการทั้งสิ้น 4 ประการ คือ

1) เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ (Surveillance) บุคคลสามารถติดตามความเคลื่อนไหวและเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวบุคคลจากการเปิดรับข่าวสารทำให้เป็นบุคคลที่ทันเหตุการณ์และทันสมัย

2) เพื่อการตัดสินใจ (Decision) การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เพื่อช่วยตัดสินใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ

3) เพื่อพูดคุยสนทนา (Discussion) บุคคลสามารถนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับไปใช้ในการพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้

4) เพื่อการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อทำให้รับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทั้งในสังคมและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

2.7.1 ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน

ศุภณีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของ ทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทัศนคติของ ทายาทเกษตรกรต่อการประกอบอาชีพเกษตรนั้นในส่วนของทัศนคติด้านบวก นักเรียนมีความเห็นว่าอาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อชุมชนและประเทศชาติในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.26) รองลงมาเห็นว่าเป็นอาชีพที่สอดคล้องกับ บริบทและสภาพแวดล้อมของชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.01 ระดับ มาก) เป็นอาชีพที่ทำให้มีอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน (ค่าเฉลี่ย 3.92 ระดับมาก) เป็นอาชีพที่มีความสำคัญมาก ในอนาคต จึงควรสืบทอดอาชีพต่อจากบรรพบุรุษ (ค่าเฉลี่ย 3.91 ระดับมาก) และ ทายาทเกษตรกรสนใจที่จะหาข้อมูลด้านการเกษตรเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการ ประกอบอาชีพ ในอนาคต (ค่าเฉลี่ย 3.88 ระดับมาก) ตามลำดับ

ส่วนทัศนคติด้านลบนั้นทายาทเกษตรกรเห็นว่า เป็นอาชีพที่ใช้แรงงานเป็นหลักทำ แล้วเหน็ดเหนื่อยต้องใช้ความอดทนสูงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.71 ระดับมาก) รองลงมาเห็นว่า ราคา สินค้าเกษตรอยู่ในระดับต่ำมีความ ไม่แน่นอนสูง (ค่าเฉลี่ย 3.66 ระดับมาก) เป็นอาชีพที่มักถูกเอารัด เอาเปรียบ (ค่าเฉลี่ย 3.61ระดับมาก) เป็นอาชีพ ที่มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม พายุ รุนแรง ฝนแล้ง เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 3.54 ระดับมาก) และเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงจากภาวะสินค้าล้น ตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.47 ระดับมาก) ตามลำดับ

ศุภณีย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร (2557) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของ นิสิต/นักศึกษาต่อภาคการเกษตรไทยในปัจจุบัน พบว่า ทัศนคติของนิสิต/นักศึกษาต่อภาคการเกษตร ไทยในปัจจุบันเห็นว่า ภาคการเกษตรเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศไทย (เห็นด้วยมากที่สุด 4.46) ผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ของไทยมีชื่อเสียงสามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้ (เห็นด้วยมากที่สุด 4.13) ผลผลิตทางการเกษตรของไทยมีคุณภาพดีเมื่อเทียบกับผลผลิตต่างประเทศ (เห็นด้วยมากที่สุด 4.12) เกษตรกรเป็นอาชีพที่สงบ เรียบง่าย และมีความสุข (เห็นด้วยมากที่สุด 4.08). เกษตรกร เป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน และมีความลำบาก (เห็นด้วยมากที่สุด 3.75) การลงทุนในภาคการเกษตรมีความเสี่ยงสูงในการขาดทุน (เห็นด้วยมากที่สุด 3.59) เกษตรกรเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย ไม่ร่ำรวย (เห็น ด้วยมากที่สุด 3.31)

2.7.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

วิไลวรรณ แผลดสุระ และ เพ็ญณี แนนรท (2558) ได้ทำการศึกษา ความสนใจและความต้องการของเยาวชนในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความต้องการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เยาวชนมีความต้องการด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานท้องถิ่น มีความต้องการด้านงบประมาณ (มากที่สุด ร้อยละ 34.28) รองลงมาคือการแปรรูปผลผลิต (ร้อยละ 22.86) และ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี (น้อยที่สุด ร้อยละ 5.72) สำหรับความต้องการด้านการสนับสนุน มีความต้องการด้านงบประมาณ (มากที่สุด ร้อยละ 54.28) รองลงมาคือ การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ (ร้อยละ 22.86) ความต้องการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ (น้อยที่สุด ร้อยละ 5.72) และสุดท้ายความต้องการได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เยาวชนมีความต้องการได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 85.71) และมีความต้องการได้รับการส่งเสริมเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 14.29)

2.7.3 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติ

เพศ

อรนิภา สีคุณน้ำเที่ยง และ ชัยชาญ วงศ์สามัญญ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรในอนาคตของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นในจังหวัดอุดรธานี พบว่า เพศหญิงมีแรงจูงใจการประกอบอาชีพเกษตรกรรมสูงกว่าเพศชาย เนื่องจากมีความชอบในการทำการเกษตร และยังต้องการความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองอีกด้วย

ผลการเรียน

ประกิต สนวนงาม (2535) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ เช่น งานวิชาการ แพทย์ นักกฎหมาย นักปกครอง ทหาร ตำรวจและขณะที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักเลือกอาชีพเกี่ยวกับงานช่างต่างๆ การค้า เกษตรกรรม งานบริการ เสมียน เป็นต้น

อาชีพของผู้ปกครอง

ทัศนาวลัย ดันติเออร์ตัน (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเจตคติต่อการเรียนรายวิชาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์ตรัง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรและทำสวน นักศึกษามีระดับเจตคติต่อการเรียนในระดับสูงสุด เนื่องจากนักศึกษาที่มีผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพดังกล่าวนั้น อาจมีรายได้ไม่น้อยกว่าหรือเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่มั่นคงเหมือนผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจหรืออาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น

รายได้ตอบแทนจากการทำเกษตร

อัจฉรา สุขารมณ และคณะ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี พบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน นักเรียนที่ครัวเรือนมีรายได้สูงสนใจอาชีพที่ต้องใช้วิชาการ และอาชีพบริการมากกว่านักเรียนที่ครัวเรือนมีรายได้น้อยปานกลางถึงต่ำ ส่วนนักเรียนที่ครัวเรือนมีรายได้น้อยจะสนใจอาชีพช่างและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต และอาชีพเกษตรกรรมมากกว่า

การเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตร

กมลฉัตร กลัดแก้ว (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของยุวเกษตรกรในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การที่ยุวเกษตรกรได้รับเงินและผลผลิตทางการเกษตรตอบแทนจากการเป็นสมาชิกยุวเกษตรกรทำให้ยุวเกษตรกรมีความภาคภูมิใจจึงทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

ธิดารัตน์ เหลืองธนะโภาค (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรที่ได้รับผลตอบแทนจากการทำงานรวมกลุ่ม เมื่อได้รับผลตอบแทนจากการทำงานรวมกลุ่มของงานยุวเกษตรกรทำให้ตัวสมาชิกเองเกิดความภาคภูมิใจมีรายได้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้วยตนเอง จึงเกิดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น

ระยะเวลาในการทำการเกษตรของครอบครัว

ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครอบครัวของลูกหลานเกษตรกรที่มีอาชีพทำการเกษตรมาเป็นระยะเวลานานแรมปีนั้น จะมีแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรของครอบครัวมากโดยมีการสืบทอดการทำการเกษตรให้ลูกหลานต่อกันมาเป็นทอด ๆ ได้รับมรดกจากบิดามารดา การมีแหล่งน้ำที่เอื้ออำนวย การสร้างรายได้จากการทำการเกษตรและการมีเงินทุนในการทำการเกษตรจะเป็นการส่งเสริมให้บุตรหลานเกษตรกรหันมาสนใจอาชีพเกษตรมากขึ้น

2.7.4 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารที่มีผลกับทัศนคติ

ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทายาทเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ จะทำให้มีแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัว สามารถอธิบายได้ว่า ข้อมูล ข่าวสารด้านการเกษตรที่มีมากมายในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ หรือสื่ออื่น ๆ ล้วนให้ข่าวสารกันอย่างท่วมท้นหาก

มีการจัดข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม (positioning) ก็จะทำให้ข้อมูลข่าวสารส่งไปยังทายาทเกษตรกร ทำให้ข้อมูลข่าวสารได้รับความสนใจและมี ความดึงดูดใจมากพอจนทำให้เกิดแรงจูงใจแก่บุคคลเป้าหมายหรือทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรของครอบครัว

กมลฉัตร กลัดแก้ว (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของยุวเกษตรกรในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การรับข่าวสาร และการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม จะทำให้อยุวเกษตรกรได้รับข่าวสารเรื่องความรู้ เรื่องการดำเนินงานของยุวเกษตรกรอยู่เสมอมีการติดต่อสื่อสารกันโดยบอกต่อผ่านคำพูด ช่องทางสังคมออนไลน์และทางป้ายประชาสัมพันธ์ส่งผลให้อยุวเกษตรกรได้แบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน จึงทำให้อยุวเกษตรกรมีความเข้าใจ และเกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

ธิดารัตน์ เหลืองธนะโภาค (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับงานยุวเกษตรกรภายในกลุ่ม มีผลความสนใจในงานให้มากขึ้นหรือในการ เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ ผู้สอนจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการสอนให้อยู่ในเรื่องที่สมาชิกสนใจ และเปิดโอกาสให้สมาชิกมีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) กล่าวว่า ทักษะของพวกเราสามารถ เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธีซึ่งเกิดจากการได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลอื่นหรือจากสื่อต่าง ๆ รอบตัว ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในส่วนของ การรับรู้เชิงแนวคิด (Cognitive Component) และเมื่อองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่เหลือมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงด้วย เนื่องจากองค์ประกอบของทัศนคติในส่วนของ การรับรู้หรือความรู้มีเปลี่ยนแปลงส่งผลให้องค์ประกอบในส่วนของความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) และ องค์ประกอบในส่วนของพฤติกรรม (Behavioral Component) เกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

ลาสเวล (Lasswell, 1948) ได้วิเคราะห์กระบวนการสื่อสารในรูปของใครสนทนากับใครอย่างไรและได้ผลที่ได้เป็นอย่างไร จะสามารถแบ่งออกเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ได้ดังนี้ ผู้ส่งสาร สาร ผู้รับสาร สื่อที่ใช้ ก็คือตัวแปรต้น ผลของการสื่อสาร ก็คือ ตัวแปรตามตัว แปรต้น ทั้ง 4 ตัวนี้ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล ดังนี้ ผู้ส่งสาร (Source) ผลกระทบของสารที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลจะขึ้นอยู่กับผู้ส่งสาร ลักษณะและวิธีการของผู้ส่งสารจะสามารถมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นมากกว่าลักษณะอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น ความน่าเชื่อถือ (Credibility) นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือความเชี่ยวชาญ (Expertness) และความน่าเชื่อถือ (Trustworthiness) ผู้ส่งสารที่มาจากความน่าเชื่อถือสูงจะสามารถชักจูงใจได้ดีกว่าผู้ส่งสารที่มีความน่าเชื่อถือต่ำนอกจากนี้บุคลิกภาพ (Personality) ของผู้ส่งสารก็มีความสำคัญต่อการยอมรับสาร (Message) ลักษณะของข้อมูลข่าวสารจะมีผลต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับของบุคคลถ้าผู้ส่งสารเตรียมเนื้อหาสารมาเป็นอย่าง

ดี เข้าใจง่ายผู้รับสารก็อยากฟังและให้ความสนใจมากขึ้น ดังนั้นการเรียงลำดับของเนื้อหาข่าวสาร ความชัดเจนของเนื้อหา มีความกระชับเป็นต้น จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพสื่อ (Channel) หรือช่องทางการสื่อสารเป็นเรื่องของประเภทและชนิดของสื่อที่ใช้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร (Receiver) องค์ประกอบของผู้รับข่าวสารสารที่จะทำให้เกิดการจูงใจ ดึงดูดใจที่มี ประสิทธิภาพ ได้แก่ สติปัญญา ทศนคติความเชื่อ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีส่วนร่วม การผูกมัด เป็นต้น

แมคไกด์ และ มิวส์แมน (MaGuire and Millman, 1965) กล่าวว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวที่เกี่ยวข้องกับ การติดต่อสื่อสารได้แก่ ผู้ส่งสาร (Source) สาร (Message) สื่อ (Channel) ผู้รับสาร (Receiver) ข้างต้นนี้ ก่อให้เกิดตัวแปรตามคือผลของการสื่อสารเป็นไปตามลำดับขั้น 5 ขั้นหลัก คือ

- 1) ความตั้งใจ/ความสนใจ (Attention)
- 2) ความเข้าใจ (Comprehension)
- 3) การยอมรับต่อสาร (Yielding)
- 4) การเก็บจดจำสารไว้ (Retention)
- 5) การกระทำ (Action)

ซึ่งผู้รับสารแต่ละบุคคลต้องผ่านไปที่ละขั้นตอน เพื่อที่จะทำให้การสื่อสารสามารถเปลี่ยนแปลง ทศนคติได้ ตามกระบวนการซึ่งในสภาพการณ์ปกติขั้นตอนแรก ๆ จะต้องเกิดขึ้นก่อนเพื่อที่ขั้นตอน ต่อไปเกิดขึ้นตามลำดับจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทศนคติ ซึ่งสามารถใช้อิทธิพลทางสังคม (Attitude Change: Social Influence) ได้ด้วย เพราะสามารถทำให้เปลี่ยนแปลงทศนคติและการ ตัดสินใจได้ เช่น กลุ่มบุคคล ได้แก่ บุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง และ เพื่อนฝูง เป็นต้น

2.7.5 ปัจจัยด้านความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่มีผลต่อทศนคติ

กาญจนา สงวนการ (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทศนคติของ ชุมชนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของเหมืองแร่หินในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการมีความสัมพันธ์กับทศนคติ เนื่องจากเป็นเรื่องปกติ ของมนุษย์ที่มีความต้องการและเมื่อได้รับการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือถูกกระตุ้นตอบสนองกับปัจจัย ภายนอกย่อมส่งผลต่อความรู้สึกภายในใจทำให้เกิดเป็นทศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น

2.7.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร

จิตราพรรณ ทันท่วง (2557) ศึกษาอิทธิพลของสื่อต่อการรับรู้และความต้องการข่าวสาร เทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่าพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารและความคิดเห็นที่มีต่อสื่อพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นว่า สื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา อินเทอร์เน็ต ฯลฯ เหมาะสมในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ เทคโนโลยีการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือสื่อบุคคล และสื่อแบบกลุ่ม

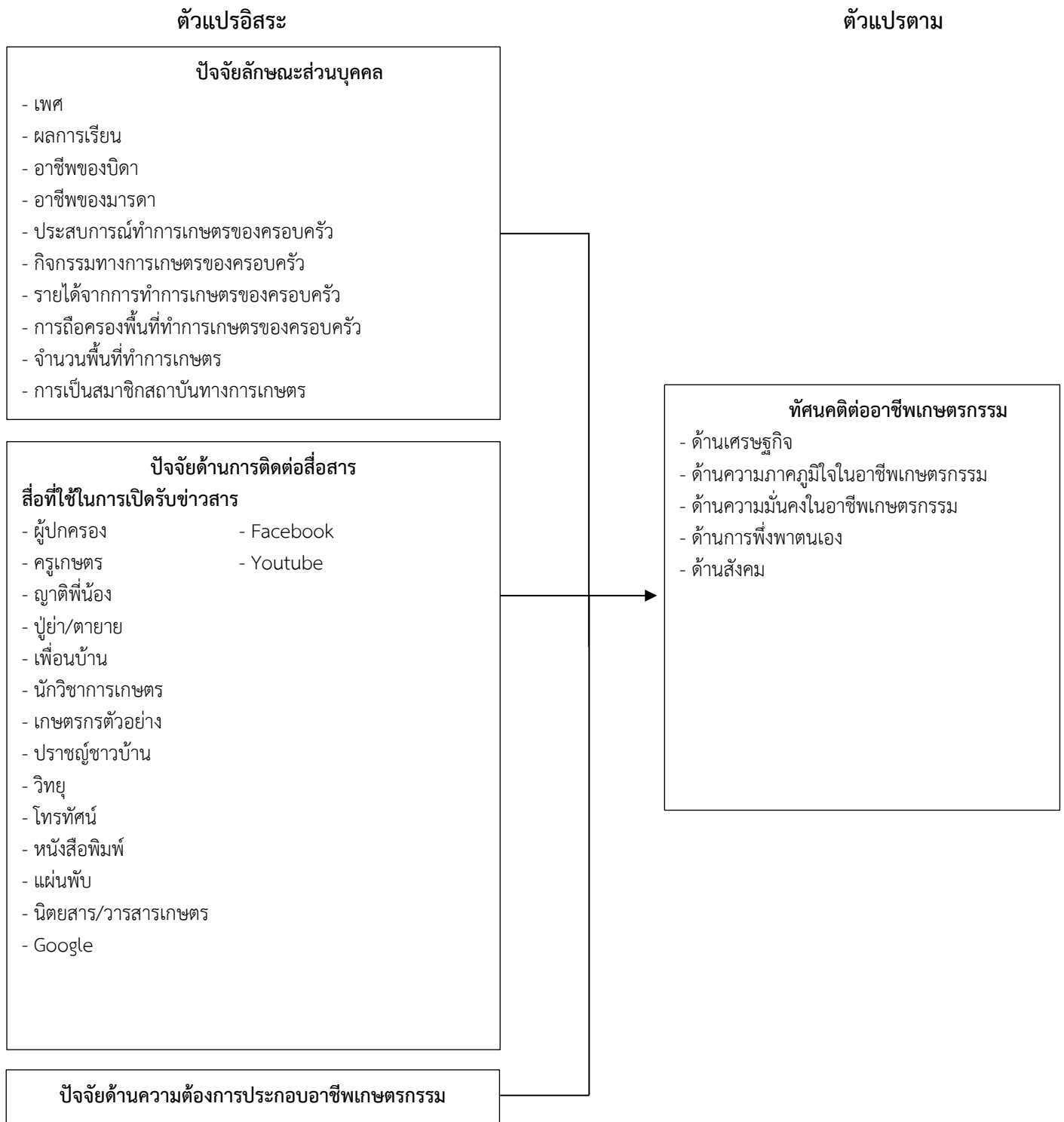
เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ และ บำเพ็ญ เขียวหวาน (2558) ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้านมากที่สุด รองลงมาจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการเข้าชมนิทรรศการ รองลงมาจากการศึกษาดูงานและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์

ฝากจิต ปาลินทร์ ลาภจิตร, จำนงรักษ์ อุดมเศรษฐ์และธานินทร์ คงศิลา (2561) ศึกษาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารการเกษตรของสมาชิกองค์การเกษตรกรในอนาคต แห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลการศึกษาพบว่า สมาชิก ออท.เปิดรับข้อมูลข่าวสารการเกษตรเป็นบางครั้ง โดยแหล่งข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่มีการเปิดรับบ่อยที่สุด คือ ครู/อาจารย์ รองลงมาคือ ครอบครัว ส่วนโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ส่วนแหล่งข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ครู/อาจารย์ ครอบครัว เพื่อน เพื่อนบ้าน หอกระจายข่าว ชุมชน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โทรทัศน์ วิทยุสิ่งพิมพ์ และการศึกษาดูงาน

จากการค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่า ทักษะคิด คือ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะเป็นในทิศทางที่ดี หรือไม่ดีขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งนักเรียนมีความรู้สึกต่ออาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันทั้งในด้านที่ดีด้านบวก และในทางไม่ดีด้านลบ ขึ้นอยู่กับการได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น สถานภาพของครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความต้องการของตัวนักเรียน มีผลทำให้เกิดเป็นทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัง เพื่อนำไปใช้ในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมให้นักเรียน ซึ่งจากการค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถจำแนกตัวแปรอิสระเป็น 3 กลุ่มที่มีผลต่อทัศนคติของนักเรียนคือ 1) ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ผลการเรียน อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว รายได้ตอบแทนจากการทำการเกษตรของครอบครัว การถือครองพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร การเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตรของนักเรียน 2) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร คือ การเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่าน สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้ปกครอง ครูเกษตร ญาติพี่น้อง ปู่ย่าตายาย เพื่อนบ้าน นักวิชาการเกษตร เกษตรกรตัวอย่าง ปราชญ์ชาวบ้าน สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ นิตยสาร/วารสารเกษตร สิ่งอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ Google Facebook Youtube เป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการเกษตรผ่านสื่อ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในอาชีพเกษตรกรรม 3) ปัจจัยด้านความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นเรื่องปกติของมนุษย์ที่มีความต้องการและเมื่อนักเรียนได้รับการตอบสนองความต้องการที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอาจส่งผลต่อความรู้สึกภายในใจทำให้เกิดเป็นทัศนคติทั้งในทางด้านที่ดีและไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมปัจจัยเหล่านี้จึงอาจส่งผลกับทัศนคติของนักเรียน

ที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ เป็นแหล่งรายได้สำคัญของประเทศ และชุมชน ทำให้ประเทศมีรายได้จากการส่งผลผลิตออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ลดการนำเข้าสินค้าทางการเกษตร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครอบครัวและชุมชน 2) ด้านความภาคภูมิใจ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นอาชีพที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนานและควรได้รับการสืบทอดต่อไป 3) ด้านความมั่นคง อาชีพเกษตรกรรมชุมชนและครอบครัวมีความมั่นคงทางด้านอาหาร และสร้างรายได้ ประหยัดค่าใช้จ่าย 4) ด้านการพึ่งพาตนเอง อาชีพเกษตรกรรมสามารถทำให้มีอาหารบริโภคในครัวเรือน ทำให้ครอบครัวและชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น 5) ด้านสังคม อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญกับสังคมในปัจจุบัน เป็นกระดูกสันหลังชาติ สร้างความเจริญให้กับชุมชน เป็นอาชีพที่มีความสำคัญกับทุกภาคส่วน

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีประเด็นในวิธีการวิจัย ดังนี้

3.1 สถานที่ทำการวิจัย

โรงเรียนที่มีนักเรียนกำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง จำนวนทั้งสิ้น 28 โรงเรียน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ประชากรในการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 3,180 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง เขต 13 จังหวัดดำรง, 2561)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และสัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ซึ่งอ้างอิงสูตรในการคำนวณจาก เจตนีย์ธ เพชรศรี (2552) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
 N = จำนวนประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม

จากสูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เมื่อแทนสูตรจะได้ผลดังนี้

$$n = \frac{3,180}{1 + 3,180 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{3,180}{1 + 7.95}$$

$$n = 355.30 \text{ หรือเท่ากับ } 355 \text{ คน}$$

คำนวณสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม (Proportional allocation) ในแต่ละโรงเรียน โดยมีสูตรคิดคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{n \times N_i}{N}$$

เมื่อ	n_i	แทนขนาดตัวอย่างกลุ่มที่ i
	n	แทนขนาดตัวอย่างทั้งหมด
	N_i	แทนจำนวนประชากรกลุ่มที่ i
	N	แทนจำนวนประชากรทั้งหมด

ผลจากการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง ปีการศึกษา 2563 แยกตามโรงเรียน

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน ม.6 (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	วิเชียรมาตุ	454	50
2	สภาราชินี จังหวัดตรัง	412	45
3	น้ำผุด	52	6
4	จุฬารณราชวิทยาลัย ตรัง	144	16
5	สภาราชินี 2	165	18
6	วิเชียรมาตุ 3	27	3
7	ย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์	201	22
8	ทุ่งหนองแห้งประชาสรรค์	62	7
9	วิเชียรมาตุ 2	62	7
10	ตรังรังสฤษฎ์	31	3
11	ปะเหลียนผดุงศิษย์	83	9
12	คันทพิทยาการ	66	7
13	ทุ่งยาวผดุงศิษย์	81	9
14	สวัสดีรัตนภูมิข	93	10
15	นาโยงวิทยาคม	36	4
16	หาดสำราญวิทยาคม	54	6
17	กังตังพิทยาการ	255	28
18	กันตังรัชฎาศึกษา	51	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน ม.6 (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
19	สีเกาประชาผดุงศิษย์	90	10
20	ห้วยยอด	300	33
21	สามัคคีศึกษา	63	7
22	ห้วยนางราษฎร์บำรุง	39	4
23	ลำภูราเรืองวิทย์	24	3
24	โนเตาพิทยาคม	13	1
25	บางดีพิทยาคม	41	5
26	วังวิเศษ	112	13
27	รักษานุประดิษฐ์อนุสรณ์	101	11
28	รัชฎา	114	12
รวม		3180	355

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 13 จังหวัดตรัง, 2561

3.3 การจัดระดับของข้อมูล

3.3.1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ออกแบบคำถามเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันได้แก่ เพศ ผลการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ระยะเวลาทำการเกษตรของครอบครัว รายได้ต่อบาทจากการทำการเกษตรของผู้ปกครอง การเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตรของนักเรียนโดยให้กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

3.3.2 ความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตร

การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน วัดความถี่ของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทต่าง ๆ เป็นจำนวนครั้งต่อสัปดาห์

3.3.3 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนโดยใช้วิธี Rating scale Likert โดยแบ่งออกเป็น 6 ระดับ คือ

มีความต้องการในระดับมากที่สุด	เท่ากับ	5 คะแนน
มีความต้องการในระดับมาก	เท่ากับ	4 คะแนน
มีความต้องการในระดับปานกลาง	เท่ากับ	3 คะแนน
มีความต้องการในระดับน้อย	เท่ากับ	2 คะแนน
มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด	เท่ากับ	1 คะแนน

ไม่มีความต้องการ เท่ากับ 0 คะแนน
 และจัดระดับความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนแบ่งเป็น 5 ระดับ
 ตามสูตรดังนี้ (พิมพา หิรัญกิตติ, 2552)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

มีความต้องการในระดับมากที่สุด	คะแนนระหว่าง 4.21 – 5.00
มีความต้องการในระดับมาก	คะแนนระหว่าง 3.41 – 4.20
มีความต้องการในระดับปานกลาง	คะแนนระหว่าง 2.61 – 3.40
มีความต้องการในระดับน้อย	คะแนนระหว่าง 1.81 – 2.60
มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด	คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.80

3.3.4 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรม

ผู้วิจัยทำการจัดระดับชั้นทักษะคิดของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยใช้วิธี
 Rating scale Likert แบ่งออกเป็น 5 ระดับ และใช้คะแนนจริงตามระดับ คือ

มีทัศนคติในระดับมากที่สุด	เท่ากับ	5 คะแนน
มีทัศนคติในระดับมาก	เท่ากับ	4 คะแนน
มีทัศนคติในระดับปานกลาง	เท่ากับ	3 คะแนน
มีทัศนคติในระดับน้อย	เท่ากับ	2 คะแนน
มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด	เท่ากับ	1 คะแนน

โดยมีเกณฑ์การจัดชั้นของระดับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมโดย
 แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามสูตรดังนี้ (พิมพา หิรัญกิตติ, 2552)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

มีทัศนคติในระดับมากที่สุด	คะแนนระหว่าง 4.21 – 5.00
มีทัศนคติในระดับมาก	คะแนนระหว่าง 3.41 – 4.20
มีทัศนคติในระดับปานกลาง	คะแนนระหว่าง 2.61 – 3.40
มีทัศนคติในระดับน้อย	คะแนนระหว่าง 1.81 – 2.60
มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด	คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.80

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-Ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) ซึ่งคำถามในเครื่องมือวิจัยผู้วิจัยได้แนวความคิดจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน เป็นข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน

ตอนที่ 2 ปัจจัยการติดต่อสื่อสารของนักเรียน เป็นข้อความเกี่ยวกับช่องทางในการเปิดรับข่าวสารของนักเรียนหรือการได้รับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ปกครอง ครูเกษตร ญาติพี่น้อง ปู่ย่า/ตายาย เพื่อนบ้าน นักวิชาการเกษตร เกษตรกรตัวอย่าง ประชาชนชาวบ้าน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ นิตยสาร/วารสารเกษตร Google Facebook Youtube และ ความถี่ในการรับข่าวสาร ได้แก่ จำนวนครั้งของการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรในแต่ละสัปดาห์ และเนื้อหาที่เปิดรับ เป็นต้น

ตอนที่ 3 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน โดยใช้คำถามปลายปิดแบบประมาณค่า ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ตอนที่ 4 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน โดยใช้คำถามปลายปิดแบบประมาณค่า ตามหลักวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) เพื่อประเมินความรู้สึกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของ Cronbach's alpha มีค่าความเชื่อมั่น 0.961 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และใช้สถิติการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร

3.5 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.5.1 การตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา

การตรวจสอบข้อความคำถามในเครื่องมือวิจัย เพื่อให้มีความครอบคลุม ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งการใช้คำ ความถูกต้องเหมาะสมของข้อความ โดยที่ปรึกษา

3.5.2 การวัดความเที่ยงตรง (Validity)

เมื่อดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือในเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งหมด 3 คน ดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาว่าข้อสอบหรือข้อความแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการและตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

ให้คะแนน	+1	หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	0	หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	-1	หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

จากนั้นนำข้อมูลที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	$\sum R$	แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยเกณฑ์การตัดสินค่า IOC ตามที่ ปราณี หล้าเบญจสะ (2559) ได้นำเสนอไว้คือ ถ้าข้อคำถามมีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์สามารถนำไปใช้ได้ แต่หากข้อคำถามใดมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ค่าถามข้อนั้นต้องนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงหรืออาจจะตัดคำถามนั้นไปก็ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่	0.5 – 1.00	มีความเที่ยงตรงสูง สามารถนำไปใช้ได้
ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า	0.5	ต้องปรับปรุง

3.5.3 การวัดค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

เมื่อหาค่า IOC ของข้อคำถามแต่ละข้อได้แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 แล้วนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538) จากสูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน จำนวนข้อคำถาม
	s_i^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อคำถาม
	s_t^2	แทน ความแปรปรวนรวมของคะแนนรวมแต่ละผู้ตอบ

เกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นนั้น ประสพชัย พสุนนท์ (2557 อ้างถึง เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552) ได้แสดงไว้ว่า

ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.00 – 0.20	แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นต่ำมาก
ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.21 – 0.41	แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นต่ำ
ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.41 – 0.70	แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นปานกลาง
ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.71 – 1.00	แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ผลจากการทดสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย สามารถแสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ดังนี้ 1) ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.800 แปลผลได้ว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง 2) ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.934 แปลผลได้ว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง 3) ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง และเมื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ พบว่ามีค่าความเท่ากับ 0.961 ซึ่งถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อทำการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือให้มีความเหมาะสมเรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเวลาที่กำหนด และนำแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วไปตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaires) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทำการศึกษา ค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานและสิ่งพิมพ์ตลอดจนงานวิจัยที่มีผู้ทำการศึกษาไว้แล้ว รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเว็บไซต์ต่าง ๆ

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้แล้ว จึงนำมาประมวลผลเพื่อหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้วิเคราะห์ทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม การติดต่อสื่อสาร และความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตาราง

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) .ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งกำหนดนัยสำคัญทางสถิติในการวิเคราะห์ที่ระดับ 0.05 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ทำการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 9 ตัวแปร, ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร จำนวน 17 ตัวแปร, ปัจจัยด้านความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 1 ตัวแปร กับตัวแปรตาม คือ ทักษะคิดที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรัง ทั้งภาพรวมและรายด้าน

$$Y_1 = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7 + b_8X_8 + b_9X_9 + b_{10}X_{10} + \dots + b_{27}X_{27}$$

$$Y_1 = \text{ทักษะคิดที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านเศรษฐกิจ}$$

$$Y_2 = \text{ทักษะคิดที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม}$$

$$Y_3 = \text{ทักษะคิดที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม}$$

$$Y_4 = \text{ทักษะคิดที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านการพึ่งพาตนเอง}$$

$$Y_5 = \text{ทักษะคิดที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านสังคม}$$

$$a = \text{ค่าคงที่}$$

$$b_{1...27} = \text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการได้คงที่แล้ว}$$

$$X_1 = \text{เพศ}$$

$$X_2 = \text{เกรดเฉลี่ยสะสม}$$

$$X_3 = \text{อาชีพของบิดา}$$

$$X_4 = \text{อาชีพของมารดา}$$

$$X_5 = \text{ประสบการณ์ในการทำการเกษตรของบิดาและมารดา}$$

$$X_6 = \text{กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว}$$

$$X_7 = \text{รายได้จากการทำการเกษตรของครอบครัว}$$

$$X_8 = \text{การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว}$$

$$X_9 = \text{จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร}$$

$$X_{10} = \text{การเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตร}$$

$$X_{11} = \text{การได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ปกครอง}$$

$$X_{12} = \text{การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร}$$

$$X_{13} = \text{การได้รับข้อมูลข่าวสารจากญาติพี่น้อง}$$

$$X_{14} = \text{การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปู่ย่า/ตายาย}$$

X ₁₅	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน
X ₁₆	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร
X ₁₇	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง
X ₁₈	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน
X ₁₉	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ
X ₂₀	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์
X ₂₁	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์
X ₂₂	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากแผ่นพับ
X ₂₃	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนิตยสาร/วารสารเกษตร
X ₂₄	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Google
X ₂₅	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook
X ₂₆	=	การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Youtube
X ₂₇	=	ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ Pearson Product Moment Correlation) ซึ่งบุปผา อนันต์สุชาติกุล (2549) ได้กำหนดการแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกันเอง (Multicollinearity) โดยอยู่ภายใต้ข้อกำหนดว่า ข้อมูลเป็นระฆังคว่ำ ดังนี้

ค่าของ R _{xy}	แสดงว่า
+ 0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางบวกและสูงมาก
+ 0.05 ถึง 0.69	ความสัมพันธ์ในทางบวกและมากพอสมควร
+ 0.30 ถึง 0.49	ความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลาง
+ 0.10 ถึง 0.29	ความสัมพันธ์ในทางบวกและต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์เลย
- 0.01 ถึง 0.09	ความสัมพันธ์ในทางลบและแทบไม่มี ความสัมพันธ์เลย
- 0.10 ถึง 0.29	ความสัมพันธ์ในทางลบและต่ำ
- 0.30 ถึง 0.49	ความสัมพันธ์ในทางลบและปานกลาง
- 0.50 ถึง 0.69	ความสัมพันธ์ในทางลบและมากพอสมควร
- 0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางลบและสูงมาก

โดยความสัมพันธ์ทางลบ (-) แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามส่วนความสัมพันธ์ในทางบวก (+) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้ทำการวิเคราะห์ผลการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังนี้

4.1 เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล การติดต่อสื่อสาร ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

4.2 เพื่อศึกษาระดับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

4.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

4.1 เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล การติดต่อสื่อสาร ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 3,180 คน มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 355 คน ซึ่งมีรายละเอียดลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล การติดต่อสื่อสาร ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ดังนี้

4.1.1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ผลการศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 สามารถแสดงได้ดังนี้

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.10 เป็นเพศชายร้อยละ 29.90 มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.50-3.00 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.00 บิดาและมารดามีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด นักเรียนไม่ได้เป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตร ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 79.20 ครอบครัวไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร ทำให้มีประสบการณ์ทำการเกษตรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.90 และมีรายได้จากการเกษตรน้อยกว่า 9000 บาทต่อปี (ตารางที่2)

ตารางที่ 2 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

		n = 355	
ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของนักเรียน		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	106	29.90
	หญิง	249	70.10
เกรดเฉลี่ยสะสม			
	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50	55	15.50
	2.51 – 3.00	206	58.00
	3.01 – 3.50	53	14.90
	3.51 ขึ้นไป	41	11.50
	เกรดเฉลี่ย		2.22
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		0.41
	เกรดเฉลี่ยสูงสุด		4.00
	เกรดเฉลี่ยต่ำสุด		1.00
อาชีพของบิดา			
	รับจ้างทั่วไป	148	41.70
	เกษตรกร	78	22.00
	ธุรกิจส่วนตัว	48	13.50
	รับราชการ	38	10.70
	ค้าขาย	30	8.50
	บริษัทเอกชน	13	3.70
อาชีพของมารดา			
	รับจ้างทั่วไป	122	34.40
	ค้าขาย	84	23.70
	เกษตรกร	82	23.10
	ธุรกิจส่วนตัว	30	8.50
	รับราชการ	15	4.20
	บริษัทเอกชน	15	4.20
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7	2.20
ประสบการณ์ในการทำการเกษตรของบิดาและมารดา			
	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	273	76.90
	11 – 20 ปี	47	13.20

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	n = 355	
ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
21 – 30 ปี	22	6.20
มากกว่า 30 ปี	13	3.70
ประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย	6.01 ปี	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	10.93 ปี	
ประสบการณ์ทำการเกษตรมากที่สุด	44 ปี	
ประสบการณ์ทำการเกษตรน้อยที่สุด	2 ปี	
กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว		
ไม่มีกิจกรรมทางการเกษตรในครอบครัว	195	54.93
ทำสวนยางพารา	80	22.54
ทำสวนยางพาราและปลูกผัก	40	11.26
ทำสวนยางพาราและปลูกปาล์มน้ำมัน	27	7.61
ทำสวนยางพาราและเลี้ยงสัตว์	13	3.66
รายได้โดยเฉลี่ยจากการทำเกษตรของครอบครัวต่อปี		
น้อยกว่า 9,000 บาท	263	74.07
9,001 – 15,000 บาท	77	21.70
15,001 – 20,000 บาท	3	0.85
มากกว่า 20,001 บาท	12	3.38
รายได้จากการทำการเกษตรเฉลี่ย	4,610.54 บาทต่อปี	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	11,840.15 บาทต่อปี	
รายได้จากการทำการเกษตรมากที่สุด	90,000.00 บาทต่อปี	
รายได้จากการทำการเกษตรน้อยที่สุด	2,000.00 บาทต่อปี	
การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว		
ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร	195	54.93
มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง	100	28.17
เช่าพื้นที่ของผู้อื่น	50	14.08
พื้นที่ของพี่น้อง/ญาติให้ทำฟรี	10	2.82
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่	271	76.60
6 – 10 ไร่	33	9.30
11 – 15 ไร่	22	6.20
มากกว่า 16 ไร่	29	8.20

ตารางที่ 2 (ต่อ)

		n = 355	
ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ	
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย	4.05	ไร่	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.93	ไร่	
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด	20	ไร่	
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรน้อยที่สุด	2	ไร่	
การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตร			
ไม่ได้เป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตรใดเลย	270	76.10	
เป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มทางการเกษตรในโรงเรียนของนักเรียน	47	13.20	
เป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรในพื้นที่	33	9.30	
เป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มทางการเกษตรในชุมชน (ไม่ใช่กลุ่มยุวเกษตรกร)	5	1.40	

4.1.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน

การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 จากการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากแหล่งใด ๆ เลย คิดเป็นร้อยละ 78.30 เมื่อพิจารณาแหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักเรียนได้รับข่าวสารด้านการเกษตร พบว่า แหล่งข่าวสารที่เป็นบุคคล นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ปกครองของนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.70 รองลงมาคือ ครูที่สอนด้านการเกษตร ร้อยละ 10.40 นักวิชาการเกษตร ร้อยละ 2.00 ความถี่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุดคือ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ประเด็นข่าวสารที่ได้รับคือ ราคาขายพาราตกต่ำ การผลิตและจำหน่ายพืชผัก การดูแลและการจัดการสวน การป้องกันกำจัดศัตรูพืช แหล่งข่าวสารที่เป็นสื่อมวลชน นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากโทรทัศน์มากที่สุด สื่อมวลชนอื่น ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ นิตยสารหรือวารสารทางการเกษตร ความถี่ที่ได้รับประมาณ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ประเด็นข่าวสารที่ได้รับคือ ข้อมูลด้านราคาผลผลิตทางการเกษตร วิธีการทำการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับแหล่งข้อมูลข่าวสารออนไลน์ นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook และ YouTube โดยมีความถี่ที่ได้รับประมาณ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ประเด็นข่าวสารที่ได้รับคือ การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรโดยช่องทางออนไลน์ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน

n = 355		
การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ผู้ปกครอง		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	278	78.30
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	77	21.70
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	56	15.80
3 – 4 ครั้ง / สัปดาห์	10	2.80
5 – 6 ครั้ง / สัปดาห์	4	1.10
มากกว่า 6 ครั้ง / สัปดาห์	7	2.20
ประเด็นข่าวสารที่นักเรียนได้รับจากผู้ปกครอง		
1. ปัญหาความยากลำบากทางการเกษตร	50	64.93
2. วิธีการกำจัดแมลงศัตรูพืช	20	25.97
3. วิธีการดูแลและการจัดการภายในสวน	7	9.10
2) ครูผู้สอนวิชาด้านการเกษตร		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	318	89.60
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	37	10.40
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	37	10.40
ประเด็นข่าวสารที่ได้รับจากครูผู้สอนวิชาด้านการเกษตร		
1. วิธีการปลูกพืชผักสวนครัว	20	54.05
2. วิธีการจำหน่ายผลผลิตที่ได้จากปลูกพืชผักสวนครัว	17	45.95
3) ญาติพี่น้อง		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	352	99.20
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	3	0.80
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร		
3 – 4 ครั้ง / สัปดาห์	3	0.80
ประเด็นข่าวสารที่ได้รับจากญาติพี่น้อง		
1. ปัญหาความยากลำบากทางการเกษตร	2	66.66
2. วิธีการดูแลและการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน	1	33.34
4) ปู่ย่า/ตายาย		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	354	99.70
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	1	0.30
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	1	0.30

ตารางที่ 3 (ต่อ)

		n = 355	
การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเด็นที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากปู่ย่า/ตายาย			
1. วิธีการดูแลและการจัดการสวนยางพารา		1	100
5) เพื่อนบ้าน			
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร		351	98.90
ได้รับข้อมูลข่าวสาร		4	1.10
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร			
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์		2	0.55
5 – 6 ครั้ง / สัปดาห์		2	0.55
ประเด็นที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน			
1. ปัญหาโรคยางพาราตกต่ำ		2	50.00
2. วิธีการจัดการดูแลรักษาโรคพืชในพืชผักสวนครัว		2	50.00
6) นักวิชาการเกษตร			
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร		348	98.00
ได้รับข้อมูลข่าวสาร		7	2.00
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร			
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์		7	2.00
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากนักวิชาการเกษตร			
1. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูพืช		7	100.00
7) เกษตรกรตัวอย่าง			
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร		349	98.30
ได้รับข้อมูลข่าวสาร		6	1.70
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร			
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์		6	1.70
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากเกษตรกรตัวอย่าง			
1. วิธีการทำน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์		3	0.50
8) ประชาชนชาวบ้าน			
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร		351	98.90
ได้รับข้อมูลข่าวสาร		4	1.10
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร			
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์		4	1.10
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากประชาชนชาวบ้าน			
1. การนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูป		4	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

n = 355		
การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9) โทรทัศน์		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	327	92.10
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	28	7.90
ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	8	2.20
3 – 4 ครั้ง / สัปดาห์	17	4.80
5 – 6 ครั้ง / สัปดาห์	1	0.30
มากกว่า 6 ครั้ง / สัปดาห์	2	0.60
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากโทรทัศน์		
1. ปัญหาราคายางพาราตกต่ำ	15	53.57
2. ราคาผลพืชผัก ผลไม้สำคัญของประเทศไทย	10	35.71
3. วิธีการทำเกษตรรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่	8	28.57
10) หนังสือพิมพ์		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	349	98.30
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	6	1.70
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	6	1.70
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหนังสือพิมพ์		
1. วิธีการทำเกษตรรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่	3	0.50
2. ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด	3	0.50
11) แผ่นพับ		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	351	98.90
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	4	1.10
ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	2	0.60
3 – 4 ครั้ง / สัปดาห์	2	0.50
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแผ่นพับ		
1. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนเกษตรกร	4	100.00
12) นิตยสาร/วารสารทางการเกษตร		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	351	98.90
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	4	1.10

ตารางที่ 3 (ต่อ)

n = 355		
การได้รับข้อมูลข่าวสารและประเด็นข่าวสารด้านการเกษตร ที่นักเรียนได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	4	1.10
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากนิตยสาร/วารสารเกษตร		
1. วิธีการทำการเกษตรรูปแบบต่างๆ ในปัจจุบัน	2	0.50
2. โรคพืชและวิธีการป้องกันรักษา	2	0.50
13) Google		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	352	99.20
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	3	0.80
ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	3	0.80
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจาก Google		
1. วิธีการปลูกพืชผักสวนครัว	3	100.00
14) Facebook		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	351	98.90
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	4	1.10
ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	4	1.10
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจาก Facebook		
1. วิธีการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรผ่านร้านค้าออนไลน์	4	100.00
15) Youtube		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	351	98.90
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	4	1.10
ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร		
1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	2	0.55
3 – 4 ครั้ง / สัปดาห์	2	0.55
ประเด็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ		
1. การปลูกพืชผักสวนครัวในโรงเรียน	4	100.00

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.1.3 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน

ผลการศึกษาความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4)

โดยภาพรวมนักเรียนมีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้โรงเรียนมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น พื้นที่ทำการเกษตร วัสดุอุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.05) รองลงมา คือ ต้องการได้รับการแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากผู้มีประสบการณ์ เช่น เกษตรกรตัวอย่าง (ค่าเฉลี่ย 2.94) และความต้องการของนักเรียนที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.14) และ ในอนาคตต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก (ค่าเฉลี่ย 1.85) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 95.00 ต้องการให้โรงเรียนมีการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารและฝึกทักษะทางการเกษตรให้มากขึ้น โดยสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตรในโรงเรียน ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเกี่ยวกับการทำอาชีพเกษตรกรรมภายในโรงเรียน จัดให้มีการเรียนรู้และฝึกทักษะในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เมื่อพิจารณาถึงความต้องการในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในอนาคต พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงมีความต้องการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม แต่เป็นการทำเพื่อเป็นอาชีพเสริมมากกว่าอาชีพหลัก ทำให้นักเรียนยังมีความต้องการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพทางการเกษตร ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดอบรมและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสายเกษตร ต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองหากจะประกอบอาชีพด้านการเกษตร รวมทั้งต้องการแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากผู้ที่มีประสบการณ์ด้วย จากผลการศึกษายังพบอีกว่า ในปัจจุบันนักเรียนส่วนมากยังไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกหรือองค์กรทางการเกษตรทั้งในโรงเรียนหรือในชุมชน แต่นักเรียนมีความต้องการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรทางการเกษตร ดังนั้น การให้ข้อมูลข่าวสารรวมทั้งการสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรทางการเกษตรจึงเป็นประเด็นที่ควรต้องพิจารณาต่อไป (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน

ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	ระดับความต้องการ						ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	S.D.
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
1.ในอนาคตต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก	20 (5.60)	134 (37.70)	106 (29.90)	75 (21.10)	14 (3.90)	6 (1.70)	1.85 (น้อย)	1.05
2.ในอนาคตต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพเสริม	8 (2.30)	40 (11.30)	72 (20.30)	183 (51.50)	44 (12.40)	8 (2.30)	2.67 (ปานกลาง)	0.93

n = 355

ตารางที่ 4 (ต่อ)

n = 355

ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกร	ระดับความต้องการ						ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	S.D
	ไม่ต้องการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
3. ต้องการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกร	8 (2.30)	64 (18.00)	70 (19.70)	141 (39.70)	64 (18.00)	8 (2.30)	2.60 (ปานกลาง)	1.11
4. ต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการประกอบอาชีพเกษตรกร	8 (2.30)	137 (38.60)	50 (14.10)	128 (36.10)	21 (5.90)	11 (3.10)	2.14 (น้อย)	1.15
5. ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร	10 (2.80)	63 (17.70)	39 (11.00)	145 (40.80)	41 (11.50)	57 (16.10)	2.88 (ปานกลาง)	1.35
6. ต้องการให้โรงเรียนมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการทำอาชีพเกษตรกร เช่น พื้นที่ทำการเกษตร วัสดุอุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	8 (2.30)	63 (17.70)	34 (9.60)	116 (32.70)	64 (18.00)	70 (19.70)	3.05 (ปานกลาง)	1.40
7. ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดอบรมและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสายเกษตร	12 (3.40)	30 (8.50)	79 (22.30)	103 (29.00)	121 (34.10)	10 (2.80)	2.90 (ปานกลาง)	1.14
8. ต้องการเข้าร่วมกลุ่มหรือสถาบันทางการเกษตรเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรในอนาคต	8 (2.30)	59 (16.60)	56 (15.80)	178 (50.10)	34 (9.60)	20 (5.60)	2.65 (ปานกลาง)	1.10
9. ต้องการเรียนรู้ทักษะในการประกอบอาชีพเกษตรกร	8 (2.30)	47 (13.20)	105 (29.60)	103 (29.00)	44 (12.40)	48 (13.50)	2.76 (ปานกลาง)	1.28
10. ต้องการได้รับการแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรจากผู้มีประสบการณ์ เช่น เกษตรกรตัวอย่าง	8 (2.30)	63 (17.70)	45 (12.70)	102 (28.70)	99 (27.90)	38 (10.70)	2.94 (ปานกลาง)	1.32
เฉลี่ยรวม							2.64 (ปานกลาง)	0.91

หมายเหตุ :	4.21 – 5.00	หมายถึง มีความต้องการระดับมากที่สุด
	3.41 – 4.20	หมายถึง มีความต้องการระดับมาก
	2.61 – 3.40	หมายถึง มีความต้องการระดับปานกลาง
	1.81 – 2.60	หมายถึง มีความต้องการระดับน้อย
	1.00 – 1.80	หมายถึง มีความต้องการระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษาด้านความต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 75.50 และต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 24.50 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรของนักเรียน

n = 355		
ความต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	87	24.50
ไม่ต้องการ	268	75.50
รวม	355	100.0

สำหรับเหตุผลที่นักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตร คือ สามารถประกอบอาชีพอิสระได้เมื่อสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.92 เพราะเป็นอาชีพหลักของประชาชนในประเทศ ร้อยละ 44.83 สามารถหารายได้พิเศษจากการทำการเกษตรระหว่างเรียนได้ ร้อยละ 35.63 เป็นอาชีพหลักของครอบครัว ร้อยละ 28.89 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ (ด้านการเกษตร) ไม่สูงมากนัก ร้อยละ 28.74 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 เหตุผลที่ความต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรของนักเรียน

n = 87		
เหตุผลในความต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
1. สามารถประกอบอาชีพอิสระได้เมื่อสำเร็จการศึกษา	53	14.90
2. เป็นอาชีพหลักของประชาชนในประเทศ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม	39	11.00
3. สามารถหารายได้พิเศษจากการทำการเกษตรระหว่างเรียนได้	31	8.70
4. เป็นอาชีพหลักของครอบครัว	26	7.30
5. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อไม่สูงมากนัก	25	7.00
6. มีใจรักด้านการเกษตร	15	4.20
7. คิดว่าเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง	13	3.70
8. มีงานรองรับในสาขา/วิชาชีพนี้	1	0.30

เหตุผลที่นักเรียนไม่ต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรเนื่องจาก ไม่มีใจรักด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 76.87 เกรงว่าจะหางานยาก หรือไม่มียานรองรับในสาขาหรือวิชาชีพทางการเกษตร ร้อยละ 56.72 อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง รายได้น้อย ร้อยละ 37.69 เรียนด้านการเกษตรเหนื่อย เพราะต้องปฏิบัติงานในภาคสนามมาก ร้อยละ 23.51 (ตารางที่ 7) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนและการประกอบอาชีพด้านการเกษตร จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากโรงเรียน สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ รวมทั้งหน่วยงาน ๆ ในด้านการเกษตรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างจุดสนใจด้านการเกษตรให้กับนักเรียน ทำให้สามารถเข้าถึงหลักการและวิธีการในทางการเกษตรได้ซึ่ง จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเห็นถึงความสำคัญในอาชีพเกษตรกรรมจนสามารถกระตุ้นให้เกิดความต้องการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในอนาคตหรือพัฒนาต่อยอดความรู้ทางการเกษตรต่อไป

ตารางที่ 7 เหตุผลที่ไม่ต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรของนักเรียน

เหตุผลที่ไม่ต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีใจรักด้านการเกษตร	206	58.00
2. กลัวจะหางานยาก ไม่มียานรองรับในสาขา/วิชาชีพนี้	152	42.80
3. อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง รายได้น้อย	101	28.50
4. เรียนสายเกษตรเหนื่อย เพราะต้องปฏิบัติในภาคสนามมาก	63	17.70
5. ครอบครัวไม่มีพื้นฐานทางการเกษตร	32	9.00
6. เรียนสายเกษตรเหมาะสำหรับผู้ที่ไม่ถนัดในวิชาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	32	9.00
7. ผู้ปกครอง/ครอบครัวไม่สนับสนุน	23	6.50
8. ต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อมาก	22	6.20
9. เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยกย่องในสังคมมีน้อย	21	5.90
10. อื่น ๆ เช่น อาจมีงานอื่นที่เราสามารถทำได้ดีกว่า	3	0.80

4.2 ทักษะติดต่ออาชีพเกษตรกรรม

ผลการศึกษาทักษะติดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 (ตารางที่ 8)

พบว่า โดยรวมแล้วนักเรียนมีทักษะติดต่ออาชีพเกษตรกรรม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีทักษะติดต่อในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพึ่งพาตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.98) รองลงมา คือ ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.96) ความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.93) ด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.90) และด้านเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่เป็นอาชีพหลักของประชากรไทยมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผลผลิตจากภาคเกษตร

สามารถก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย มีหลักการ แนวคิด และการดำเนินงานทางการเกษตรที่เห็นผลชัดเจน อีกทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรยังมีเป็นจำนวนมากและมีการนำมาใช้อยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพในปัจจุบันเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่จำนวนมาก นักเรียนจึงมีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมและรู้สึกว่าเป็นอาชีพที่น่ายกย่อง

ตารางที่ 8 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านต่าง ๆ

n = 355			
ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพึ่งพาตนเอง	3.98	0.48	มาก
2. ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม	3.96	1.47	มาก
3. ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม	3.93	0.71	มาก
4. ด้านสังคม	3.90	0.67	มาก
5. ด้านเศรษฐกิจ	3.75	0.54	มาก
เฉลี่ยรวม	3.91	0.49	มาก

หมายเหตุ :	4.21 – 5.00	หมายถึง มีทักษะคิดอยู่ในระดับมากที่สุด
	3.41 – 4.20	หมายถึง มีทักษะคิดอยู่ในระดับมาก
	2.61 – 3.40	หมายถึง มีทักษะคิดอยู่ในระดับปานกลาง
	1.81 – 2.60	หมายถึง มีทักษะคิดอยู่ในระดับน้อย
	1.00 – 1.80	หมายถึง มีทักษะคิดอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2.1 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านพึ่งพาตนเอง

ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านการพึ่งพาตนเอง พบว่า โดยรวมนักเรียนมีทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านการพึ่งพาตนเอง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทำให้มีอาหารบริโภคในครัวเรือน (ค่าเฉลี่ย 4.16) รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทำให้สามารถลดรายจ่ายจากสินค้าเกษตรสำหรับการบริโภคในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 4.05) และต่ำที่สุด คือ อาชีพเกษตรกรรมสามารถทำให้ครอบครัวเกษตรกรหลุดพ้นจากความยากจน (ค่าเฉลี่ย 3.77) ตามลำดับ (ตารางที่ 9) จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านการพึ่งพาตนเองอยู่ในระดับมาก ซึ่งการพึ่งพาตนเองจะเห็นได้ว่า เพื่อการดำรงชีวิตในครัวเรือนเป็นหลัก ซึ่งทำให้นักเรียนได้เห็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง ทั้งในด้านแหล่งอาหาร สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ของครัวเรือน ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการครัวเรือนของตนเองมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงทำให้เกิดทัศนคติที่ดีในด้านนี้

ตารางที่ 9 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านการพึ่งพาตนเอง

ประเด็นทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านการพึ่งพาตนเอง	ระดับทัศนคติ					ค่าเฉลี่ย (แปล ผล)	S.D.
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด		
1. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทำให้มี อาหารบริโภคในครัวเรือน	1 (0.30)	8 (2.30)	71 (20.00)	126 (35.50)	149 (42.00)	4.16 (มาก)	0.84
2. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทำให้ สามารถลดรายจ่ายจากสินค้าเกษตร สำหรับการบริโภคในครอบครัว	0 (0.00)	7 (2.00)	88 (24.80)	138 (38.90)	122 (34.40)	4.05 (มาก)	0.81
3. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ สามารถเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวจากการ ขายผลผลิตที่มีเกินความต้องการบริโภค ของครอบครัว	0 (0.00)	7 (2.00)	93 (26.20)	155 (43.70)	100 (28.20)	3.98 (มาก)	0.78
4. อาชีพเกษตรกรรมช่วยให้ครอบครัว นักเรียนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	0 (0.00)	5 (1.40)	102 (28.70)	147 (41.40)	101 (28.50)	3.99 (มาก)	0.79
5. อาชีพเกษตรกรรมสามารถทำให้ ครอบครัวนักเรียนหลุดพ้นจากความ ยากจน	15 (4.20)	6 (1.70)	118 (33.20)	120 (33.80)	96 (27.00)	3.79 (มาก)	1.00
เฉลี่ยรวม						3.98 (มาก)	0.47

4.2.2 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม

ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม พบว่า นักเรียนมีทัศนคติโดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวและชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.21) ซึ่งเป็นประเด็นที่นักเรียนมีทัศนคติในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ คนไทยควรให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.05) อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีคุณค่า (ค่าเฉลี่ย 4.04) อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.03) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับประเด็นอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ (ค่าเฉลี่ย 4.01) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรม มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.70) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน เป็นผลมาจากด้านสังคม เนื่องจากการยอมรับว่า เป็นอาชีพที่มีคุณค่าและมีเกียรติ นำมาซึ่งความภาคภูมิใจของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และนักเรียนยังเห็นว่า ในปัจจุบันสังคมไทยยังไม่ให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผู้คนให้ความสนใจกับอาชีพนี้น้อยลง เพราะรายได้จากการทำเกษตรกรรมไม่ค่อยมาก จึงทำให้คนสมัยใหม่ไม่ให้ความสำคัญกับอาชีพเกษตรกรรม นักเรียนส่วนใหญ่จึงเห็นว่าสังคมควรให้ความสำคัญกับอาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น และควรหันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 10 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม

n = 355

ประเด็นทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมด้าน ความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม	ระดับทัศนคติ					ค่าเฉลี่ย (แปล ผล)	S.D.
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด		
1. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีเกียรติ	14 (3.90)	12 (3.40)	71 (20.00)	162 (45.60)	96 (27.00)	3.88 (มาก)	0.97
2. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่น่า ภาคภูมิใจ	2 (0.60)	14 (3.90)	65 (18.30)	171 (48.20)	103 (29.00)	4.01 (มาก)	0.82
3.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีคุณค่า	0 (0.00)	7 (2.00)	88 (24.80)	141 (39.70)	119 (33.50)	4.04 (มาก)	0.81
4.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการ ยอมรับจากครอบครัวและชุมชน	1 (0.30)	4 (1.10)	59 (16.60)	149 (42.00)	142 (40.00)	4.20 (มาก ที่สุด)	0.77
5.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการ ยอมรับจากสังคม	0 (0.00)	11 (3.10)	81 (22.80)	148 (41.70)	115 (32.40)	4.03 (มาก)	0.82
6. ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญ ต่ออาชีพเกษตรกรรม	4 (1.10)	26 (7.30)	128 (36.10)	111 (31.30)	86 (24.20)	3.70 (มาก)	0.95
7. คนไทยควรให้ความสำคัญต่ออาชีพ เกษตรกรรมให้มากขึ้น	1 (0.30)	5 (1.40)	81 (22.80)	155 (43.70)	113 (31.80)	4.05 (มาก)	0.77
8. คนไทยควรหันมาประกอบอาชีพ เกษตรกรรมให้มากขึ้น	0 (0.00)	14 (3.90)	110 (31.00)	170 (47.90)	61 (17.20)	3.78 (มาก)	0.77
เฉลี่ยรวม						3.96 (มาก)	1.47

4.2.3 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม

ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม พบว่า โดยรวมนักเรียนมีทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมสามารถทำให้มีเงินเหลือสำหรับเก็บออมในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 4.01) รองลงมา คือ อาชีพด้านเกษตรกรรม ช่วยให้ครอบครัวประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตได้ในระยะยาว (ค่าเฉลี่ย 4.00) และต่ำที่สุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความยั่งยืนในระยะยาว (ค่าเฉลี่ย 3.63) ตามลำดับ (ตารางที่ 11) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรจะเป็นแหล่งรายได้และแหล่งอาหารในระยะยาว หากเกษตรกรมีการบริหารจัดการระบบที่ได้มาตรฐาน ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้ให้กับครัวเรือนของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ต่อไป

ตารางที่ 11 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม

n = 355

ประเด็นทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม	ระดับทัศนคติ					ค่าเฉลี่ย (แปล ผล)	S.D.
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด		
1. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง	1 (0.30)	18 (5.10)	109 (30.70)	184 (51.80)	43 (12.10)	3.70 (มาก)	0.75
2. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความยั่งยืนในระยะยาว	3 (0.80)	22 (6.20)	113 (31.80)	179 (50.40)	38 (10.70)	3.63 (มาก)	0.78
3. การประกอบอาชีพเกษตรจะสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องแก่ครอบครัว	0 (0.00)	16 (4.50)	109 (30.70)	154 (43.40)	76 (21.40)	3.81 (มาก)	0.81
4. อาชีพด้านเกษตรกรรม ช่วยให้ครอบครัวประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตได้ในระยะยาว	0 (0.00)	5 (1.40)	74 (20.80)	189 (53.20)	87 (24.50)	4.00 (มาก)	0.71
5. อาชีพเกษตรสามารถทำให้มีเงินเหลือสำหรับเก็บออมในครอบครัว	0 (0.00)	11 (3.10)	93 (26.20)	132 (37.20)	119 (33.50)	4.01 (มาก)	0.85
เฉลี่ยรวม						3.93 (มาก)	0.71

4.2.4 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม

ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านสังคม พบว่า โดยรวมนักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมควรได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ค่าเฉลี่ย 4.07) รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรรมส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรักสามัคคี (ค่าเฉลี่ย 3.98) และคนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมควรหมั่นศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.97) และต่ำที่สุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทุกคนสามารถทำได้โดยไม่ต้องเรียนด้านการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.72) ตามลำดับ (ตารางที่ 2) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนมีความรู้สึกว่า อาชีพเกษตรกรรมที่เป็นอาชีพกระดูกสันหลังของชาติ เป็นอาชีพที่ทำให้คนในชุมชนเกษตรเกิดความรักสามัคคีกัน ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้สังคม แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้ไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมทางการเกษตรได้

ตารางที่ 12 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านสังคม

n = 355

ประเด็นทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม	ระดับทักษะคิด					ค่าเฉลี่ย (แปล ผล)	S.D.
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด		
1. อาชีพเกษตรกรรมได้รับการยกย่อง ให้เป็นกระดูกสันหลังของชาติ	0 (0.00)	12 (3.40)	76 (21.40)	199 (56.10)	68 (19.20)	3.90 (มาก)	.716
2. อาชีพเกษตรกรรมส่งเสริมให้คนใน ชุมชนมีความรักสามัคคี	0 (0.00)	10 (2.80)	95 (26.80)	140 (39.40)	110 (31.00)	3.98 (มาก)	.839
3. อาชีพเกษตรกรรมสามารถสร้าง ความเจริญให้ชุมชนได้	1 (0.30)	20 (5.60)	90 (25.40)	149 (42.00)	95 (26.80)	3.89 (มาก)	.862
4. อาชีพเกษตรกรรมควรได้รับการ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน	8 (2.30)	2 (0.60)	87 (24.50)	117 (33.00)	141 (39.70)	4.07 (มาก)	.930
5. หากในอนาคตถ้ามีคำแนะนำให้ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมท่านจะไม่ ปฏิเสธ	5 (1.40)	8 (2.30)	87 (24.50)	154 (43.40)	101 (28.50)	3.95 (มาก)	.858
6. ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นผู้ ทันสมัย	8 (2.30)	8 (2.30)	148 (41.70)	98 (27.60)	93 (26.20)	3.73 (มาก)	.937
7. คนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมควร หมั่นศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนา อาชีพของตัวเอง	4 (1.10)	8 (2.30)	93 (26.20)	137 (38.60)	113 (31.80)	3.97 (มาก)	.874
8. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทุกคน สามารถทำได้โดยไม่ต้องเรียนด้าน การเกษตร	1 (0.30)	22 (6.20)	94 (26.50)	194 (54.60)	44 (12.40)	3.72 (มาก)	.755
9. อาชีพเกษตรกรรมต้องมีความอดทน สูง เพราะมีความลำบากและต้องใช้ แรงงานมาก	1 (0.30)	37 (7.60)	99 (27.90)	122 (34.40)	106 (29.90)	3.85 (มาก)	.947
เฉลี่ยรวม						3.90 (มาก)	0.67

4.2.5 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านเศรษฐกิจ

ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ด้านเศรษฐกิจ พบว่า โดยรวมแล้วนักเรียนมีทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลก (ค่าเฉลี่ย 4.01) รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.93) ผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าได้ (ค่าเฉลี่ย 3.91) และต่ำที่สุด คือ ผลผลิตจากอาชีพเกษตรกรรมมีราคาดี (ค่าเฉลี่ย 3.52) ตามลำดับ (ตารางที่ 13) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนจะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตร สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนและประเทศชาติเป็นอย่างมาก มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิ

ปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการผลิตและการจัดการการผลิตในลักษณะ ๆ ต่าง ก่อให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในรูปแบบเดิมหรือสินค้าใหม่ ที่มีมูลค่าเพิ่มได้มากกว่าในอดีตที่ผ่านมา ประกอบกับแนวโน้มของการเกษตรในลักษณะต่าง ๆ เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรทางเลือก ได้รับความนิยมนมากขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ทำให้อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของโลกเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 13 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรของนักเรียน ด้านเศรษฐกิจ

n = 355

ประเด็นทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกร ด้านเศรษฐกิจ	ระดับทัศนคติ					ค่าเฉลี่ย (แปล ผล)	S.D.
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด		
1.อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลก	0 (0.00)	0 (0.00)	65 (18.30)	218 (61.40)	72 (20.30)	4.01 (มาก)	0.62
2.อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพสำคัญที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติ	0 (0.00)	32 (9.00)	107 (30.10)	178 (50.10)	38 (10.70)	3.62 (มาก)	0.79
3.อาชีพเกษตรกรช่วยลดการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ	5 (1.40)	15 (4.20)	93 (26.20)	199 (56.10)	43 (12.10)	3.73 (มาก)	0.78
4.อาชีพเกษตรกรมีความสำคัญอย่างมากต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ	0 (0.00)	13 (3.70)	133 (37.50)	176 (49.60)	33 (9.30)	3.64 (มาก)	0.69
5.ผลผลิตที่ได้จากการทำเกษตรของประเทศไทยสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้	2 (0.60)	3 (0.80)	116 (32.70)	146 (41.10)	88 (24.80)	3.88 (มาก)	0.80
6.อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี	0 (0.00)	20 (5.60)	115 (32.40)	149 (42.00)	71 (20.00)	3.76 (มาก)	0.83
7.อาชีพด้านเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้	0 (0.00)	22 (6.20)	99 (27.90)	179 (50.40)	55 (15.50)	3.75 (มาก)	0.78
8.ผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าได้	8 (2.30)	14 (3.90)	84 (23.70)	143 (40.30)	106 (29.9)	3.91 (มาก)	0.94
9.อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่ลงทุนน้อย	1 (0.30)	35 (9.90)	116 (32.70)	150 (42.30)	53 (14.90)	3.61 (มาก)	0.86
10.ผลผลิตจากอาชีพเกษตรกรมีราคาดี	1 (0.30)	42 (11.80)	115 (32.40)	162 (45.60)	35 (9.90)	3.52 (มาก)	0.83
11.อาชีพเกษตรกรสามารถให้ผลผลิตตอบแทนได้รวดเร็ว	1 (0.30)	23 (6.50)	111 (31.30)	156 (43.90)	64 (18.00)	3.72 (มาก)	0.84
12. ผลผลิตด้านการเกษตรสามารถหาตลาดจำหน่ายได้ไม่ยาก	4 (1.10)	22 (6.20)	85 (23.90)	168 (47.30)	76 (21.40)	3.81 (มาก)	0.84
13. อาชีพเกษตรกรสามารถใช้ผลผลิตมาบริโภคในครอบครัวทำให้ลดค่าใช้จ่าย	1 (0.30)	52 (14.60)	92 (25.90)	134 (37.70)	76 (21.40)	3.65 (มาก)	0.98

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็นทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ	ระดับทัศนคติ					ค่าเฉลี่ย (แปล ผล)	S.D.
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด		
	14. การทำอาชีพเกษตรกรรมสามารถแก้ปัญหา หนี้สินของครอบครัวเกษตรกรได้	4 (1.10)	30 (8.50)	77 (21.70)	184 (51.80)	60 (16.90)	3.74 (มาก)
15. อาชีพเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้ให้แก่ ชุมชนและครอบครัว	5 (1.40)	17 (4.80)	83 (23.40)	140 (39.40)	110 (31.00)	3.93 (มาก)	0.92
เฉลี่ยรวม						3.75 (มาก)	.487

หมายเหตุ :	4.21 – 5.00	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมากที่สุด
	3.41 – 4.20	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก
	2.61 – 3.40	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง
	1.81 – 2.60	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อย
	1.00 – 1.80	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

ผลการทดสอบสมมติฐาน

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานในการศึกษานี้ ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ประสบการณ์ในการทำ การเกษตรของบิดาและมารดา กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว รายได้จากการทำการเกษตรของครอบครัว การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว จำนวนพื้นที่ทำเกษตร การเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตร และความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในภาพรวมกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ตัวแปรดังกล่าวข้างต้น นำมาใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ตารางที่ 14) นอกจากนี้ได้คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแต่ละตัวแปร (ตารางที่ 15) ก่อนนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วย

การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน ใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation ; r) พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับต่ำ ตามเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระส่วนใหญ่ไม่มีค่าใกล้เคียงกับ 0.52 – 1.00 จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน (Muticollinearity) ดังนั้น ตัวแปรอิสระทั้ง 27 ตัวแปรสามารถนำไปวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณได้

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์
ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.
X ₁ เพศ	1.71	.453
X ₂ เกรดเฉลี่ยสะสม	2.21	.842
X ₃ อาชีพของบิดา	4.74	2.477
X ₄ อาชีพของมารดา	4.85	2.385
X ₅ ประสบการณ์ในการทำการเกษตรของบิดาและมารดา	1.34	.728
X ₆ กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว	4.29	1.445
X ₇ รายได้จากการทำการเกษตรของครอบครัว	1.29	.636
X ₈ การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว	0.78	.915
X ₉ จำนวนพื้นที่ทำเกษตร	1.45	.921
X ₁₀ การเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตร	3.58	.883
X ₁₁ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ปกครอง	1.32	.831
X ₁₂ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร	1.09	.297
X ₁₃ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากญาติพี่น้อง	1.01	.172
X ₁₄ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปู่ย่า/ตายาย	1.00	.050
X ₁₅ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน	1.02	.222
X ₁₆ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร	1.00	.000
X ₁₇ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง	1.01	.121
X ₁₈ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน	1.01	.099
X ₁₉ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ	1.02	.156
X ₂₀ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์	1.14	.574
X ₂₁ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์	1.01	.121
X ₂₂ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากแผ่นพับ	1.01	.157
X ₂₃ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนิตยสาร/วารสารเกษตร	1.01	.099
X ₂₄ การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Google	1.00	.086
X ₂₅ การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook	1.01	.099
X ₂₆ การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก YouTube	1.01	.157
X ₂₇ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	2.65	.893
Y ₁ ด้านเศรษฐกิจ	3.75	.487
Y ₂ ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม	4.30	1.475
Y ₃ ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม	3.88	.714
Y ₄ ด้านการพึ่งพาตนเอง	4.00	.671
Y ₅ ด้านสังคม	3.90	.540
Y ₆ ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม	3.97	.555
(Y ₁ +Y ₂ +Y ₃ +Y ₄ +Y ₅ +Y ₆)		

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	
Y ₁	1																						
Y ₂	.591**	1																					
Y ₃	.639**	.572**	1																				
Y ₄	.597**	.686**	.788**	1																			
Y ₅	.680**	.727**	.711**	.686**	1																		
Y ₆	.803**	.835**	.869**	.891**	.883**	1																	
X ₁	.007	.129*	.031	.226**	.067	.116*	1																
X ₂	.138**	.357**	.188**	.247**	.262**	.281**	.079	1															
X ₃	-0.99	-1.04	.013	.000	.005	-.040	.050	.000	1														
X ₄	.199*	.124*	.142**	.182**	.139**	.167**	.148**	.105*	.762**	1													
X ₅	.004	-.039	.020	-.021	-.007	-.011	-.034	-.124*	-.642**	-.617**	1												
X ₆	-.146**	-.013	-.065	-.054	-.064	-.077	.146**	.036	.559**	-.509**	-.522**	1											
X ₇	-.089	-.111*	-.029	-.068	-.075	-.086	-.017	-.040	-.579**	-.562**	.661**	-.497**	1										
X ₈	.009	-.158**	-.041	-.049	-.099	-.080	-.010	-.128*	-.695**	-.622**	.690**	-.644**	.606**	1									
X ₉	.010	-.111*	.016	-.017	-.054	-.037	-.073	-.079	-.643**	-.641**	.587**	-.580**	.785**	.622**	1								
X ₁₀	-.074	-.078	.007	-.035	-.096	-.062	-.085	-.182**	.221**	.164**	-.187**	.211**	-.118*	-.1359	-.116*	1							
X ₁₁	.028	-.070	.025	-.026	-.028	-.018	-.237**	-.007	-.278**	-.331**	.249**	-.387**	.285**	.302**	.334**	-.368**	1						
X ₁₂	-.229**	-.175**	-.278**	-.236**	-.225**	-.266**	.021	.073	-.253**	-.182**	.370**	-.129*	.345**	.254**	.178**	-.179**	.130*	1					
X ₁₃	-.055	-.075	-.087	-.108*	-.021	-.083	.060	-.061	-.063	-.069	.037	.046	.050	.053	.153**	.044	-.037	-.031	1				
X ₁₄	-.074	.015	-.022	-.094	-.023	-.048	-.081	-.014	.050	.049	-.026	.026	-.025	-.046	-.026	.026	-.021	-.018	-.005	1			
X ₁₅	-.098	-.120*	-.111*	-.119*	-.065	-.121*	.036	-.110*	-.141**	-.151**	.143**	.015	.063	.124*	.184**	.046	-.038	.046	.773**	-.005	1		
X ₁₆	.023	-.009	.037	.038	.013	.025	.093	-.110*	-.153**	-.072	.172**	.070	.025	.140**	.039	-.065	.037	.217**	-.013	-.008	.072	1	
X ₁₇	-.361**	-.328**	-.231**	-.245**	-.367**	-.352**	.086	-.087	-.159**	-.207**	.255**	.065	.402**	.170**	.358**	.063	-.053	.241**	.465**	-.007	.542**	-.019	
X ₁₈	-.380**	-.321**	-.213**	-.220**	-.414**	-.354**	.070	-.028	-.115*	-.169**	.230**	.053	.435**	.138**	.292**	.051	-.043	.313**	-.010	-.006	-.010	-.015	
X ₁₉	-.101	-.109*	-.190**	-.129*	-.204**	-.171**	.074	-.086	-.211**	-.198**	.052	0.38	-.029	.111*	.099	-.142**	.011	.053	.356**	-.009	.416**	.221**	
X ₂₀	-.088	.050	-.061	.018	-.073	-.032	.097	.193**	-.024	-.021	.049	.051	-.052	-.035	-.012	-.139**	.104	.081	.337**	-.014	.295**	.201**	
X ₂₁	-.101	-.088	-.131*	-.115*	-.100	-.125*	.038	-.087	-.177**	-.189**	.167**	.005	.004	.123*	.076	-.081	-.053	.098	.465**	-.007	.727**	.296**	
X ₂₂	-.069	-.046	-.107*	-.089	-.078	-.091	.066	-.067	-.123*	-.132*	-.004*	.050	.003	.259	.059	-.173**	-.041	-.035	.359**	-.005	.419**	.228**	
X ₂₃	-.085	-.075	-.119*	-.109*	-.078	-.110*	.070	-.092	-.137**	-.132*	.019	.053	.030	.081	.119*	-.124*	-.043	-.036	.573**	-.006	.668**	.177**	
X ₂₄	-.034	.019	-.033	-.017	-.008	-.017	-.007	-.012	-.137**	-.146**	.280**	-.124*	.003	.087	-.046	.057	-.001	.271**	-.009	-.005	.252**	.208**	
X ₂₅	.023	-.040	-.045	.002	-.024	-.020	-.047	-.028	-.158**	-.169**	.300**	-.094	-.051	.138**	.062	-.124*	-.043	-.313**	-.010	-.006	.216**	.396**	
X ₂₆	-.069	-.046	-.107*	-.089	-.078	-.091	.066	-.067	-.123*	-.132*	-.004	.050	.003	.059	.059	-.173**	-.041	-.035	.359**	-.005	.419**	.228**	
X ₂₇	.607**	.543**	.555**	.559**	.522**	.654**	.132*	.220**	-.055	.082	.044	-.159**	.089	-.073	.057	-.134*	.072	-.112*	.039	-.009	-.008	.004	

ตารางที่ 15 (ต่อ) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉	X ₂₀	X ₂₁	X ₂₂	X ₂₃	X ₂₄	X ₂₅	X ₂₆	X ₂₇
X ₁₇	1										
X ₁₈	.814**	1									
X ₁₉	.242**	-.018	1								
X ₂₀	.112*	-.028	.295**	1							
X ₂₁	.322**	-.014	.506**	.405**	1						
X ₂₂	.248**	-.011	.595**	.313**	.772**	1					
X ₂₃	.400**	-.011	.627**	.330**	.814**	.948**	1				
X ₂₄	-.012	-.010	-.016	.234**	.465**	-.009	-.010	1			
X ₂₅	-.014	-.011	.304**	.330**	.400**	-.011	-.011	.573**	1		
X ₂₆	.248**	-.011	.595**	.313*	.77299	1.00**	.948**	-.009	-.011	1	
X ₂₇	-.262**	-.311**	-.219**	.127*	.022	.028	.018	.053	-.041	.028	1

**มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 *มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมในภาพรวมของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงผลได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านการพึ่งพาตนเอง

โดยนำตัวแปรทั้ง 27 ตัวแปรไปเข้าสมการ เพื่อหาความเกี่ยวข้องตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ Stepwise ผลที่ได้คือ ค่า $F = 32.937$, Sig. of $F = 0.00$ หมายความว่า ตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.419 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเองของนักเรียน) ได้ร้อยละ 41.90 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 58.10 เป็นผลจากตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรต้นจำนวน 7 ตัวที่มีผลต่อตัวแปรตาม ดังนี้ ตัวแปรต้นที่มีผลเชิงบวกกับตัวแปรตาม คือ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน (X_{27}) เพศ (X_1) เกรดเฉลี่ย (X_2) การได้รับข้อมูลข่าวสารผ่าน Facebook (X_{25}) และตัวแปรต้นที่มีผลเชิงลบกับตัวแปรตาม คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากญาติพี่น้อง (X_{13}) ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากครูเกษตร (X_{12}) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ (X_{21}) (ตารางที่ 16)

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า หากไม่มีตัวแปรใดๆ ที่เกี่ยวข้อง (X มีค่าเป็นศูนย์) นักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเองเท่ากับ 4.014 และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติอาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเองสามารถนำเสนอได้ดังนี้

(1) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจาก Facebook (X_{25}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจาก Facebook มาก จะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเองมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook น้อยกว่าหรือรับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่นๆ อาจเนื่องจากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่าน Facebook จะมีความน่าสนใจ มีรูปแบบในการนำเสนอที่หลากหลายและดึงดูดความสนใจได้ดี เช่น มีคลิปวิดีโอในเรื่องหรือประเด็นต่าง ๆ มีการนำเสนอเนื้อหาทั้งที่เป็นข้อความ ภาพประกอบเสียง ในลักษณะของภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว มีการขายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากการเกษตรผ่านทางร้านค้าออนไลน์ นอกจากนั้น ผู้รับสารยังสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองหรือสอบถามข้อสงสัยต่าง ๆ ได้โดยตรงกับผู้ส่งสาร ทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างกันจนสร้างความเข้าใจได้ดี ซึ่งจะทำให้ นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศันสนีย์ กระจำนอม (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และรายงานว่า ทายาทเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ เจ้าหน้าที่

การเกษตรผู้ปกครอง หรือสื่ออื่น ๆ จะทำให้มีแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

(2) ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน (X_{27}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมการพึ่งพาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเองมากกว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีความรู้สึกชื่นชอบในงานด้านการเกษตร เพราะเป็นอาชีพที่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ ทำให้มีรายได้เสริมทั้งระหว่างที่เรียนและเป็นรายได้เสริมของครอบครัว รวมถึงการเกษตรจะสร้างความรู้สึกถึงการมีความมั่นคงทางอาหารและทางรายได้ให้แก่ครอบครัวของนักเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ นงนุช โกสีย์รัตน์ (2553) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการความมั่นคงในชีวิต เช่น ความมั่นคงในอาชีพ ความมั่นคงในด้านรายได้ของครัวเรือนทำให้ตนเองนั้นรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิต

(3) เพศ (X_1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีเพศหญิงจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนเพศชาย อาจเนื่องจากการทำเกษตรกรรมมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การผลิตไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล การเลี้ยงสัตว์ การแปรรูปผลผลิตหรือการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ รวมถึงการจะหน่วยหรือประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งปกติแล้วเพศหญิงจะมีความละเอียดลออ ให้ความใส่ใจในรายละเอียดมากกว่าเพศชาย ทำให้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมที่นักเรียนเพศหญิงจะเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากกว่านักเรียนเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับ อรนิภา สีคุณน้ำเที่ยง และ ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2560) ที่ทำการวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรในอนาคตของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นในจังหวัดอุดรธานี และพบว่า เพศหญิงมีแรงจูงใจการประกอบอาชีพเกษตรกรรมสูงกว่าเพศชาย เนื่องจากมีความชอบในการทำการเกษตรและยังต้องการความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองอีกด้วย

(4) เกรดเฉลี่ย (X_2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมากจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเองมากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยน้อย อาจเนื่องจากนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมักจะมีลักษณะนิสัยใฝ่รู้ กระตือรือร้น ที่จะเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ อยู่เสมอ ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารมาก และหากเป็นผู้ที่มีความสนใจด้านการเกษตรก็จะทำให้มีแรงจูงใจในการแสวงหาข้อมูลมากขึ้น ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจนอาจจะเป็นเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอนาคตได้ในขณะที่ ประกิต สอนงาม (2535) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุรินทร์ และพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ เช่น งานวิชาการ แพทย์ นักกฎหมาย นักปกครอง ทหาร ตำรวจ ขณะที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักเลือกอาชีพเกี่ยวกับงานช่างต่างๆ การค้า เกษตรกรรม

(5) ญาติพี่น้อง (X_{13}) ครูเกษตร(X_{12}) และหนังสือพิมพ์(X_{21}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากญาติพี่น้อง ครูเกษตร หนังสือพิมพ์มาก จะมีทัศนคติในทางลบต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านการพึ่งพาตนเองมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่นๆ อาจเนื่องจากนักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากทั้ง 3 แหล่ง เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในทางลบมากกว่าข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในเชิงบวก เช่น ราคาผลผลิตที่ตกต่ำ ราคาปัจจัยการผลิตที่สูง ผลผลิตล้นตลาด ปัญหาการเข้าทำลายของศัตรูพืช ข่าวสารเกี่ยวกับภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเกษตร ทำให้ทัศนคติของนักเรียนเป็นไปในทางลบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และได้รายงานผลการศึกษาว่า ทายาทเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็หนังสือวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ เจ้าหน้าที่การเกษตรผู้ปกครอง หรือสื่ออื่น ๆ จะทำให้มีแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพล (Beta) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านการพึ่งพาตนเอง มากที่สุด คือ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (Beta = 0.495) รองลงมา คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook (Beta = 0.304) เพศ (Beta = 0.165) และเกรดเฉลี่ยสะสม (Beta = 0.130) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านการพึ่งพาตนเอง

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Beta	t	Sig.
(Constant)	4.014		6.386	0.000
ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X_{27})	0.367	0.495	11.709	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X_{12})	-0.515	-0.234	-5.407	0.020*
เพศ (X_1)	0.243	0.165	4.005	0.001**
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากญาติพี่น้อง (X_{13})	-0.288	-0.078	-1.660	0.098 ^{ns}
เกรดเฉลี่ยสะสม (X_2)	0.104	0.130	3.100	0.002**
การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook (X_{25})	0.986	0.304	3.243	0.001**
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ (X_{21})	-0.646	-0.124	-2.398	0.017*

F = 32.937, Sig. of F = .000, SE_{est} = 0.513, Durbin-Watson = 1.958, R = 0.658, R² = 0.419

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว จึงสรุปสมการถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านการพึ่งพาตนเอง ได้ดังนี้

$$Y_1 = a + b_{27}X_{27} + b_{12}X_{12} + b_1X_1 + b_{13}X_{13} + b_2X_2 + b_{25}X_{25} + b_{21}X_{21}$$

$$Y_1 = 4.014 + 0.367 (X_{27}) - 0.515 (X_{12}) + 0.243 (X_1) - 0.288 (X_{13}) + 0.104 (X_2) + 0.986 (X_{25}) - 0.646 (X_{21})$$

$$Y_1 = 4.014 + 0.367 (\text{ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม}) - 0.515 (\text{การได้รับข้อมูลข่าวจากครูเกษตร}) + 0.243 (\text{เพศ}) - 0.288 (\text{ญาติพี่น้อง}) + 0.104 (\text{เกรดเฉลี่ยสะสม}) + 0.986 (\text{Facebook}) - 0.646 (\text{หนังสือพิมพ์})$$

2) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม

เมื่อนำตัวแปรทั้ง 27 ตัวเข้าไปในสมการเพื่อหาความเกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรแล้วคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าค่า $F = 36.335$, Sig. of $F = 0.41$ หมายความว่ามีความสัมพันธ์อย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.473 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม) ได้ร้อยละ 47.30 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัว พบว่ามีจำนวน 4 ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน (X_{27}) เกรดเฉลี่ย (X_2) อาชีพของมารดา (X_4) ประสบการณ์การทำเกษตรของครอบครัว (X_5) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากเกษตรกรตัวอย่าง (X_{17}) การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว (X_8) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากครูเกษตร (X_{12}) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ปกครอง (X_{11}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม (ตารางที่ 17)

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน พบว่า หากไม่มีตัวแปรใดๆ ที่เกี่ยวข้อง (X มีค่าเป็นศูนย์) นักเรียนจะมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม เท่ากับ 4.472 และปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม สามารถนำเสนอได้ดังนี้

(1) ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X_{11}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากจะมีทัศนคติที่ดีด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาจเนื่องจาก นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีจะมีความรู้สึกว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อครอบครัว ชุมชน และสังคมในประเทศไทย เพราะกิจกรรมทางการเกษตรเป็นกิจกรรมที่คนส่วนใหญ่ในสังคมให้ความสนใจ ทั้งการยึดเป็นอาชีพหลักหรือเป็นอาชีพเสริมสำหรับครอบครัว เพราะการทำเกษตรก่อให้เกิดผลผลิตที่สามารถใช้เป็นแหล่งอาหารสำหรับบริโภค เป็นแหล่งรายได้เพื่อหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว โดยการนำผลผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายในหลายลักษณะทั้งผลผลิตสดและแปรรูป ซึ่งเป็นการสร้างผลตอบแทนที่มากขึ้นได้ จึงสร้างความมั่นคงในชีวิตได้ สอดคล้องกับ หนึ่งฤทัย เจียรพงษ์วัฒน์ (2546) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้นำเสนอไว้ว่า ความต้องการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนจะดูจากครอบครัว การเลือกอาชีพตามพ่อแม่ หรือเลือกตามสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว อาจเป็นเพราะ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพของครอบครัวที่

ทำกันมาอย่างช้านานและสืบทอดมาสู่คนรุ่นหลัง ทำให้คนรุ่นหลังได้สัมผัสและได้เรียนรู้ถึงวิธีการทางการเกษตร จนทำให้คนรุ่นหลังเริ่มให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น

(2) เกรดเฉลี่ยสะสม (X_2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อย อาจเนื่องจากนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากมักจะมีความสนใจในการแสวงหาความรู้ในเรื่องที่สนใจหรือเกี่ยวข้องกับความสนใจมากกว่าทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ มากกว่า ได้รับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในทางการเกษตรที่ทำให้เห็นความแตกต่างของการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอดีตจนถึงปัจจุบัน ข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันยังแสดงให้เห็นความสำเร็จของบุคคลที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพได้ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติในทางบวกและเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ประกิจ สอนงาม (2535) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุรินทร์ และพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ เช่น งานวิชาการ แพทย์ นักกฎหมาย นักปกครอง ทหาร ตำรวจและขณะที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักเลือกอาชีพเกี่ยวกับงานช่างต่างๆ การค้าและเกษตรกรรม

(3) อาชีพของมารดา (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพอื่นๆ อาจเนื่องจากการมีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้คลุกคลีกับการทำกิจกรรมทางดารเกษตร จนเกิดความผูกพัน ในครอบครัวที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ผู้หญิงในครอบครัวมักจะเป็นผู้ช่วยเหลือในกิจกรรมที่ต้องใช้แรงงานมาก ๆ แต่มักจะรับผิดชอบในกิจกรรมที่ใช้แรงงานทางการเกษตรน้อยกว่าหรือเป็นกิจกรรมด้านการบริหารจัดการ เช่น การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การตลาด ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถให้ลูกหลานเข้าไปมีส่วนร่วมได้ ซึ่งเป็นการปลูกฝังให้เกิดการเรียนรู้และซึมซับตลอดจนสร้างความรู้สึกที่ดีต่อการทำการเกษตรได้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครอบครัวที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาเป็นระยะเวลาานานจะเกิดการส่งต่อหรือถ่ายทอดความรู้ ความคิด จากรุ่นเดิมสู่รุ่นใหม่ต่อกันมาจึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีและมีความภาคภูมิใจในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ หนึ่งฤทัย เจริญวงศ์วัฒน์ (2546) ที่รายงานผลจากการศึกษา เรื่อง ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไว้ว่าความต้องการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนจะดูจากครอบครัว การเลือกอาชีพตามพ่อแม่ หรือเลือกตามสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว อาจเป็นเพราะ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพของครอบครัวที่ทำกันมาอย่างช้านานและสืบทอดมาสู่คนรุ่นหลัง ทำให้คนรุ่นหลังได้สัมผัสและได้เรียนรู้ถึงวิธีการทางการเกษตร จนทำให้คนรุ่นหลังเริ่มมีทัศนคติที่ดีและให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น

(4) ประสิทธิภาพทำการเกษตรของครอบครัว (X_5) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพมากในการทำเกษตรจะมีทัศนคติที่ดีในด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าครอบครัวที่มีประสิทธิภาพทำการเกษตรน้อย อาจเนื่องจากครอบครัวทำการเกษตรมาเป็นระยะเวลาานานทำให้นักเรียนมีประสบการณ์และมีความคุ้นเคยเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม มีความเข้าใจว่าเป็นอาชีพหลักของครอบครัว สามารถสร้างรายได้หาเลี้ยงครอบครัวได้ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในครอบครัวมีความสะดวกสบายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ที่พบว่า ครอบครัวของทายาทเกษตรที่ทำการเกษตรมาเป็นระยะเวลาานานจะมีแรงจูงใจต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัวเพราะอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของครอบครัว สามารถสร้างรายได้หาเลี้ยงครอบครัวได้

(5) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากเกษตรกรตัวอย่าง (X_{17}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากเกษตรกรตัวอย่างมากจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่นๆ อาจเป็นเพราะการถ่ายทอดประสบการณ์ของเกษตรกรตัวอย่างโดยส่วนมากจะมีเนื้อหาที่ผสมผสานกันระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลวหรือปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่ผู้เล่าได้ประสบมา การเรียงลำดับความคิดของนักเรียนหรือการทำความเข้าใจต่อเนื้อหาที่ได้รับอาจจะไม่ง่าย ทำให้รู้สึกว่าการทำการเกษตรเป็นเรื่องที่ไม่น่าสนใจหรือไม่น่าทำเป็นอาชีพ ประกอบกับเกษตรกรตัวอย่างส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีอายุมาก การทำอาชีพเกษตรของเกษตรกรเหล่านั้นยังเป็นการทำการเกษตรในแบบดั้งเดิมซึ่งเน้นแรงงานเป็นหลัก ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องทุ่นแรงรวมทั้งนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการทำการเกษตรเหมือนอย่างในปัจจุบันนี้ ทำให้ความรู้สึกว่าการทำการเกษตรเป็นงานหนัก ปัญหาอุปสรรคมาก และเมื่อได้ผลผลิตแล้วราคาของผลผลิตทางการเกษตรมักจะประสบปัญหาด้านราคาตกต่ำ ซึ่งเป็นข่าวสารข้อมูลที่มีการนำเสนออยู่บ่อยครั้ง หรือวิธีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรตัวอย่างนั้น อาจเข้าใจได้ยากหรือข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรไม่เพียงพอ อาจส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้รายงานว่ายาทเกษตรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ เจ้าหน้าที่การเกษตรผู้ปกครอง หรือสื่ออื่น ๆ จะทำให้มีแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

(6) การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ครอบครัวของนักเรียนที่มีการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรมากจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าครอบครัวของนักเรียนที่ถือครองพื้นที่ทำการเกษตรน้อยอาจเนื่องจาก อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความอดทนเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงอย่างมาก ทำให้เกิดความเหน็ดเหนื่อยในการทำอาชีพในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(7) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากครูเกษตร (X_{12}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากครูเกษตรมากจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่นๆ อาจเนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญที่ให้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งความคิดต่อเรื่องต่าง ๆ แก่นักเรียน แต่ข้อมูลที่นักเรียนได้รับจากครูอาจจะมีส่วนที่เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของครูร่วมอยู่ด้วย ซึ่งทำให้ ข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับอาจจะไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นจริงทั้งหมด รวมทั้งถ่ายทอดทัศนคติเกี่ยวกับด้านการเกษตรจากครูเกษตร

(8) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากผู้ปกครอง (X_{11}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากผู้ปกครองมากจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่นๆ อาจเนื่องจาก ตัวผู้ปกครองนั้นไม่ต้องการให้ลูกหลานประกอบอาชีพเกษตรกรรมเนื่องจากเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรง ความอดทน ทำให้เหนื่อย ประกอบกับตัวนักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ปกครองในทางลบ เช่น ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ โรคและแมลงศัตรูพืช ราคาตกต่ำ ซึ่งอาจส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียน ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีอาชีพเกษตรกรรมได้

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพล (Beta) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม มากที่สุด คือ อาชีพของมารดา (Beta = 0.240) รองลงมาคือ ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (Beta = 0.046) การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว (Beta = 0.038) เกรดเฉลี่ยสะสม (Beta = 0.028) ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (Beta = 0.027) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ปกครอง (Beta = -0.086) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (Beta = -0.147) และ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรตัวอย่าง (Beta = -0.189) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Beta	t	Sig.
(Constant)	4.472	0.256	17.485	0.000
ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X_{11})	0.228	0.027	8.476	0.000***
เกรดเฉลี่ยสะสม (X_2)	0.153	0.028	5.555	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง (X_{17})	-0.835	-0.189	-4.485	0.000***
การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว (X_8)	-0.163	0.038	-0.265	0.000***
อาชีพของมารดา (X_4)	0.057	0.240	3.682	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X_{12})	-0.273	-0.147	-3.372	0.001**
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ปกครอง (X_{11})	-0.057	-0.086	-2.055	0.041*
ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (X_5)	0.094	0.046	2.051	0.041*

F = 36.335, Sig. of F = 0.041, SE_{est} = 0.4138, Durbin-Watson = 2.068, R = 0.696, R² = 0.473

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว จึงสรุปสมการถดถอยพหุของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_2 &= a + b_{11}X_{11} + b_2X_2 + b_{17}X_{17} + b_8X_8 + b_4X_4 + b_{12}X_{12} + b_{11}X_{11} + b_5X_5 \\
 Y_2 &= 4.472 + 0.228 (X_{11}) + 0.153 (X_2) - 0.835 (X_{17}) - 0.163 (X_8) \\
 &+ 0.057 (X_4) - 0.273 (X_{12}) - 0.057 (X_{11}) + 0.094 (X_5) \\
 Y_2 &= 4.472 + 0.228 (\text{ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม}) + \\
 &0.153 (\text{เกรดเฉลี่ยสะสม}) - 0.835 (\text{การได้รับข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง}) - 0.163 (\text{การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว}) + 0.057 (\text{อาชีพของมารดา}) - 0.273 (\text{การได้รับข่าวสารจากครูเกษตร}) - 0.057 (\text{การได้รับข่าวสารจากผู้ปกครอง}) + 0.094 (\text{ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว})
 \end{aligned}$$

3) การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม

โดยนำตัวแปรทั้ง 27 ตัวแปรเข้าไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าค่า $F = 32.746$, Sig. of $F = 0.004$ หมายความว่ามีความสัมพันธ์อย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.418 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม) ได้ร้อยละ 41.80 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรจำนวน 7 แปรที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน (X_{27}) การได้รับข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร (X_{16}) เกรดเฉลี่ย (X_2) ประสบการณ์การทำเกษตรของครอบครัว (X_5) อาชีพของมารดา (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกและ การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากครูเกษตร (X_{12}) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (X_{20}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม (ตารางที่ 18)

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า หากไม่มีตัวแปรใดๆ ที่เกี่ยวข้อง (X มีค่าเป็นศูนย์) นักเรียนจะมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรมเท่ากับ 3.211 และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติอาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม สามารถนำเสนอได้ดังนี้

(1) ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X_{27}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาจเนื่องจากนักเรียนมีความรู้สึกที่อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สามารถเป็นแหล่งอาหารของครอบครัวจากผลผลิตทางการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผลผลิตสดและผลผลิตแปรรูป นอกจากนี้ การประกอบอาชีพเกษตรกรรมยังสร้าง

รายได้ทั้งในลักษณะของรายได้หลักและรายได้เสริมให้ครัวเรือนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในหลายลักษณะ เช่น การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร การเป็นศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร เป็นต้น

(2) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากนักวิชาการเกษตร (X_{16}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากนักวิชาการเกษตรจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข่าวสารจากช่องทางอื่นๆ อาจเนื่องจากนักวิชาการเกษตรเป็นสื่อบุคคลที่สามารถถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสารทางการเกษตรได้จากประสบการณ์จริงของตัวเอง และเป็นการถ่ายทอดความรู้ในลักษณะของการเผชิญหน้า (face to face) กับนักเรียนโดยตรงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน นอกจากคำพูดแล้วการสื่อสารด้วยวิธีนี้ยังสามารถสื่อสารผ่านอวัจนภาษาต่าง ๆ เช่น ท่าทาง สีหน้า น้ำเสียง ได้อีกด้วยซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่นักวิชาการเกษตรถ่ายทอดออกมาได้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนทำให้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมได้

(3) เกรดเฉลี่ยสะสม (X_2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยน้อย อาจเนื่องจากนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมากจะมีความสนใจในการหาข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรมเพิ่มเติมในเรื่องที่สนใจเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรมทำให้ทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ความสำคัญและประโยชน์ของอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผู้ประกอบการ หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ แนวทางหรือนโยบายที่สนับสนุนการทำการเกษตร เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลทำให้ นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเกษตรได้

(4) ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (X_5) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ครอบครัวมีประสบการณ์ทำการเกษตรมากจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม มากกว่านักเรียนในครอบครัวที่มีประสบการณ์ทำการเกษตรน้อย อาจเนื่องจากนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมมีครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก จึงเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้เรียนรู้การทำการเกษตรในทุกขั้นตอน การทำการเกษตรในหลายลักษณะ เห็นปัญหาและวิธีแก้ปัญหาทางการเกษตรของครอบครัว มาเป็นระยะเวลาานาน จึงเป็นประสบการณ์จริงที่ทำให้ นักเรียนเหล่านี้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร และมองเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงสามารถหาเลี้ยงครอบครัวให้มีชีวิตที่ดีขึ้นได้

(5) อาชีพของมารดา (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่ต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ อาจเนื่องมาจาก การมีมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม นักเรียนจะเห็นว่าอาชีพของมารดาเป็นอาชีพที่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ ทำให้ครอบครัวมีรายได้ มีความมั่นคง มีความสามารถส่งเสียตนเองให้เรียนต่อได้ มีเงินทุนในการดำเนินชีวิต ซึ่งอาจส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้สึกดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

(6) การได้รับข่าวสารการเกษตรจากครูเกษตร (X_{12}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากครูเกษตรจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม ในด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจาก การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตรนักเรียนต้องมีคาบเรียนหรือกิจกรรมด้านการเกษตรของโรงเรียนเท่านั้นทำให้มีเวลาไม่มากพอที่จะให้ข้อมูลข่าวสารทั้งหมดได้อย่างละเอียด และอาจเป็นไปได้ว่าการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของครูเกษตรอาจมีความเข้าใจยาก ไม่ลึกซึ้งมากพอที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องและถ่องแท้ นอกจากนี้ การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของครูเกษตรอาจจะไม่เหมาะสมกับระยะเวลาที่สอน ประกอบกับขาดการสนับสนุนจากโรงเรียนให้มีกิจกรรมทางการเกษตรขึ้นในโรงเรียนทำให้นักเรียนที่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติตามสิ่งที่ได้เรียนรู้จากครูเกษตร ซึ่งอาจส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

(7) การได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ (X_{20}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากโทรทัศน์จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจากนักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านโทรทัศน์ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารในด้านปัญหาเกี่ยวกับการทำการเกษตรมากกว่า เช่น ราคาปัจจัยการผลิตที่สูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาโรคและแมลงระบาด แม้ว่ารายการโทรทัศน์จะมียุทธศาสตร์ที่ให้ความรู้ด้านการเกษตร และรายการที่แสดงถึงความสำเร็จของผู้ที่อยู่ในภาคการเกษตร ทั้งที่เป็นเกษตรกรรายคน กลุ่มหรือองค์กรทางการเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ตาเวลาของการนำเสนอรายการเหล่านี้เป็นเวลาที่นักเรียนทำกิจกรรมอื่น เช่น อยู่ระหว่างการเรียน ต้องช่วยงานครอบครัว หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ทำให้นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร น้อยจากสื่อโทรทัศน์ ซึ่งอาจส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพล (Beta) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม มากที่สุด คือ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (Beta = 0.484) รองลงมาคือ ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (Beta = 0.211) เกรดเฉลี่ยสะสม (Beta = 0.146) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร (Beta = 0.134) อาชีพของมารดา (Beta = 0.013) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนิตยสาร/วารสารเกษตร (Beta = -0.087) การได้รับข้อมูล

ข่าวสารจากโทรทัศน์ (Beta = -0.131) และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (Beta = -0.306) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Beta	t	Sig.
(Constant)	3.211		10.038	0.000
ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X ₂₇)	0.304	0.484	11.264	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X ₁₂)	-0.571	-0.306	-6.681	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนิตยสาร/วารสารเกษตร (X ₂₃)	-0.472	-0.087	-1.852	0.052 ^{ns}
การได้รับข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร (X ₁₆)	0.550	0.134	3.084	0.002**
เกรดเฉลี่ยสะสม (X ₂)	0.098	0.146	3.299	0.001**
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (X ₂₀)	-0.126	-0.131	-2.901	0.004**
ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (X ₅)	0.159	0.211	3.273	0.000***
อาชีพของมารดา (X ₄)	0.156	0.013	2.938	0.004**

F = 32.746, Sig. of F = 0.004, SE_{est} = 0.436, Durbin-Watson = 2.071, R = 0.656, R² = 0.418

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว จึงสรุปสมการถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม ได้ดังนี้

$$Y_3 = a + b_{27}X_{27} + b_{12}X_{12} + b_{23}X_{23} + b_{16}X_{16} + b_2X_2 + b_{20}X_{20} + b_5X_5 + b_4X_4$$

$$Y_3 = 3.211 + 0.034 (X_{27}) - 0.571 (X_{12}) - 0.472 (X_{23}) + 0.550 (X_{16}) + 0.098 (X_2) - 0.126 (X_{20}) + 0.159 (X_5) + 0.156 (X_4)$$

$$Y_3 = 3.211 + 0.034 (\text{ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม}) - 0.571 (\text{การได้รับข่าวสารจากครูเกษตร}) - 0.472 (\text{การได้รับข่าวสารจากนิตยสาร/วารสารเกษตร}) + 0.550 (\text{การได้รับข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร}) + 0.098 (\text{เกรดเฉลี่ยสะสม}) - 0.126 (\text{การได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์}) + 0.159 (\text{ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว}) + 0.156 (\text{อาชีพของมารดา})$$

4) การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านสังคม

โดยนำตัวแปรทั้ง 27 ตัวเข้าสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าค่า F = 41.548, Sig. of F = 0.000 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปแบบเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R²) ปรากฏว่า R² มีค่าเท่ากับ 0.445 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม) ได้ร้อยละ 44.50 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัว พบว่ามีตัวแปรจำนวน 7 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X₂₇) เกรดเฉลี่ยสะสม

(X_2) ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (X_5) อาชีพของมารดา (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงบวก และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน (X_{1a}) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (X_{2b}) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X_{12}) มีความสัมพันธ์เชิงลบ (ตารางที่ 19)

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า หากไม่มีตัวแปรใดๆ ที่เกี่ยวข้อง (X มีค่าเป็นศูนย์) นักเรียนจะมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านสังคมเท่ากับ 4.442 และปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านสังคม สามารถนำเสนอได้ดังนี้

(1) ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X_{27}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 . ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านสังคมมากกว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอาจเนื่องจาก นักเรียนมีความรู้สึกที่ว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญกับประเทศเป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยอมรับจากสังคม ประกอบกับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ในปัจจุบัน ที่มีการนำเสนอข้อมูลทางการเกษตรในหลากหลายรูปแบบ นักเรียนจึงสามารถแสวงหาข้อมูลและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในประเด็นที่สนใจได้ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจได้อีกประการหนึ่ง

(2) เกรดเฉลี่ยสะสม (X_2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านสังคมมากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยน้อย อาจเนื่องจาก นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากอาจจะมีความใฝ่รู้ กระตือรือร้นในการเรียนรู้และแสวงหาข่าวสารทางการเกษตรที่สนใจมากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยน้อย ทำให้ได้รับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในหลายด้าน รวมทั้งด้านผลกระทบที่มีต่อสังคมได้มากและชัดเจน เช่น สร้างรายได้เข้าประเทศ ความต้องการผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของคู่ค้า ราคาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในประเทศต่าง ๆ ตลอดจนนโยบายด้านการเกษตรทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับจะมีผลกระทบต่อความคิดและความรู้สึกของนักเรียนก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีได้

(3) ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (X_5) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ครอบครัวมีประสบการณ์ทำการเกษตรจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านสังคมมากกว่าครอบครัวที่ไม่มีประสบการณ์ทำการเกษตร อาจเนื่องจาก นักเรียนที่ครอบครัวที่มีประสบการณ์ทำการเกษตรจะมีความคุ้นเคยกับอาชีพเกษตรกรรมมากกว่า เนื่องจากบุคคลในครอบครัวหรือชุมชนที่อาศัยได้มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมทางการเกษตรทำให้ลูกหลานคุ้นเคยและมีความผูกพันกับอาชีพเกษตรกรรมเพราะเป็นอาชีพหรือเป็นกิจกรรมของครอบครัวประกอบกับพื้นที่ใกล้เคียงหรือชุมชนที่อาศัยอยู่มีการทำอาชีพเกษตรกรรมเหมือนกัน ซึ่งอาจส่งผลให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของสังคม

(4) อาชีพของมารดา (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของ ด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านสังคมมากกว่านักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพอื่นๆ อาจเนื่องจากอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่หาเลี้ยงครอบครัวได้ และนักเรียนอาจจะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเกษตรร่วมกับมารดา ทำให้ได้รับรู้และมีประสบการณ์ทางการเกษตรร่วมกัน จึงทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการทำการเกษตร

(5) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน (X_{19}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้านจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านสังคมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจากระยะเวลาในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารนั้นไม่เพียงพอต่อการทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกดีกับอาชีพเกษตรกรรม และในทางสังคมปราชญ์ชาวบ้านไม่ได้รับการยกย่องให้มีความเด่นชัดเหมือนบุคคลประเภทอื่น ๆ เช่น นักธุรกิจ นักกีฬา จึงไม่เห็นความสำคัญและความแตกต่างของการเป็นเกษตรกรทั่วไปและปราชญ์ชาวบ้าน ทำให้ไม่เกิดแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเกษตร

(6) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (X_{20}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านสังคมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากโทรทัศน์จะเป็นการนำเสนอข่าวสารทั้งภาพและเสียงในด้านที่ไม่ดีหรือเป็นปัญหาทางการเกษตรมากกว่าด้านที่ดี เช่น ปัญหาราคาผลผลิต ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช การขาดเงินทุนในการทำเกษตร การเรียกร้องความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม พายุรุนแรง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ส่งผลกระทบต่อทำการเกษตรหรือผลผลิตทางการเกษตร ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความยุ่งยาก ต้องเผชิญปัญหาที่ต้องใช้แรงงานและความอดทนสูง ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติในทางลบกับอาชีพเกษตรกรรม

(7) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X_{12}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของ ด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตรจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านสังคมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจากระยะเวลาในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสมกับระยะเวลาที่สอน และการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารมีความเข้าใจยาก ประกอบกับครูอาจจะมีการถ่ายทอดความคิดหรือทัศนคติส่วนตัวร่วมไปด้วย ซึ่งอาจส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพล (Beta) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสังคม มากที่สุด คือ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (Beta = 0.405) รองลงมาคือ เกรดเฉลี่ยสะสม (Beta = 0.222) ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (Beta = 0.214) อาชีพของมารดา (Beta = 0.139) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (Beta = -0.153) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (Beta = -0.170) และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน (Beta = -0.264)

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Beta	t	Sig.
(Constant)	4.442		16.807	0.000
ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X ₂₇)	0.244	0.405	9.202	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน (X ₁₈)	-1.372	-0.264	-5.974	0.000***
เกรตเฉลี่ยสะสม (X ₂)	0.144	0.222	5.256	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (X ₂₀)	-0.156	-0.170	-4.169	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X ₁₂)	-0.274	-0.153	-3.402	0.001**
ประสบการณ์ทำเกษตรของครอบครัว (X ₅)	0.154	0.214	3.875	0.000***
อาชีพของมารดา (X ₄)	0.032	0.139	2.728	0.007**

F = 41.548, Sig. of F = 0.000, SE_{est} = 0.408, Durbin-Watson = 2.195, R = 0.675, R² = 0.445

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว จึงสรุปสมการถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_4 &= a + b_{27}X_{27} + b_{18}X_{18} + b_2X_2 + b_{20}X_{20} + b_{12}X_{12} + b_5X_5 + b_4X_4 \\
 Y_4 &= 4.442 + 0.244 (X_{27}) - 1.372 (X_{18}) + 0.144 (X_2) - 0.156 (X_{20}) \\
 &- 0.274 (X_{12}) + 0.154 (X_5) + 0.032 (X_4) \\
 Y_4 &= 4.442 + 0.244 (\text{ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม}) \\
 &- 1.372 (\text{การได้รับข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน}) + 0.144 (\text{เกรตเฉลี่ยสะสม}) - 0.156 (\text{การได้รับข่าวสารโทรทัศน์}) \\
 &- 0.274 (\text{การได้รับข่าวสารจากครูเกษตร}) + 0.154 (\text{ประสบการณ์ทำเกษตรของครอบครัว}) + 0.032 (\text{อาชีพของมารดา})
 \end{aligned}$$

5) การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในด้านเศรษฐกิจ

โดยนำตัวแปรทั้ง 27 ตัวเข้าสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าค่า F = 42.133, Sig. of F = 0.000 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปแบบเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R²) ปรากฏว่า R² มีค่าเท่ากับ 0.511 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจของนักเรียน) ได้ร้อยละ 51.10 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัว มีตัวแปรจำนวน 9 ตัวที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ดังนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางบวกกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X₂₇) การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook (X₂₅) อาชีพของมารดา (X₄) ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางลบกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกษตรกรตัวอย่าง (X₁₇) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (X₂₀) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X₁₂) อาชีพของบิดา (X₃) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปู่ย่าตายาย (X₁₄) การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Google (X₂₄) ดังแสดงในตารางที่ 20

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า หากไม่มีตัวแปรใดๆ ที่เกี่ยวข้อง (X มีค่าเป็นศูนย์) นักเรียนจะมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 4.391 และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติอาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจ สามารถนำเสนอได้ดังนี้

(1) ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X_{27}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ไม่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาจเนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีความรู้สึกว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

(2) การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook (X_{25}) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเฟซบุ๊กจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมในด้านเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่นๆ อาจเนื่องจากเฟซบุ๊กเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ดึงดูดความสนใจได้ดี ประกอบกับสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจำหน่ายในรูปแบบร้านค้าออนไลน์ทำให้สามารถหารายได้ระหว่างเรียนหรือเวลาว่างได้ และยังสามารถสื่อสารกับเจ้าของกิจการหรือธุรกิจที่สนใจได้ ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สามารถซักถามปัญหาหรือข้อสงสัยได้ จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเฟซบุ๊กมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

(3) อาชีพของมารดา (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ อาจเนื่องจากนักเรียนได้เห็นแล้วว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ ทำให้ครอบครัวมีทุนในการดำเนินชีวิต ซึ่งอาจส่งผลต่อทัศนคติของนักเรียนได้

(4) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง (X_{17}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่างจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจากเกษตรกรตัวอย่างขาดเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารที่สามารถทำให้เข้าใจได้ง่าย ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้รับได้ และเกษตรกรตัวอย่างที่เห็นอาจจะไม่มีสถานะทางสังคมที่แตกต่างจากเกษตรกรคนอื่น ๆ จึงไม่ได้ช่วยทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

(5) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (X_{20}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ

ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจของการเกษตร เช่น ปัญหาการขาดผลผลิต ปัญหาการส่งออกสินค้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติของนักเรียนทำให้รู้สึกว่าการเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย จนทำให้เกิดทัศนคติไม่ดีได้

(6) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X_{12}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตรจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจากระยะเวลาและความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตรเป็นเพียงในระยะสั้น ๆ ระหว่างคาบเรียน ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะรับรู้ถึงรายละเอียดต่าง ๆ นอกจากนั้นการสร้างการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของนักเรียนยังเกิดขึ้นได้น้อย เช่น มีช่วงเวลากการลงมือปฏิบัติจริง ไม่มีการจำหน่ายผลผลิตที่ได้จากการเรียน ขาดการสนับสนุนในกิจกรรมทางการเกษตรจากโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติของนักเรียนได้

(7) อาชีพของบิดา (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพอื่น ๆ อาจเนื่องจากนักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม จะได้เห็นการทำกิจกรรมทางการเกษตรที่บิดาต้องทำซึ่งแม้ว่าจะสามารถหารายได้จาก การเกษตรเข้าสู่ครอบครัว แต่อาจไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายหรือชำระหนี้สินของครอบครัว ในช่วงที่ราคาของผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำรายได้ของครัวเรือนก็จะน้อยลงไปด้วย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติของนักเรียนทำให้มีความรู้สึกว่าการเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่เหนื่อยต้องใช้เวลาและต้องมีความอดทนสูง แต่ได้ผลตอบแทนต่ำ มีรายได้ก็น้อย

(8) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปู่ย่าตายาย (X_{14}) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากปู่ย่าตายายจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ อาจเนื่องจาก แม้อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของครอบครัวและมีการสืบทอดกันมาอย่างช้านานแต่ไม่สามารถแก้ปัญหาภาระหนี้สินของครอบครัวได้ เพราะอาชีพเกษตรกรรมมีปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาสภาพอากาศ ต้นทุนการผลิตที่สูง แต่ได้ผลตอบแทนต่ำทำให้มีรายได้เข้าสู่ครัวเรือนน้อย ซึ่งอาจส่งผลให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพล (Beta) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านเศรษฐกิจมากที่สุด คือ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (Beta = 0.540) รองลงมาคือ อาชีพของมารดา (Beta = 0.295) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเฟซบุ๊ก (Beta = 0.212) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปู่ย่าตายาย (Beta = -0.083) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง (Beta = -0.146) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (Beta = -0.175) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (Beta = -0.195) และอาชีพของบิดา (Beta = -0.346) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Beta	t	Sig.
(Constant)	4.391		9.513	0.000
ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X ₂₇)	0.294	0.540	13.410	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง (X ₁₇)	-0.557	-0.146	-3.545	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (X ₂₀)	-0.145	-0.175	-4.304	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X ₁₂)	-0.315	-0.195	-4.658	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook (X ₂₅)	0.992	0.212	4.359	0.000***
อาชีพของบิดา (X ₃)	-0.069	-0.346	-5.796	0.000***
อาชีพของมารดา (X ₄)	0.061	0.295	4.977	0.000***
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปู่ย่าตายาย (X ₁₄)	-0.771	-0.083	-2.223	0.027*

F = 42.133, Sig. of F = 0.000, SE_{est} = 0.345, Durbin-Watson = 2.071 R = 0.724, R² = 0.511

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว จึงสรุปสมการถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมด้านเศรษฐกิจ ได้ดังนี้

$$Y_5 = a + b_{27}X_{27} - b_{17}X_{17} - b_{20}X_{20} - b_{12}X_{12} + b_{25}X_{25} - b_3X_3 + b_4X_4 - b_{14}X_{14} - b_{24}X_{24}$$

$$Y_5 = 4.391 + 0.294 (X_{27}) - 0.557 (X_{17}) - 0.145 (X_{20}) - 0.315 (X_{12}) + 0.992 (X_{25}) - 0.069 (X_3) + 0.061 (X_4) - 0.771 (X_{14}) - 0.522 (X_{24})$$

$$Y_5 = 4.391 + 0.294 (\text{ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม}) - 0.557 (\text{การได้รับข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง}) - 0.145 (\text{การได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์}) - 0.315 (\text{การได้รับข่าวสารจากครูเกษตร}) + 0.992 (\text{การได้รับข่าวสารจาก Facebook}) - 0.069 (\text{อาชีพของบิดา}) + 0.061 (\text{อาชีพของมารดา}) - 0.771 (\text{การได้รับข่าวสารจากปู่ย่าตายาย})$$

6) การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในภาพรวม

โดยนำตัวแปรทั้ง 27 ตัวเข้าสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าค่า F = 44.096, Sig. of F = 0.000 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปแบบเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุแบบขั้นตอน (Multiple Coefficient of Determination, R²) ปรากฏว่า R² มีค่าเท่ากับ 0.572 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยรวมของนักเรียน) ได้ร้อยละ 57.20 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัว พบว่ามีตัวแปรจำนวน 11 ตัวที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน (X₂₇) อาชีพของมารดา (X₄) เกรดเฉลี่ยสะสม (X₂) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเฟซบุ๊ก Facebook (X₂₅) ประสบการณ์ทำเกษตรของครอบครัว (X₅) การได้รับข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร (X₁₆) และตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากครูเกษตร (X₁₂) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจาก

หนังสือพิมพ์ (X_{21}) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากโทรทัศน์ (X_{20}) การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากปราชญ์ชาวบ้าน (X_{18}) และ อาชีพของบิดา (X_3) (ตารางที่ 21)

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า หากไม่มีตัวแปรใดๆ ที่เกี่ยวข้อง (X มีค่าเป็นศูนย์) นักเรียนจะมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมในภาพรวมเท่ากับ 3.399 และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติอาชีพเกษตรกรรมในภาพรวม สามารถนำเสนอได้ดังนี้

1) ความต้องการประกอบอาชีพการเกษตร (X_{27}) พบว่า มีผลเชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 หมายความว่า นักเรียนที่มีความต้องการประกอบอาชีพการเกษตรมากจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมจะส่งผลให้มีการแสดงออกถึงความรู้สึกของตนเองในลักษณะของพฤติกรรม ซึ่งในที่นี้คือ ความต้องการที่จะประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม สอดคล้องกับ กมลฉัตร กลัดแก้ว (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของยุวเกษตรกร พบว่าการสนับสนุนจากผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่การเกษตร และการสนับสนุนจากทางโรงเรียน จะทำให้ยุวเกษตรกรมีความสนใจและให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรมดังนั้น การตอบสนองความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการทำการเกษตรจึงมีผลต่อทัศนคติของนักเรียน ทำให้หันมาสนใจการทำ การเกษตรหรือการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

2) อาชีพของมารดา (X_4) มีผลในเชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีประสบการณ์ ความคุ้นเคย และมีการเรียนรู้ในอาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่มีมารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ เนื่องจากเป็นอาชีพของครอบครัวที่นักเรียนคุ้นเคย และมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ซึ่งส่งผลต่อการมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนได้ สอดคล้องกับ หนึ่งฤทัย เจียรพงศ์วัฒน์ (2546) ที่ศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ พบว่า ความต้องการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนจะดูจากครอบครัว การเลือกอาชีพตามพ่อแม่ หรือเลือกตามสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว

3) เกรดเฉลี่ยของนักเรียน (X_2) มีผลเชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 หมายความว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูงจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม ซึ่งนักเรียนที่มีผลการเรียนดีมีโอกาสมากกว่าผู้ที่มีผลการเรียนไม่ดี ที่จะเลือกพัฒนาตัวเองเพื่อให้มีความรู้และทักษะประกอบอาชีพได้ตามความต้องการของตนเอง และสามารถใช้วิชาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้รับมาประกอบอาชีพและประสบความสำเร็จได้ในอนาคต สอดคล้องกับ หนึ่งฤทัย เจียรพงศ์วัฒน์ (2546) ที่ศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และพบว่า บุคคลที่มีผลการเรียนที่ดีมาก ๆ ในวิชาหนึ่ง อาจจะใช้ความรู้ในวิชานั้นเป็นหลักในการประกอบอาชีพ เช่น มีผลการเรียนในภาษาอังกฤษก็เลือกที่จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับนักแปลภาษา หรือล่าม และมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพได้มากขึ้น

4) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเฟซบุ๊ก (Facebook) (X_{25}) มีผลเชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า นักเรียนที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเฟซบุ๊กจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

จากสื่ออื่น ๆ เนื่องจากเฟซบุ๊กเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายและมีการใช้งานเป็นประจำทำให้มีโอกาสในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรได้มากกว่าสื่ออื่น ๆ สอดคล้องกับ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้รายงานจากผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพ เกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า ทายาทเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ เจ้าหน้าที่การเกษตร ผู้ปกครอง หรือสื่ออื่น ๆ

5) ประสพการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (X_5) มีผลเชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นักเรียนที่ครอบครัวมีประสพการณ์ทำการเกษตรจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม อาจเป็นเพราะนักเรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติช่วยเหลือครอบครัวทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำเกษตร ทำให้รู้สึกว่าการทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สำคัญต่อครอบครัว เนื่องจากมีความมั่นคง สามารถหารายได้จากการทำการเกษตรมาหาเลี้ยงครอบครัวได้ และนักเรียนมีโอกาสได้สัมผัสได้ลงมือปฏิบัติช่วยเหลือครอบครัวทำการเกษตร สอดคล้องกับ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้รายงานจากผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพ เกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า ครอบครัวของทายาทเกษตรกรที่ทำการเกษตรมาเป็นระยะเวลาานจะมีแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัว เนื่องจากการสืบทอดการทำการเกษตรให้ลูกหลานต่อกันมาเป็นทอด ๆ เป็นมรดกที่ได้รับจากบิดามารดา สามารถสร้างรายได้จากการทำการเกษตร มีเงินทุนในการทำการเกษตร

6) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร (X_{16}) มีผลเชิงบวกกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตรจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมที่ดีกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่เกษตรสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ทำให้นักเรียนเริ่มหันมาสนใจเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้รายงานจากผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า หากมีการจัดการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรให้มีความเหมาะสม มีความถูกต้องสามารถเข้าใจได้ง่าย มีความน่าสนใจก็ทำให้ข่าวสารส่งไปยังทายาทเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัว ดังนั้นการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรให้นักเรียน ควรมีการจัดการข้อมูลข่าวสารให้มีความถูกต้องเหมาะสม เข้าใจง่าย ทำให้ความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นจะทำให้นักเรียนหันมาสนใจอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

7) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (X_{12}) มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สามารถอธิบายได้ว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่ให้ข้อมูล ข่าวสาร รวมทั้งความคิดต่อเรื่องต่าง ๆ แก่นักเรียน แต่ข้อมูลที่นักเรียนได้รับจากครูอาจจะมีส่วนที่เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของครুর่วมอยู่ด้วย ซึ่งทำให้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่ได้รับอาจจะไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นจริงทั้งหมด รวมทั้งถ่ายทอดทัศนคติเกี่ยวกับด้านการเกษตรจากครูเกษตรด้วย หากได้รับข้อมูลจากครูเกษตรเพียงด้านเดียวอาจจะทำให้นักเรียนได้มุมมองไม่มาก

พอที่จะเกิดความรู้สึกต่ออาชีพเกษตรกรรมได้ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อทัศนคติของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Newsom และ Carrell (1995) ที่ได้นำเสนอปัจจัยที่ก่อให้เกิดทัศนคติและอธิบายว่า การเกิดทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบหลักประการหนึ่งคือ สิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social environment) ได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีต่อกันและกัน เช่น การเปิดรับข่าวสารกลุ่ม และบรรทัดฐานของกลุ่ม สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลและประสบการณ์ อย่างไรก็ตามผลที่ทดสอบได้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิเวศน์ อินตารัตน์ (2543) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของครูเกษตรต่อการส่งเสริมอาชีพเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด เชียงใหม่ และพบว่า บทบาทของครูเกษตรในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม ที่มีการวางแผนการถ่ายทอดความรู้ การติดตามประเมินผลสม่ำเสมอ การแนะนำการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นประจำ เช่น การจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอาชีพเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน จะสร้างทัศนคติที่ดีให้กับทายาทเกษตรกรได้

8) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ (X_{20}) และ โทรทัศน์ (X_{21}) มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ และ โทรทัศน์ จะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมน้อยกว่านักเรียนที่ได้รับข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากความไม่เข้าใจในรายละเอียดของสิ่งที่ผู้เขียนสื่อสารผ่านตัวอักษรและ จำนวนการได้รับข้อมูลข่าวสารอาจไม่เพียงพอ เนื่องจากนักเรียนมีประสบการณ์น้อย ข้อมูล ข่าวสารที่ได้รับจากหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์จึงไม่ได้ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ชัดเจน และหากเป็นการรับข่าวสารผ่านสื่อประเภทนี้เพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น เช่น เกษตรกรตัวอย่าง หรือสื่อออนไลน์อื่น ๆ อาจส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียน และทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมได้ อย่างไรก็ตามผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้รายงานผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า ทายาทเกษตรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ เจ้าหน้าที่การเกษตร ผู้ปกครอง หรือสื่ออื่น ๆ จะทำให้มีแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น นั่นคือ ควรให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลายและ มีความสม่ำเสมอในการได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมต่อนักเรียน

9) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน (X_{18}) มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการเกษตรจากปราชญ์ชาวบ้านจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมน้อยกว่านักเรียนที่ได้รับข่าวสารจากช่องทางอื่น ๆ อาจเป็นเพราะเนื้อหาหรือวิธีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของปราชญ์ชาวบ้านนั้น อาจเข้าใจได้ยาก วิธีการที่ชั่ยยทิดเนื้อหาไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรมหรือข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรไม่เพียงพอ จึงอาจส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียนและทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมได้ อย่างไรก็ตามผลที่ทดสอบได้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2559) ได้รายงานผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่อ

อาชีพเกษตรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า ทายาทเกษตรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ เจ้าหน้าที่การเกษตร ผู้ปกครอง หรือสื่ออื่น ๆ จะทำให้มีแรงจูงใจในการสานต่ออาชีพเกษตรกรรมของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ประชาชนชาวบ้านควรมีการวางแผนในการถ่ายทอดความรู้ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการถ่ายทอดให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

10) อาชีพของบิดา (X_3) มีผลในเชิงลบกับทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมน้อยกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพอื่น อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีบิดาอาชีพเกษตรกรรมจะได้เห็นหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเกษตรของบิดา และรู้สึกว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่เหนื่อยต้องใช้เวลาและความอดทน มีรายได้น้อยเมื่อเทียบกับอาชีพอื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อการมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนได้สอดคล้องกับ หนึ่งฤทัย เจียรพงค์วัฒน์ (2546) ที่ศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ พบว่า ความต้องการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนจะดูจากครอบครัว การเลือกอาชีพตามพ่อแม่ หรือเลือกตามสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพล (Beta) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของนักเรียนในภาพรวม มากที่สุด คือ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (Beta = 0.533) รองลงมาคือ อาชีพของมารดา (Beta = 0.277) เกรดเฉลี่ยสะสม (Beta = 0.194) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเฟซบุ๊ก (Beta = 0.131) ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (Beta = 0.119) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร (Beta = 0.082) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากประชาชนชาวบ้าน (Beta = -0.106) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ (Beta = -0.124) การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (Beta = -0.132) อาชีพของบิดา (Beta = -0.218) และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร (Beta -0.273) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยภาพรวม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Beta	t	Sig.
(Constant)	3.399		10.825	0.000
ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (X_{27})	0.287	0.533	13.630	0.000***
การได้รับข่าวสารจากครูเกษตร (X_{12})	-0.437	-0.273	-6.619	0.000***
เกรดเฉลี่ยสะสม (X_2)	0.112	0.194	5.071	0.000***
การได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ (X_{20})	-0.109	-0.132	-3.258	0.001**
การได้รับข่าวสารจาก Facebook (X_{25})	0.607	0.131	3.035	0.003**
การได้รับข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร (X_{16})	0.291	0.082	2.114	0.035*
การได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ (X_{21})	-0.472	-0.124	-2.996	0.003**
การได้รับข่าวสารจากประชาชนชาวบ้าน (X_{18})	-0.497	-0.106	-2.674	0.008**
ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว (X_5)	0.077	0.119	2.295	0.022*

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Beta	t	Sig.
อาชีพของมารดา (X ₄)	0.057	0.277	4.780	0.000***
อาชีพของบิดา (X ₃)	-0.043	-0.218	-3.672	0.000***

F = 44.096, Sig. of F = 0.000, SE_{est} = 0.321, Durbin-Watson = 2.407, R = .765, R² = .572

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว จึงสรุปสมการถดถอยพหุของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยภาพรวม ได้ดังนี้

$$Y_6 = a + b_{27}X_{27} + b_{12}X_{12} + b_2X_2 + b_{20}X_{20} + b_{25}X_{25} + b_{16}X_{16} + b_{21}X_{21} + b_{18}X_{18} + b_5X_5 + b_3X_3 + b_4X_4$$

$$Y_6 = 3.399 + 0.287 (X_{27}) - 0.437 (X_{12}) + 0.112 (X_2) - 0.109 (X_{20}) + 0.607 (X_{25}) + 0.291 (X_{16}) - 0.472 (X_{21}) - 0.491 (X_{18}) + 0.077 (X_5) + 0.057 (X_3) - 0.043 (X_4)$$

$$Y_6 = 3.399 + 0.287 (\text{ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม}) - 0.437 (\text{การได้รับข่าวสารจากครูเกษตร}) + 0.112 (\text{เกรดเฉลี่ย}) - 0.109 (\text{การได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์}) + 0.607 (\text{การได้รับข่าวสารจาก Facebook}) + 0.291 (\text{การได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร}) - 0.472 (\text{การได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์}) - 0.491 (\text{การได้รับข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน}) + 0.077 (\text{ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว}) + 0.057 (\text{อาชีพของบิดา}) - 0.043 (\text{อาชีพของมารดา})$$

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 3,180 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 355 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด และปลายเปิด ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่สูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.10 มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่างต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.51-3.00 มากที่สุด ส่วนมากบิดาและมารดามีอาชีพรับจ้างทั่วไป ครอบครัวมีประสบการณ์ทำการเกษตรน้อยกว่า 10 ปี ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรจึงไม่มีกิจกรรมทางการเกษตร นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 78.30 และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรด้านการเกษตร

5.1.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง

โดยภาพรวม นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เมื่อจำแนกแหล่งข่าวสารที่นักเรียนได้รับสามารถแยกได้เป็น 1) สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้ปกครอง ครูเกษตร และนักวิชาการเกษตร นักเรียนได้รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารนี้เฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ในด้านราคาผลผลิต การผลิตและจำหน่ายผลผลิต การดูแลและจัดการสวน 2) สื่อมวลชน สื่อที่นักเรียนได้รับข่าวสารมากที่สุดคือ โทรทัศน์ ประมาณ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ประเด็นข่าวสารที่ได้รับ คือ ข้อมูลด้านราคาผลผลิตทางการเกษตร วิธีการทำการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ 3) สื่อออนไลน์ นักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook และ YouTube ประมาณ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ประเด็นข่าวสารที่ได้รับคือ การจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรโดยช่องทางออนไลน์

5.1.3 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง

นักเรียนมีความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่นักเรียนต้องการมากที่สุดคือ ต้องการให้โรงเรียนมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น พื้นที่ทำการเกษตร วัสดุอุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ (ค่าเฉลี่ย 3.05) รองลงมาคือ ต้องการได้รับแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากผู้ที่มีประสบการณ์ เช่น เกษตรกรตัวอย่าง (ค่าเฉลี่ย 2.94) ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดอบรมและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสายอาชีพเกษตร (ค่าเฉลี่ย 2.90) ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 2.88) ต้องการเรียนรู้ทักษะในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.76) ต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพเสริมในอนาคต (ค่าเฉลี่ย 2.67) ต้องการเข้าร่วมกลุ่มหรือสถาบันทางการเกษตรเพื่อเป็นแนวทางการเลือกประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอนาคต (ค่าเฉลี่ย 2.65) ต้องการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.60) แต่นักเรียนต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.14) เช่นเดียวกับความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอนาคตเป็นอาชีพหลัก (ค่าเฉลี่ย 1.85) จะเห็นได้ว่า สิ่งที่นักเรียนต้องการให้มีการสนับสนุนจะเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ในโรงเรียน เช่น สนับสนุนด้านทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตรเพื่อช่วยฝึกทักษะทางการเกษตร จัดให้มีการอบรมหรือแนะนำการศึกษาต่อด้านการเกษตร เป็นต้น นอกจากนี้ผลจากการศึกษาพบว่า มีนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 25 ด้วยเหตุผลสำคัญคือ สามารถประกอบอาชีพอิสระได้เมื่อสำเร็จการศึกษา ขณะที่นักเรียนกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อด้านการเกษตรส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ไม่มีใจรักด้านการเกษตร

5.1.4 ศึกษาทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง

นักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพึ่งพาตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.98) รองลงมาคือ ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.96) ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.93) ด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.90) และด้านเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ตามลำดับ

1) ด้านการพึ่งพาตนเอง พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านการพึ่งพาตนเอง โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทำให้มีอาหารบริโภคในครัวเรือน มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทำให้สามารถลดรายจ่ายจากสินค้าเกษตรสำหรับการบริโภคในครอบครัว มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05) อาชีพเกษตรกรรมช่วยให้ครอบครัวนักเรียนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.99) และต่ำที่สุด คือ อาชีพเกษตรกรรมสามารถทำให้ครอบครัวหลุดพ้นจากความยากจน (ค่าเฉลี่ย 3.77) จะเห็นได้ว่าทัศนคติในด้านการพึ่งพาตนเอง นั้น เป็นประเด็นในด้านของการดำรงชีวิตของครัวเรือน เช่น มีอาหารบริโภค ลดรายจ่ายด้านการบริโภคของครัวเรือน ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2) ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากครอบครัว และชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.21) รองลงมา คือ คนไทยควรให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.05) อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีคุณค่า (ค่าเฉลี่ย 4.04) อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.03) อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ (ค่าเฉลี่ย 4.01) และต่ำที่สุด คือ ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.70) สำหรับความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรม เกิดจากอาชีพเกษตรกรรมได้รับการยอมรับทั้งจากครอบครัว ชุมชน และสังคม มากที่สุด จึงเป็นอาชีพที่น่าภูมิใจและคนไทยควรให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น

3) ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านความมั่นคงในอาชีพ โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมสามารถทำให้มีเงินเหลือสำหรับเก็บออมในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 4.01) รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรรมช่วยให้ครอบครัวประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตได้ในระยะยาว (ค่าเฉลี่ย 4.00) และต่ำที่สุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความยั่งยืนในระยะยาว มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.63) จะเห็นได้ว่า ความมั่นคงในทัศนคติของนักเรียนคือ การเงินมีเงินออมในครอบครัว และครอบครัวสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตได้

4) ด้านสังคม พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านสังคม โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมควรได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ค่าเฉลี่ย 4.07) รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรรมส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรักสามัคคี (ค่าเฉลี่ย 3.98) และคนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมควรหมั่นศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาอาชีพของตัวเอง (ค่าเฉลี่ย 3.97) และต่ำที่สุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทุกคนสามารถทำได้โดยไม่ต้องเรียนด้านการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.72) ทัศนคติของนักเรียนทางด้านสังคมของอาชีพเกษตรกรรม นักเรียนรู้สึกว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ควรได้รับการสนับสนุนจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพราะทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี ของคนในชุมชนเกษตร และเพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพ คนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมนี้ควรมีความใฝ่รู้ กระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในอาชีพของตนเอง

5) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจ โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลก (ค่าเฉลี่ย 4.01) รองลงมา คือ ผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าได้ (ค่าเฉลี่ย 3.91) และอาชีพเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.93) และต่ำที่สุด คือ ผลผลิตจากอาชีพเกษตรกรรมมีราคาดี (ค่าเฉลี่ย 3.52) ทัศนคติของนักเรียนในด้านเศรษฐกิจของอาชีพเกษตรกรรมจะให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจที่เป็นมหภาคมากกว่าเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค แต่ก็ยังคงคำนึงถึงชุมชนและครอบครัวด้วย เนื่องจากเป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคมที่นักเรียนสามารถเห็นความเกี่ยวข้องของอาชีพเกษตรกรรมในด้านเศรษฐกิจได้

5.1.5 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านการพึ่งพาตนเอง

เมื่อทำการทดสอบสมมุติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านการพึ่งพาตนเอง ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยที่มีผลเชิงบวกต่อทัศนคติของนักเรียนในด้านการพึ่งพาตนเอง ในเชิงบวก ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook และปัจจัยที่มีผลเชิงลบกับทัศนคติของนักเรียน คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร และหนังสือพิมพ์

5.1.6 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม

ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม ในเชิงบวก ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เกรดเฉลี่ยสะสม อาชีพของมารดา และประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว ส่วนปัจจัยที่มีผลในเชิงลบคือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง ครูเกษตร ผู้ปกครอง

5.1.7 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม

ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม ในเชิงบวก ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การได้รับข้อมูลข่าวสารจากนักวิชาการเกษตร เกรดเฉลี่ยสะสม ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว อาชีพของมารดา ส่วนปัจจัยที่มีผลเชิงลบ คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร โทรทัศน์ มีผลในเชิงลบ

5.1.8 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านสังคม

ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านสังคมในทางบวก ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เกรดเฉลี่ยสะสม ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัวและอาชีพของมารดา ส่วนปัจจัยที่มีผลในเชิงลบการได้รับข้อมูลข่าวสารจากปราชญ์ชาวบ้าน โทรทัศน์ ครูเกษตร

5.1.9 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนด้านเศรษฐกิจ ในเชิงบวก ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การได้รับข้อมูลข่าวสารจาก Facebook อาชีพของมารดา และปัจจัยที่มีผลเชิงลบ คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรตัวอย่าง โทรทัศน์ ครูเกษตร ปู่ย่าตายาย และอาชีพของบิดา

5.1.10 ปัจจัยที่มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในภาพรวม

จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลเชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนในภาพรวม ได้แก่ ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เกรตเฉลี่ยสะสม การได้รับข่าวสารจาก Facebook นักวิชาการเกษตร ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว อาชีพของมารดา และ ปัจจัยที่มีผลเชิงลบ ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูเกษตร โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ประชาชนชาวบ้าน อาชีพของบิดา

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง สามารถนำเสนอได้ดังนี้

1) จากการศึกษา พบว่า ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนมีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและมีการร่วมมือกัน ในการตอบสนองตามความต้องการของนักเรียน โดยโรงเรียนควรมีหลักสูตรเกี่ยวกับการเกษตร มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ การทำปุ๋ย ตลาดเกษตรในโรงเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจและตอบสนองความต้องการของนักเรียนให้มากขึ้น ควรมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับด้านการเกษตร และจัดให้มีกิจกรรมทางการเกษตรในโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมและมีความรู้สึกที่ดี และเป็นส่วนหนึ่งที่จะปลูกฝังให้นักเรียนหันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น และหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สามารถเข้ามาสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ รวมถึงการเข้ามาให้ความรู้ มีการจัดอบรม พุดคุยแนะนำ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนเป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อกระตุ้นความสนใจและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมได้

2) จากการศึกษา พบว่า เกรตเฉลี่ยของนักเรียนมีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน จากการสอบถามนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาทางการเกษตรน้อย ดังนั้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาทางการเกษตรในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น มีกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เลือกเรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในวิชาด้านการเกษตรมากยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาไปเป็นทักษะทางการเกษตร ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจศึกษาต่อในสายวิชาด้านการเกษตรมากยิ่งขึ้น

3) จากการศึกษา พบว่า อาชีพของบิดาและมารดา ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ดังนั้น ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรมแก่นักเรียนตั้งแต่วัยเด็ก และหากนักเรียนมีความสนใจในด้านการเกษตร ควรให้การสนับสนุนแก่นักเรียน แม้ว่าบิดามารดาจะประกอบอาชีพอื่น ที่ไม่ใช่อาชีพด้านการเกษตรก็ตาม

4) จากการศึกษา พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรจากสื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีผลกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน ดังนั้น โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตรควรมีการทำงานร่วมกัน โดย การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการเกษตรในโรงเรียน หรือในพื้นที่ และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งมีการใช้สื่อบุคคล เช่น ผู้ปกครอง นักวิชาการเกษตร ปราชญ์ชาวบ้าน ครูเกษตรหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถเข้ามามีบทบาทในการให้ส่งเสริมและให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนหรือในพื้นที่ และจัดให้มีการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรผ่านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ Facebook YouTube Google หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่มีความทันสมัยและมีการปรับเนื้อหาให้เข้าใจง่าย เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น แทนการใช้สื่อแบบเดิม เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ นิตยสาร/วารสารเกษตร ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่า ทำให้มีความน่าสนใจและรู้สึกสนุกที่ได้เรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ต่ออาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

5) ผลจากการศึกษา แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์การทางการเกษตร ซึ่งการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์การดังกล่าวจะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรได้มากขึ้น มีโอกาสได้รับความรู้หรือเรียนรู้ทักษะทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมหรือสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้จัดตั้งกลุ่มทางการเกษตรสำหรับเยาวชนในโรงเรียนหรือในชุมชน เช่น กลุ่มยุวเกษตรกร ชมรม/กลุ่มด้านการเกษตรในโรงเรียน จะเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างทัศนคติ ความรู้และทักษะด้านการเกษตรให้กับนักเรียนที่สนใจ

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1) จากการศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรเลยหรือมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแต่มีเปิดรับข่าวสารน้อย เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงสื่อที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรต่าง ๆ ทำให้ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นควรมีการศึกษา รูปแบบการใช้สื่อหรือสื่อที่เหมาะสมในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรให้นักเรียน เพื่อหาวิธีหรือสื่อที่สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารได้และส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจและหันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

2) จากการศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีและมีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรมแต่ในอนาคตไม่สนใจที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาความรู้ข่าวสารและการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการเกษตร ทำให้ไม่เห็นถึงความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม และมีความรู้สึกไม่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นควรมีการศึกษา แนวทางการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมแก่นักเรียน เพื่อการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมาสนใจการประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการออกแบบวิธีการที่จะเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียนให้สนใจในอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

3) จากการศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ภายในจังหวัดไม่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาด้านการเกษตรหรือบางที่อาจมีแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญมากเท่าที่ควร นักเรียนส่วนใหญ่จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาด้านการเกษตรน้อย ดังนั้นควรมีการศึกษา แนวทางการส่งเสริมหรือพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับวิชาด้านการเกษตรภายในโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีและให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้นด้วย

บรรณานุกรม

- กมลฉัตร กลัดแก้ว. 2559. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของยุวเกษตรกร ในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารการเมืองการปกครอง ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 มีนาคม – สิงหาคม 2559.
- กาญจนา สวงนการ. 2563. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของชุมชนด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งของเหมืองแร่หินในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารการจัดการ. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- จำรอง เงินดี. 2537. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์.
- จิตราพรรณ ทันท่วง. 2557. ศึกษาอิทธิพลของสื่อต่อการรับรู้ และความต้องการข่าวสารเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- เจตน์ตย์ เพชรศรี. 2552. การเปิดรับสื่อและความต้องการเนื้อหาข่าวสารของนักการเมืองท้องถิ่นจากสื่อของ องค์การ บริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉัตยาพร เสมอใจและ มัทนียา สมมิ. 2545. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เนท.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. 2541. เทคนิคการเขียนข่าว. เอกสารการสอนชุดวิชาการข่าวและบรรณาธิกรณหน่วยที่ 4 สาขาวิชานิเทศศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูศักดิ์ คงคานนท์. มปป. เกษตรกรรม. แหล่งที่มา <http://ebook.ram.edu> สืบค้นวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2562.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2530. การวัดและการวิจัยเจตคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ. เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษในวิชาสัมมนาสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดารณี พานทอง. 2542. ทฤษฎีการจูงใจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทรงพล ภูมिरัตน์. 2540. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาฝ่ายเทคโนโลยีมหาวิทยาลัย ศรีปทุม.
- ทัศนาวลัย ตันติเอกรัตน์. 2558. การศึกษาเจตคติต่อการเรียนรายวิชาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติครั้งที่ 6 26 มิถุนายน 2558 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

- ธงชัย สันติวงษ์. 2537. พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ธิดารัตน์ เหลืองธนะโชค. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มยูนิเวอร์ซิตีในโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. 2550. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 5). อุดรราชธานี: วิทยาออฟเซตการพิมพ์.
- นพคุณ ศิริวรรณ. 2532. เกษตรกรรมยุคใหม่. สิงห์บุรี : ศูนย์การพิมพ์พลชัย
- นพมาศ ธีระเวคิน. 2539. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นวม สงวนทรัพย์. 2535. สารัตถจิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิภา แก้วศรีงาม. 2532. จิตวิทยาองค์กร. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
- นิเวศน์ อินตารัตน์. 2543. บทบาทของครูเกษตรต่อการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2552. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพาณิชย์.
- บุญสม วราเอกศิริ. 2539. ส่งเสริมการเกษตร: หลักและวิธีการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บุบผา อนันต์สุชาติกุล. 2549. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การพัฒนากระบวนการคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้รวมสาระทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. เชียงใหม่:แสงศิลป์.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ และ บำเพ็ญ เขียวหวาน. 2558. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกร. วารสารสังคมศาสตร์ฉบับที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประกิต สอนงาม .2535. ความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุรินทร์ กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประคอง กรรณสุด. 2535. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทศนคติ: การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนามัย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สุตรไพศาล
- ประสพชัย พสุนนท์. 2557. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณ. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 27(1): 144-163.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

- ฝากจิต ปาลินทร ลากจิต, จำนงรักษ์ อุดมเศรษฐ์ และ ธานินทร์ คงศิลา 2561. ศึกษาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารการเกษตรของสมาชิกองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2554. ความหมายของเกษตรกรรม. แหล่งที่มา <http://www.royin.go.th/dictionary/index.php>. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2562.
- พรทิพย์ บุญนิพัทธ์. 2531. ทักษะคนคิด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พิมพ์ใจ สายภูวิ. 2541. ความรู้ ทักษะคนคิด และการปฏิบัติต่อความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ศึกษากรณีนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2556. การบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์.
- รัชนีกร เศรษฐ์รัฐ .2528. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เลิศภูมิ จันทร์เพ็ญกุล 2560. หลักการส่งเสริมการเกษตร. แหล่งที่มา <https://dspace.bru.ac.th>. สืบค้นวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2562.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. 2553. สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพฯ.
- วิจิตร อวาทกุล. 2546. วิสัยทัศน์ปรัชญาการเกษตร. วารสารไทย. 24,84 (กรกฎาคม- กันยายน): 56-58 โสภณ ทางปาน. 2536. นโยบายเกษตรไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลิศชัยการพิมพ์.
- วิไลวรรณ แผ่นสุระ และ เพ็ญณี แนนรท. 2558. ความสนใจและความต้องการของเยาวชนในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ. วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. ปีที่4 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2558)
- วีระชัย เข้มวงษ์. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วุฒิพงษ์ บุญสนอง และคณะ. 2558. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสงขลาที่มีต่อวิชาพลศึกษา. วารสาร AL-NUR. บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ปีที่ 10 ฉบับที่ 19 (ฉ.ที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2558).
- คันสนีย์ กระจำงโถม. 2559. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจของทายาทเกษตรกรในการสานต่ออาชีพเกษตรกรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.

- ศิริพร อัจฉริยโกศล 2550. ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ระบบเครือข่าย Outlook Web Access เป็นเครื่องมือสื่อสารภายในองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการการสื่อสารภาครัฐและเอกชน. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์, ศุภร เสรีรัตน์ และองอาจ ปทะวานิช. 2546. การบริหารการตลาดยุคใหม่ . กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- ศิลปชัย คำชู. 2540. หลักการเกษตรทั่วไป. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร. คณะเกษตรศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร. 2557. ทัศนคติของนิสิต/นักศึกษาต่อภาคการเกษตรไทยในปัจจุบัน. แม็โจ้โพลล์ ฉบับที่ 25 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2557. หน้า 1
- สนั่น คำพิมพ์. 2561. ทัศนคติและค่านิยมของเยาวชนต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม: กรณีศึกษาเทศบาล ตำบลภูผาม่าน.
- สมคิด โยธะคง. 2550.เกษตรกรรมกับสังคมไทย. แหล่งที่มา <http://agri.stou.ac.th/UploadedFile/91721-1.pdf>. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2562.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตรัง. 2564. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดตรังที่ใช้สนับสนุนการตรวจราชการ และ กรม.สัญญาประจำเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 แหล่งที่มา <https://www.opsmoac.go.th>. (สืบค้นวันที่ 30 มกราคม 2565)
- สำนักงานแรงงานจังหวัดตรัง. 2561. รายงานสถานการณ์และดัชนีชี้วัดภาวะด้านแรงงานจังหวัดตรัง ปี2561 (มกราคม - ธันวาคม 2561). แหล่งที่มา <http://trang.mol.go.th/?id=1>. (สืบค้นวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2562)
- สำนักงานเศรษฐกิจเกษตร. (ม.ป.ป). การขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เศรษฐกิจการเกษตรอาสา (ศกอ.). แหล่งที่มา <http://moacpolicy.oae.go.th/> (สืบค้นเมื่อ วันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2563.)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2561. ภาวะการมีงานทำของประชากรเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561. แหล่งที่มา <http://www.nso.go.th/>. (สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2562.)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2561. สสำรวจการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร พ.ศ.2561. แหล่งข้อมูล <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages> 6. (สืบค้นเมื่อ 24 กันยายน 2562)
- สำนักงานสภานโยบายอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. 2561. จำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ ระดับปริญญาตรีในสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2552 – 2561 จำแนกตามสาขาวิชา. แหล่งข้อมูล <http://stiic.sti.or.th>. (สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2562).

- สุภวัฒน์ สงวนงาม. 2557. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเนชั่น
- สุรติวดี ภาคอุทัย. 2556. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอนาคตของเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียนขยายโอกาสในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดแม่ฮ่องสอน. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2537. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี วงษ์มณฑา. 2542. การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: บริษัทธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.
- โสภันท์ นุชนาถ. 2542. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- หนึ่งฤทัย เจียรพงษ์วัฒน์. 2546. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรนิภา สีคุณน้ำเที่ยง และ ชัยชาญ วงศ์สามัญ. 2560. แรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรในอนาคตของสมาชิก กลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นในจังหวัดอุดรธานี. วารสารแก่นเกษตร 45 ฉบับพิเศษ (2560).
- อรุณ รักธรรม. 2532. การศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ระดับบุคคลเอกสารการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อัจฉรา สุขารมณ และคณะ. 2540. รายงานการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Allport, G.W. (1935). Attitudes. In C. Murchison (Ed.), Handbook of social psychology. Worcester, Mass: Clark University Press.
- Burton, DeVere, L. 2010. Agriscience Fundamentals and Applications. Clifton park.NY: Delmar. Dek-d.com/board/view.php?id=1494618-Cached-Similar.
- Eagly, A. H., & Chaiken, S. (1993). The psychology of attitudes. Fort Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich.
- Finley and Price, 1994. International Agriculture. Albany : Delmar Publishers.Inc.
- Haddock, G. & Maio, G.R. (Eds.) (2004). Contemporary perspectives on the psychology of attitudes. Hove: Psychology Press. This volume reviews a number of contemporary research programs on the psychology of attitudes.

- Intrapersonal Processes (Blackwell Handbook of Social Psychology), Oxford, UK: Blackwell, pp. 436-457.
- Krech, D., & Crutchfield, R.S. (1948). Theory and problems of social psychology. New York: MacGraw-Hill.
- Lasswell, D. (1948). The structure and function of communication in society . New York: Harper and Brothers.
- London: McGraw. Allport. G. W. 1968. Reading in attitude theory and measurement. New York: John Welley & Sons.
- McGuire; & Millman, (1965). Attitude change. Retrieved April 10, 2008, from URL: <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=moonfleet&month=10-04-2008&group=36&gblog=27>.
- Newsom, D . and C. Bob. 1995. Public Relations Writing. California: Wadsworth.
- Nobert Schwarz and Gerd Bohner. (2001). The Construction of Attitudes. Press.
- Kelman, H. C. 1996. Dimention of compliance – gaining behavior. Retrieved from <http://www.Jstor.org/stable/278681>.
- Rogers, E. M. 1973. Communication strategies for family planning. New York: Free
- Zimbardo, P. G., & Ebbesen, E. 1970. Influence attitude and changing behavior. Massachusetts: Addison- Wesly

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

เรื่อง : ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาทางวิชาการข้อมูลจากการตอบ แบบสอบถามผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาเรื่อง ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรังเท่านั้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร
- ตอนที่ 3 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ตอนที่ 4 ทศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง : ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ครั้งล่าสุดของท่าน.....

3. อาชีพของบิดา

( ) เกษตรกร

( ) รับราชการ

( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) บริษัทเอกชน

( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) ค้าขาย

( ) รับจ้างทั่วไป

( ) อื่น ๆ ระบุ .....

4. อาชีพของมารดา

☐ เกษตรกร	☐ รัฐบาล
☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ บริษัทเอกชน
☐ ธุรกิจส่วนตัว	☐ ค้าขาย
☐ รับจ้างทั่วไป	☐ อื่น ๆ ระบุ .....

5. ในกรณีที่บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพทางการเกษตร (ถ้าบิดา/มารดาไม่ประกอบอาชีพทางการเกษตรข้ามไปตอบข้อ 6)

5.1 ประสบการณ์ในการทำการเกษตรของบิดา ..... ปี มารดา ..... ปี

5.2 กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1) .....

2) .....

3) .....

4) .....

5) .....

5.3 รายได้จากการทำการเกษตรของครอบครัว โดยเฉลี่ยในปีที่ผ่านมา ..... บาท/
เดือน

5.4 พื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว

 ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของครอบครัว มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง จำนวน..... ไร่ ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง เช่น เช่าผู้อื่น จำนวน..... ไร่

6. ท่านเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตรใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ยุวเกษตรกร
- ชมรม/กลุ่มทางการเกษตรในชุมชนของนักเรียน
- ชมรม/กลุ่มทางการเกษตรในโรงเรียน
- อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร

คำชี้แจง : ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ช่องทางในการได้รับ ข้อมูลข่าวสารของ นักเรียน	ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร					ประเด็นที่ เปิดรับข้อมูล ข่าวสาร
	ไม่เคยได้รับ ข่าวสาร	1- 2 ครั้ง/สัปดาห์	3 - 4 ครั้ง/สัปดาห์	5 - 6 ครั้ง/สัปดาห์	มากกว่า 6 ครั้ง/สัปดาห์	
1. ผู้ปกครอง						
2. ครูเกษตร						
3. ญาติพี่น้อง						
4. ปู่ย่า/ตายาย						
5. เพื่อนบ้าน						
6. นักวิชาการเกษตร						
7. เกษตรกรตัวอย่าง						
8. ปราชญ์ชาวบ้าน						
9. วิทยู						
10. โทรทัศน์						
11. หนังสือพิมพ์						
12. แผ่นพับ						
13. นิตยสาร/วารสาร เกษตร						
14. Google						
15. Facebook						
16. Youtube						
17. อื่นๆ ระบุ.....						

ตอนที่ 3 ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

คำชี้แจง : ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุดในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและ หากใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ไม่ต้องการ” ในข้อใดให้ท่านระบุเหตุผลในช่องถัดไป

การประเมินมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

4 หมายถึง มีความต้องการมาก

3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง มีความต้องการน้อย

1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

0 หมายถึง ไม่มีความต้องการ

การประกอบอาชีพ เกษตรกรรม	ระดับความต้องการ						
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	ไม่ต้องการ 0	ไม่ต้องการ เพราะ
1. ในอนาคตท่านต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก							
2. ในอนาคตท่านต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพเสริม							
3. ท่านต้องการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม							
4. ท่านต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม							
5. ท่านต้องการให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร							
6. ท่านต้องการให้โรงเรียนมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น พื้นที่ทำการเกษตร วัสดุอุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์							

การประกอบอาชีพ เกษตรกร	ระดับความต้องการ						
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	ไม่ต้องการ 0	ไม่ต้องการ เพราะ
7. ท่านต้องการให้โรงเรียน มีการจัดอบรมและแนะนำ เกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาย เกษตร							
8. ท่านต้องการเข้าร่วมกลุ่ม หรือสถาบันทางการเกษตร เพื่อเป็นแนวทางการเลือก ประกอบอาชีพเกษตรกร ในอนาคต							
9. ท่านต้องการเรียนรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ เกษตรกร							
10. ท่านต้องการได้รับการ แรงบันดาลใจในการ ประกอบอาชีพเกษตรกร จากผู้มีประสบการณ์ เช่น เกษตรกรตัวอย่าง							

3.2 ท่านต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรหรือไม่

- ( ) ต้องการ (ตอบข้อ 3.3)
( ) ไม่ต้องการ (ไปตอบข้อ 3.4)

3.3 ท่านต้องการศึกษาต่อในด้านการเกษตรเพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ( ) เป็นอาชีพหลักของครอบครัว
( ) มีใจรักด้านการเกษตร
( ) คิดว่าเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง
( ) สามารถประกอบอาชีพอิสระได้เมื่อสำเร็จการศึกษา
( ) มีงานรองรับในสาขา/วิชาชีพนี้
( ) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อไม่สูงมากนัก
( ) สามารถหารายได้พิเศษจากการทำการเกษตรระหว่างเรียนได้
( ) เป็นอาชีพหลักของประชาชนในประเทศไทย เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม
( ) อื่น ๆ ระบุ .....

3.4 ท่านไม่ต้องการศึกษาต่อในสายเกษตรเพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ( ) ครอบครัวไม่มีพื้นฐานทางการเกษตร
- ( ) ไม่มีใจรักด้านการเกษตร
- ( ) ผู้ปกครอง/ครอบครัว ไม่สนับสนุน
- ( ) อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง รายได้น้อย
- ( ) กลัวจะหางานยาก ไม่มีงานรองรับในสาขา/วิชาชีพนี้
- ( ) ต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อมาก
- ( ) เรียนสายเกษตรเหนื่อย เพราะต้องปฏิบัติในภาคสนามมาก
- ( ) เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ได้รับการยกย่องในสังคมมีน้อย
- ( ) เรียนสายเกษตรเหมาะสำหรับผู้ที่ไม่ถนัดในวิชาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
- ( ) อื่น ๆ ระบุ .....

ตอนที่ 4 ทักษะคิดต่ออาชีพเกษตรกรรม

คำชี้แจง : ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับระดับความรู้สึกของท่านที่มีต่อข้อความที่กำหนดให้เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม

กำหนดให้

- 5 หมายถึง มีความรู้สึกดีมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความรู้สึกดี
- 3 หมายถึง มีความรู้สึกเฉยๆ
- 2 หมายถึง มีความรู้สึกไม่ค่อยดี
- 1 หมายถึง มีความรู้สึกไม่ดีเลย

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม	ระดับความรู้สึก				
	รู้สึกดีมากที่สุด 5	รู้สึกดี มาก 4	รู้สึก เฉยๆ 3	รู้สึกไม่ ค่อยดี 2	รู้สึกไม่ ดี เลย 1
ด้านเศรษฐกิจ					
1. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลก					
2. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพสำคัญที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทย					
3. อาชีพเกษตรกรรมช่วยลดการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ					

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม	ระดับความรู้สึก				
	รู้สึกดี มากที่สุด 5	รู้สึกดี มาก 4	รู้สึก เฉยๆ 3	รู้สึกไม่ ค่อยดี 2	รู้สึกไม่ดี เลย 1
4. อาชีพเกษตรกรรมมีความสำคัญอย่างมากต่อ อุตสาหกรรมภายในประเทศ					
5. ผลผลิตที่ได้จากการทำเกษตรของประเทศไทย สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้					
6. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย					
7. อาชีพด้านเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้ใน รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้					
8. ผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรสามารถแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าได้					
9. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ลงทุนน้อย					
10. ผลผลิตจากอาชีพเกษตรกรรมมีราคาดี					
11. อาชีพเกษตรกรรมสามารถให้ผลผลิตตอบแทน ได้รวดเร็ว					
12. ผลผลิตด้านการเกษตรสามารถหาตลาดจำหน่าย ได้ไม่ยาก					
13. อาชีพเกษตรกรรมสามารถใช้ผลผลิตมาบริโภค ในครอบครัวทำให้ลดค่าใช้จ่าย					
14. การทำอาชีพเกษตรกรรมสามารถแก้ปัญหา หนี้สินของครอบครัวเกษตรกรได้					
15. อาชีพเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้ให้แก่ ชุมชนและครอบครัว					
ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม					
1.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีเกียรติไม่น้อยกว่า อาชีพอื่นๆ					
2.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ					
3.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีคุณค่า					
4.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับ จากครอบครัวและชุมชน					

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม	ระดับความรู้สึก				
	รู้สึกดี มากที่สุด 5	รู้สึกดี มาก 4	รู้สึก เฉยๆ 3	รู้สึกไม่ ค่อยดี 2	รู้สึกไม่ดี เลย 1
5.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม					
6.ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรม					
7.คนไทยควรให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น					
8.คนไทยควรหันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น					
ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม					
1.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง					
2.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความยั่งยืนในระยะยาว					
3.การประกอบอาชีพเกษตรจะสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องแก่ครอบครัว					
4.อาชีพด้านเกษตรกรรม ช่วยให้ครอบครัวประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตได้ในระยะยาว					
5.อาชีพเกษตรสามารถทำให้มีเงินเหลือสำหรับเก็บออมในครอบครัว					
ด้านการพึ่งพาตนเอง					
1.อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทำให้มีอาหารบริโภคในครัวเรือน					
2.อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทำให้สามารถลดรายจ่ายจากสินค้าเกษตรสำหรับการบริโภคในครอบครัว					
3.อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่สามารถเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวจากการขายผลผลิตที่มีเกินความต้องการบริโภคของครอบครัว					
4.อาชีพเกษตรกรรมไม่ช่วยให้ครอบครัวเกษตรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น					
5.อาชีพเกษตรกรรมไม่สามารถทำให้ครอบครัวเกษตรกรหลุดพ้นจากความยากจน					

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรม	ระดับความรู้สึก				
	รู้สึกดี มากที่สุด 5	รู้สึกดี มาก 4	รู้สึก เฉยๆ 3	รู้สึกไม่ ค่อยดี 2	รู้สึกไม่ดี เลย 1
ด้านสังคม					
1.อาชีพเกษตรกรรมได้รับการยกย่องให้เป็นกระดูกสันหลังของชาติ					
2.อาชีพเกษตรกรรมส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรักสามัคคี					
3.อาชีพเกษตรกรรมสามารถสร้างความเจริญให้ชุมชนได้					
4.อาชีพเกษตรกรรมควรได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน					
5.หากในอนาคตถ้ามีคำแนะนำให้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมท่านจะไม่ปฏิเสธ					
6.ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นผู้ทันสมัย					
7.คนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมควรหมั่นศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาอาชีพของตัวเอง					
8.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทุกคนสามารถทำได้โดยไม่ต้องเรียนด้านการเกษตร					
9.อาชีพเกษตรกรรมต้องมีความอดทนสูง เพราะมีความลำบากและต้องใช้แรงงานมาก					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์
ของการวิจัยหรือเนื้อหา (IOC : Index of item Objective Congruence)

การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือ
เนื้อหา (IOC : Index of item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านได้แก่

1. นายประจักษ์ เทพคุณ
2. นายกฤษฎา หล้าเมือง
3. นางสาวเสาวณีย์ เล็กบางพง

ได้ผลของการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ของการ
วิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียน

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของ ผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. เพศ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. อาชีพของบิดา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. อาชีพของมารดา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ประสบการณ์ทำการเกษตรของครอบครัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. กิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. รายได้จากการทำการเกษตรของครอบครัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของ ครอบครัว	1	0	1	1.00	ใช้ได้
9. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร	1	0	1	0.667	ใช้ได้
10. การเป็นสมาชิกสถาบันทางการเกษตร	1	1	1	1.00	ใช้ได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการติดต่อสื่อสาร ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของ ผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การติดต่อสื่อสาร					
1. ในปีที่ผ่านมาท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ด้านการหรือไม่	1	1	0	0.67	ใช้ได้
2. ในปีที่ผ่านมาท่านได้รับข้อมูลข่าวสารด้าน การเกษตรจากแหล่งใดบ้าง จำนวนกี่ครั้ง/สัปดาห์ และมีประเด็นอะไรบ้าง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม					
3. ในอนาคตท่านต้องการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. ในอนาคตท่านต้องการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นอาชีพเสริม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ท่านต้องการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพ เกษตรกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 (ต่อ)

6. ท่านต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. ท่านต้องการให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. ท่านต้องการให้โรงเรียนมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น พื้นที่ทำการเกษตร วัสดุอุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9. ท่านต้องการให้โรงเรียนมีการจัดอบรมและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสายเกษตร	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10. ท่านต้องการเข้าร่วมกลุ่มหรือสถาบันทางการเกษตรเพื่อเป็นแนวทางการเลือกประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอนาคต	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11. ท่านต้องการเรียนรู้ทักษะในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12. ท่านต้องการได้รับการแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากผู้มีประสบการณ์ เช่น เกษตรกรตัวอย่าง	1	1	1	1.00	ใช้ได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาระดับทัศนคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563

ข้อความ	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านเศรษฐกิจ					
1. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพสำคัญที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. อาชีพเกษตรกรรมช่วยลดการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. อาชีพเกษตรกรรมมีความสำคัญอย่างมากต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ผลผลิตที่ได้จากการทำเกษตรของประเทศไทยสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้	1	0	1	0.67	ใช้ได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของ ผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. อาชีพด้านเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. ผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9. อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ลงทุนน้อย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10. ผลผลิตจากอาชีพเกษตรกรรมมีราคาดี	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11. อาชีพเกษตรกรรมสามารถให้ผลผลิตตอบแทนได้รวดเร็ว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12. ผลผลิตด้านการเกษตรสามารถหาตลาดจำหน่ายได้ไม่ยาก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13. อาชีพเกษตรกรรมสามารถใช้ผลผลิตมาบริโภคในครอบครัวทำให้ลดค่าใช้จ่าย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14. การทำอาชีพเกษตรกรรมสามารถแก้ปัญหาหนี้สินของครอบครัวเกษตรกรได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15. อาชีพเกษตรกรรมสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและครอบครัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม					
1.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีเกียรติไม่น้อยกว่าอาชีพอื่นๆ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีคุณค่า	1	1	0	0.67	ใช้ได้
4.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวและชุมชน	1	1	0	0.67	ใช้ได้
5.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7.คนไทยควรให้ความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8.คนไทยควรหันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม					
1.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความยั่งยืนในระยะยาว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.การประกอบอาชีพเกษตรจะสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องแก่ครอบครัว	0	1	1	0.67	ใช้ได้
4.อาชีพด้านเกษตรกรรม ช่วยให้ครอบครัวประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตได้ในระยะยาว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.อาชีพเกษตรสามารถทำให้มีเงินเหลือสำหรับเก็บออมในครอบครัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านการพึ่งพาตนเอง					
1.อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทำให้มีอาหารบริโภคในครัวเรือน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่ทำให้สามารถลดรายจ่ายจากสินค้าเกษตรสำหรับการบริโภคในครอบครัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่สามารถเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวจากการขายผลผลิตที่มีเกินความต้องการบริโภคของครอบครัว	1	0	1	0.67	ใช้ได้
4.อาชีพเกษตรกรรมไม่ช่วยให้ครอบครัวเกษตรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	1	0	1	0.67	ใช้ได้
5.อาชีพเกษตรกรรมไม่สามารถทำให้ครอบครัวเกษตรหลุดพ้นจากความยากจน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านสังคม					
1.อาชีพเกษตรกรรมได้รับการยกย่องให้เป็นกระดูกสันหลังของชาติ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.อาชีพเกษตรกรรมส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรักสามัคคี	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.อาชีพเกษตรกรรมสามารถสร้างความเจริญให้ชุมชนได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.อาชีพเกษตรกรรมควรได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.หากในอนาคตถ้ามีคำแนะนำให้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมท่านจะไม่ปฏิเสธ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นผู้ทันสมัย	1	1	0	0.67	ใช้ได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ผลการให้คะแนนของ ผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7.คนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมควรหมั่นศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาอาชีพของตัวเอง	1	1	0	0.67	ใช้ได้
8.อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ทุกคนสามารถทำได้โดยไม่ต้องเรียนด้านการเกษตร	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9.อาชีพเกษตรกรรมต้องมีความอดทนสูง เพราะมีความลำบากและต้องใช้แรงงานมาก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

1. แสดงวิธีการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบ Conbach's Alpha Coefficient

ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.961

Reliability Statistics		
	Conbach's Alpha	N of Item
1.การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน	0.800	17
2.ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน	0.934	10
3.ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน	0.967	42
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	0.961	69

โดยสามารถแยกการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้เป็น 3 ตอน คือ

1. การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของนักเรียน
2. ความต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน
3. ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมของนักเรียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายพีระพัฒน์ เฟงพิศ

รหัสประจำตัวนักศึกษา 6110620045.

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2561

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

วารสารผลิตภัณฑ์การเกษตร ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ 2567

